

بینین و چه شتنی
عیسای مه سیح

جان پایپه

وهرگیپرانی له ئینگلیزییه وه
نه ریمان تاهیر ، شهیدا خسرۆ

بینین و چه شتنی عیسای مه سیح

جان پایپه

و نه ریمان تاهیر ، شهیدا خسرۆ

عیسای مه سیح ده فنه رموی

((من نه لف و ییتم ، یه که مین و دوایه مینم ،
سه ره تا و کوتاییم))

بینین ۲۲ : ۱۳

بینین و چه شتنی

عیسای مه سیح

نووسینی

جان پایپهر

وهرگیرانی له ئینگلیزییه وه

نه ریمان تاهیر، شهیدا خه سرو

ئەم کتیبە وەرگیرانیکیە لە کتیبی:

Seeing and Savoring Jesus Christ

Copyright © 2004 by Desiring God

Foundation Published by Crossway Wheaton, Illinois 60187, U.S.A.

This edition published by arrangement with Crossway.

All rights reserved.

Kurdish translation published by:

Life Agape International- Kurdistan

- بینین و چەشتنی عیسی مەسیح
- وەرگیرانی: نەریمان تاهیر، شەیدا خەسرو
- پێداچوونەوه و هەڵچنین: قومی تاهیر
- دیزاینی بەرگ: قومی تاهیر
- تیراژ: ۵۰۰ دانە
- نرخ: ۴۰۰۰ دینار
- چاپی یەكەم، ۲۰۱۴
- چاپخانه: چاپخانه ی شمان
- لەبەرپۆه بەرایەتی گشتی کتیبخانه گشتییه کان ژماره سپاردنی ۶۶۹ سالی ۲۰۱۴ ی پێدراوه.

مافی چاپکردنی بۆ ریکخراوی

"Life Agape International- Kurdistan"

پاریزراوه.

پیشکش بہ

سی. ئیس. لويس و

کلاید کیلبی

کہ فیریان کردم ئەو شتہی کہ سہیری دە کہم

ہہ میسہ شتی دیکہی بو سہیر کردن تیدایہ.

ناوهرپۆك

۷	وتەپەك لەگەڵ خوینەرەن
۱۱	۱- بېنېن و چەشتنى شكۆى خودا
۱۱	مەبەستى كۆتايى عيساى مەسىح
۱۹	۲- عيسا شكۆى خودايە
۱۹	خودابوونى (ئىلاھى بوونى) عيساى مەسىح
۲۷	۳- شېر و بەرخ
۲۷	تەواوى (كاملى) عيساى مەسىح
۲۵	۴- دلشادىي ھەمىشەيى
۲۵	خۆشى و شادى عيساى مەسىح
۴۳	۵- شەپۆل و بايەگان ھېشتا دەنگى دەناسنەو
۴۳	ھېز و تواناى عيساى مەسىح
۵۱	۶- كەسپك لە سلېمان مەزنتەر، لېرەيە
۵۱	دانايى عيساى مەسىح
۵۹	۷- ھەزارىەكى شكۆدارى ناوبانگ خراب
۵۹	سووكايەتى كردن بە عيساى مەسىح
۶۷	۸- ئازارە بېوینەگان
۶۷	دلتەنگى عيساى مەسىح
۷۷	۹- شكۆى رزگارکردنى گوناھباران، نەك لەناوبردنى
۷۷	قوربانى رزگارکەرى عيساى مەسىح

۸۵	۱۰- سامانی به جهسته بوونی سۆزی خودا میهره بانیه کانی عیسیای مه سیح
۹۷	۱۱- لایه نی دژوار پیداگری عیسیای مه سیح
۱۰۹	۱۲- ژیانی ناکوتا زیندووبونه وهی عیسیای مه سیح
۱۱۹	۱۳- دهرکه وتنی شکوی خودای گه وره و رزگار که رمان دووباره هاتنه وهی عیسیای مه سیح
۱۲۵	وتهی کوتایی چۆن ده توانین دهرباره ی عیسا دلنیا بین؟

وتیهك له گه^۶ خوښه ران

عیسای مەسیح کى بوو؟ ئەمە ئەو پرسیار یه که ههول ددهم وه لآمی بدهمهوه؛ به لآم مەبهستم ئەوه نییه که بهرامبەر ئەو بیلایهن بیت. ئەوه شتیکی بیهزه یانیه. گرنگترین شت که ده بئیت ببینیت و بیچیزیت بریتیه له بینین و چهشتنی عیسا مەسیح. ژیاى ههتا ههتایى په یوهسته به بینین و چهشتنی عیساوه. هه ریویه مەبهستی من ئەوه یه که تو عیسا وهکو راستیهکی بههیز و جیگیر ببینیت و به خو شیهکی گه وره وه بیچیزیت.

کاتیك که باسی بینینی عیسا دهکهم، مەبهستم بینینی به چاوی جهستهی نییه به لکو مەبهستم بینینی به چاوی دلّه. کاتیك که دهیوست زهوی به جیهیلئیت و بگه رپته وه بو لای خودای باوك له ئاسمان؛ عیسا وتی ﴿نامیننه وه﴾ تا ئەو کاتهی ﴿رۆلهی مرؤف ده بینین له سه ر هه وره کانه وه دیته وه﴾ (یوحنا ۱۶: ۱۷؛ مەرقوس ۱۴: ۶۲).

له و سه رده مه دا خه لگی ده یان توانی به چاوی جهسته یی عیسا ببینن به لآم نیستا کتیبی پیرۆز ده لئیت ئیمه به باوهر ده رۆین نه وه ک به بینین (۲ کورنوس ۵: ۷). ئەو لیره نییه تا به جهسته ببینین. ئەو له ئاسمانه تا ئەو کاتهی دووباره دیته وه و له لایه ن هه موو که سیکه وه ده بینرئیت.

به لآم کتیبی پیرۆز پیمان ده لئیت که ئیمه له وانیه عیسا به جوړیکی تر ببینن. باسی ﴿چاوی دل ده کات﴾ (ئه فه سو س ۱: ۱۸). باسی ﴿رووناکی مرگینی شکومه ندی مەسیح ده کات که وینه ی خودایه﴾ (۲ کورنوس ۴: ۴). خودی عیسا باسی دوو جوړ بینین ده کات. عیسا به کۆمه له خه لگه تینه گه یشتوه که ی وت: ﴿سه یرده که ن به لآم نابینن﴾ (مه تا ۱۳: ۱۳). جوړیکی بریتیه له بینین به چاوی جهسته یی، جوړه که ی دیکه بینینه به چاوی رۆحی. کاتیك به چاوه رۆحیه کانه مان ده بینین، ئەو کات راستی و جوانی و

نرخى عيسای مەسیح بەو شیۆه دەبینین که هەیه. هەریۆه ئەمەرۆ
کەسیکی نابینا لەوانەیه زۆر لەو کەسانە روونتر مەسیح ببینیت که چاویان
هەیه.

هەموو کەسیک دەتوانیت چیرۆکەکانی عیسا بخوینیتەوه و ئەو شتانه
بینن که گەواھیدەرەکان بە وتەکانیان وینەیان کیشاوه. بەلام هەموو
کەسیک بایەخە بیسنورەکی نابینیت. هەندئ کەس وەکو ئەفسانەیهک،
هەندیك وەکو بئ میشک، هەندئ وەکو ئیھانە دەیبینن. ﴿سەیری دەکەن و
نایبینن﴾ وەکو مندائیک وایه که ئامادە بیت کتیبیکی وینەدار بە
ئاسەوارەکانی مايکل ئانجیلۆ بگۆریتەوه.

چەشتنی عیسی مەسیح وەلامدانەوهیه بۆ دووهم جوۆری ببینن،
بینینی رۆحی. کاتیك دەبینیت شتیک راست و جوان و بەنرخه، دەتەوی
تامی بکەیت. هەریۆه بە وریاییهوه هەلی دەگرین و خوشمان دەویت. ئەو
بە گرنگ و خوشهویست دادەنیت. بینین و تامکردنی رۆحی ئەوهەندە
لەیهکەوه نزیکن که زۆر بە ئسانی دەتوانی بلیت: ئەگەر ئیوه عیسی
مەسیحتان تام نەکردوو، ئەوا عیسی مەسیح بەو شیۆهیهی که هەیه
نابینیت. ئەگەر لەسەر ووی هەموو شتیکەوه بایەخ بۆ ئەو دانەنیت، ئەوا لە
بایەخی راستەقینەى ئەو تینەگەشتویت. ئامانجی ئەم کتیبە ئەوهیه که
یارمەتیت بدات عیسی مەسیح ببینیت و بیچیریت. تەنها ریگا بۆ روودانی
کاریکی لەو چەشنه، بەگارهینانی چاو و گوئی جەستەیهی، بۆ ئەوهی
شایەتی ئەو کەسانە ببینیت و ببیستی که عیسی مەسیحیان ناسیوه، کاتیك
مەسیح لەم دنیایه بووه. لەبەرئەوهیه که ئەم بەشانە رۆدەچنە ناو
وشەکانی کتیبی پیرۆز. چونکه ئەوه قسەى من نیه که گرنگه، بەلکو قسەى
خواوەندە. ئەو بە کورەکهی شایەتی داوه، شایەتیەکهی مرفهەکان رازی
دەکات. داواکارم ئەو چاویك بۆ بینین و دلێك بۆ چەشتنتان پیدات.

ئاسمان باسى شكۆمەندى خۆى دەكات.

زەبوور ۱۹ : ۱

ئەوہ خودا بوو کہ وتى: با له تاريكى رووناكى
هەلبیٲ، هەر ئەو بوو دلمانى رووناك كردهوہ بۆ
رووناك كردهوہى زانيارى شكۆمەندى خودا له سەر
رووى مەسىح.

۲ كۆرنسۆس ۴ : ۶

1

بينين و چەشتنى شكۆى خودا

مەبەستى كۆتايى عيساى مەسىح

درووست بوونى جيهان ھەمووى لەبارەى شكۆى خوداوەيە. قولتەين ھەستى دلى مرؤف و قولتەين ماناى ئاسمان و زەوى لە شكۆى خوداوەندا خۆى دەبيننەوہ. جيهان دروست بووہ بۆ ئەوہى ئەم شكۆيە نيشان بدات، و ئيمە دروست بووين بۆ ئەوہى ببينين و تامى بکەين. جگە لەمە ھيچ ئامانجىكى تر بوونى نيە. لەبەر ئەوہيە كە جيهان زۆر ئاشوب و ئازاوەى تەيداىە. ئيمە شكۆى خودامان بە شتەىكى ديكە گۆرپوہتەوہ (رؤما ۲۳: ۱). ﴿ئاسمان شكۆى خودا نيشان دەدات﴾ (زەبور ۱: ۱۹). لەبەر ئەوہيە كە ھەموو جيهان بوونى ھەيە. ھەمووى پەيوەندى بە شكۆى خوداوەندەوہيە. تەليسكۆپى ئاسمانى ھايبلى كۆمەلى وئەنى تيشكى خوار سوورى، ژمارەيەك زۆر ئەستىرەى كزى ناردەوہ سەر زەوى؛ كە لەوانەيە دوانزە مليار سالى تيشكى دوور بن. تەنانەت لە ناو ريگا شيريهكەى ئيمەدا ژمارەيەكى زۆر ئەستىرەى ئەوہندە مەزن ھەن كە ناتوانرەيت وەسف بكرين، وەكو ئيتا كارينا، كە پينج مليؤن جار رووناكيەكەى لە خۆرەكەى ئيمە زياترە. ھەندى كات خەلكى سەرسام دەبن بە ئەم گەورەييە، لەبەرەمبەر بچووكى مرؤفدا. واديارە ئەمە، ئيمە بى ئەندازە بچوك دەكاتەوہ. بەلام ماناى ئەم گەورەييە لەبارەى ئيمەوہ نيە، بەلكو ھەمووى لەبارەى خوداوەيە. كتيبى پيرۆز دەليت ﴿ئاسمان شكۆى خوداوەند نيشانەدەدات﴾. ھۆكارى "بەفيرۇدانى" ئەو ھەمووہ بۆشاييەى جيهان بەمەستى دروستكردى پەلەپەك لە مرؤفايەتى، بۆ ئەوہيە كە ئامازە بۆ

دروستكەرەكەمان بدريّت نەك ئىمە. ﴿سەرت بەرز بکەووە سەیرکە: كى ئەم (ئەستىرانەى) دروست کردووە؟ كى یە كە ئەوان بە دەستەپەك لە ژمارەكان نیشان دەدات، كە بە ناویك بانگ دەكرین، لەلایەن گەورەترین توانای ئەووە، و لەبەر ئەوەى ئەو بەهیز و بەتوانایە هیچ كام لەوانە بزر نابیت﴾ (ئیشایا ۴۰: ۲۶).

قوولترین هەستى دلى مرؤف، ناسین و خوشى وەرگرتنە لە شكۆى خوداوەند. ئىمە بۆ ئەمە دروست كراوین. خوداوەند دەفەرمویت ﴿كۆرەكانم لە شوینی دوور و كچەكانم لە كۆتایی زەوى بهینن.... كە دروستكراون بۆ شكۆى من﴾ (ئیشایا ۴۳: ۱-۷). بۆ بینینی، بۆ تامکردنی، بۆ نیشاندانى؛ لەبەر ئەوەیە ئىمە بوونمان هەیه. دەست بەسەرا نەگرتن و بلاوونەووە بى وینەكەى جیهانى بەدى هینراو، نمونەپەكە بۆ ناكۆتایی ﴿دەولەمەندى شكۆى ئەو﴾ (رؤما ۹: ۲۳). چاوى جەستەى بۆ ئەوەیە كە بەچاوى رۆحى بلیت (نەك ئەم جیهانە، بەلكو دروستكەرى ئەم جیهانە، ئارەزووى گیانى تۆیە). پۆلۆس دەلیت ﴿بە ئومىدى شكۆى خوداوەند ئىمە شانازی دەكەین﴾ (رؤما ۵: ۲). یان بە شیوەیەكى وردتر، ئەو دەلیت كە ئىمە ﴿لە پێشەووە ئامادەى كەردبوو بۆ شكۆمەندى﴾ (رؤما ۹: ۲۳). لەبەر ئەوەیە كە ئىمە دروست كراوین؛ بۆ ئەوەى ئەو ﴿دەولەمەندى شكۆى خۆى ئاشكرا بكات لە جامى بەزەبى دا﴾ (رؤما ۹: ۲۳). ئارەزووى دلى هەر مرؤفیک ئارەزووى ئەم شكۆیەیه. بەلام ئىمە ئەم شكۆیە دادەمرکینینەووە و بە شایستەى نابینن، كە خودا لە تیگەبەشەكانى ئىمە جیگەى هەبیت ﴿رؤما ۱: ۲۸﴾. لەبەر ئەوەیە كە تەواوى مرؤفایەتى لە ئاشوب و ئازاوەدا نقوم بوون. روونترین نموونە بۆ ئەمە، كە كتیبى پیرۆز ئامازەى پیکردووە؛ نارپكى پەيوەندى جنسى ئىمەیه. پۆلۆس دەلیت كە گۆرپنەووەى شكۆى خوداوەند بە شتى دیکە هۆكارى سەرەكییه بۆ هاوڕەگەزى و (پەيوەندى جنسى نیوان ژن و پیاو)، ئازاوە و پشیوى لە نیوان پەيوەندیەكانمان دروست کردووە. ﴿ژنەكانیان

وایان لیہات بہ کارہیانی لہشیان لہ شیوہی سروشتی بؤ شیوہی ناسروشتی گۆری، ہر وہا پیاوہکان جووت بوونیان بہ شیوہی سروشتی لہ گہل ژنہکان پشتگوئ خست، بہ مہ لہ زہت و نارہ زووی یہ کترین خوئش دہ کرد^۱ (رؤما ۱: ۲۶-۲۷) ئەگەر شکۆی خودا بہ شتی ہیچ و پووج بگۆرینہوہ، ئەوا ئەو بہ جیمان دہیئیت، تا ئەو نمونہ خراپانہ لہ ژیانماندا ببنہ راستی. گۆرینہوہی خودا بہ شتی دیکہ، گۆرینی دیکہ بہ دوای خویدا دینیت؛ کہ ئاویئہیہکن لہ شکستہ کۆتایی حالہتی خراپماندا.

مہ بہستہ کہ ئەمہیہ: ئیمہ بؤ ئەوہ دروستکراوین کہ شکۆی خوداوەند بناسین و وەکو گەنجینہی خویمان بہ لامانہوہ گرنگ بیت؛ بہ لام کاتیئ کہ ئەم گەنجینہیہمان بہ بتہکان گۆریہوہ، ئەو کاتہ ہەموو شتیئ تیکدەچیت. خوئی شکۆی خوداوەند، بؤ ئەوہ دروستکراوہ؛ کہ لہ ناوہ راستی سیستہمی ہەتاوی گیانی ئیمہدا بدرہوشیتہوہ، کاتیئ ئەمہ روودەدات تہواوی ئەستیرہکانی ژبانی ئیمہ، بہ شیوہ سروشتیہ گەیان دہمینہوہ. بہ لام کاتیئ خوئ جیی دہگۆردیت، ہەموو شتیئ تیک دہچیت. چارہسەری گیانی ئیمہ کاتیئ دہسپیدہکات کہ شکۆی خوداوەند بؤ ناوہ راستی قورسایی گرہکە ی بگہریتہوہ.

ئیمہ ہەموومان تینووی شکۆی خودا، نەک شکۆی خویمان. ہیچ کہس بؤ بہرزکردنہوہی وری خوئی ناروات بؤ گراند کانین^۲. کہواتہ بۆچی دہرۆین بؤ ئەوئی؟ لہ بہر ئەوہی چارہسەریکی زۆر گہورتر ہەیہ بؤ رۆح لہ پشت بہستن بہ شکۆ و پیرۆزی خودا، لہ جیگہی پشت بہستن بہ شکۆی خوئ. لہ راستیدا، لہ جیہانیکی فراوان و شکۆداردا، ہیچ شتیئ زۆرتەر لہوہ ناتوانیت پیکہنیاویت بیت کہ مرۆفیئ لہسەر خالیکی بچوکی بہناو ہەسارہی زہوی دا بیت، رووبەرووی ئاویئہ راوہستابیت و ہەولبەدات شتیکی گرنگ لہ وینہی خویدا ببینیتہوہ؛ بہ راستی جیگہی داخہ کہ ئەمہ مزگینی دنیای پیشکەوتووی ئیستایہ.

بەلام ئەمە مزگىنى مەسىحيەت نىە، بەلكو مزگىنى مەسىحيەت برىتییە لەمە: لەناو تاریكى داگیرکردنى پیشووەختى خود ﴿رووناكى مزگىنى شكۆى مەسىح، كە وینەى خودایە﴾ (۲ كۆرنسۆس ۴: ۴) دەدرەوشیتەوه. مزگىنى مەسىحيەت لەبارەى "شكۆى مەسىحەوهیه" نەوهك شكۆى من. بەلام ئەگەر تارادەیهكى كەم لەبارەى منەوه بیّت، ئەوه ناگەیه نیت كە خودا نئیمەى گەوره کردووه، بەلكو لەبەر ئەوهیه كە خودا بە بەزەییەوه توانامان پێدەبەخشیت، كە بۆ هەمیشە لە بوونی زۆرى ئەو؛ لە ژيانماندا خوۆشى وەرەگرین.

خۆشەویستىن شت كە عیسا بۆ نئیمەى كەردبیت چى بووه؟ نامانچى كۆتایى و بەرزترین چاكەى ئینجیل چى بووه؟ دوباره كپینهوه؟ لیبووردهی؟ ناشت بوونهوه؟ پیرۆزکردن؟ گرتنە خو؟ ئایا هەموو ئەم سەرسۆرەینەرە گەورانە بە واتای شتیكى گەورەتر نایەت؟ شتیكى كۆتایى؟ شتیك كە عیسا لە باوكى داواى كەردبیت بۆ ئەوهى بە نئیمەى بدات؟ ﴿باوكە، ئەمەوئ ئەوانەى كە بە منت داوه، لەهەر شوپینكدا بەم لەگەلم بن تا ئەو شكۆمەندیەم ببینن كە بە منت داوه﴾ (یۆحنا ۱۷: ۲۴).

ئینجیلی مەسىحيەت "شكۆى مزگىنى مەسىحە"، بۆیه ئەمە نامانچە كۆتاییهكەى ئەوهیه، كە شكۆى مەسىح ببینن و بیچیزین و دەربخەین. چونكە شكۆى مەسىح هەمان شكۆى خودایە. شكۆى كورى خودا ﴿ئەو تیشكى شكۆمەندی خودایە و وینەى جەوهەرەتەى﴾ (عیبرانیەكان ۱: ۳). ﴿عیسا وینەى خودا نەببیراوه كەیه﴾ (كۆلۆسى ۱: ۱۵). كاتیك رووناكى شكۆى خوداوەند لەناو دلى نئیمەدا دەدرەوشیتەوه، ئەوه (رووناكى دانایى شكۆى خودایە لە رووخسارى عیساى مەسىحدا) دەدرەوشیتەوه (۲ كۆرنسۆس ۴: ۶). كاتیك نئیمە ﴿بە هیواى شكۆى خودا شانازى دەكەین﴾ (رۆما ۵: ۲). ئەو هیوایه ﴿هیواى پیرۆز و گەورەى شكۆى خودای گەوره، و رزگارەرى

خودى ئىمە عيساى مەسىحە ﴿ تیتۆس ۱۳: ۲ ﴾. (شكۆى مەسىح شكۆى خودايە.

لەلايەكەو، كاتىك مەسىح بۇ ئەم جيهانە هات، شكۆى خوداي خستە ئەو لاوہ ﴿ و ئىستا ئەى باوك، من لەلاى خۆت شكۆدارم كە، بەو شكۆمەندىەى لەلاى تۆ ھەم بوو پىش دروستبونى جيهان ﴾ (يۆحەنا ۱۷: ۵). بەلام لەلايەكى ترەو، مەسىح بە هاتنى، شكۆى خوداي دەرخت: ﴿ وشەكە بوبە جەستە و لە نيوانماندا نىشتەجى بوو، پىر لە پىرۆزى و راستى، شكۆى ئەومان بينى، شكۆى شايستەى كورى تاقانەى باوك ﴾ (يۆحەنا ۱: ۱۴). لەم لايەنەو لە ئىنجىلدا ﴿ شكۆى خودا لە روخسارى عيساى مەسىحدا ﴾ دەبينىن و دەچيژىن (۲ كۆرنسۆس ۴: ۶). و ئەم شيۆە "بينىنە" چارەسەرى ژيانە پىر ئاژاوەكەى ئىمەپە. ﴿ ئىمە ھەموومان بە روويەكى كراو، تەماشاي شكۆمەندى خودا دەكەين، ھەرەك لە ئاوينەدا؛ دەگۆردىين بۇ ويىنەى ئەو، لە پلەيەكى شكۆمەندى بۇ پلەيەكى تر ﴾ (۲ كۆرنسۆس ۳: ۱۸).

نوڤت

ئەي باۋكى پىر شىكۆ، ئەمە ھاۋارى دىلى ئىمەيە، كە لە پلەي شىكۆيەك بۆ شىكۆيەكى دىكە بىگۆردىنن؛ تا لە ھەستانەۋەي مەسىح لە ناۋ مردواندا، لە ناۋ ئەو سەرگەۋتنە كۆتايەدا، ئىمە بە تەۋاۋى بېين بە وىنەي كورەكەت، عىساي مەسىحى خوداۋەندمان. تا ئەو كات، تامەزرۆي زىادبۈۋنى بەرەكەت و زانىارى خوداۋەندمانن، بەتايبەتى زانىنى شىكۆيەكەي. ئىمە ئەمانەۋى بە روۋنى روۋناكى خۆر، شىكۆي ئەو بېينن؛ و ئەمانەۋى بە ئەندازەي تامكردىنى خۆشترن چىژەكانمان، ئەو بچىژنن. ئەي خوداي پىر لە بەزەيى، دىلى ئىمە بە وشەكەت و سەر سۈرھىنەرى شىكۆت پىر بىكە. ئىمە لە شتە ھىچ و پوۋچەكان دوور بىخەرمەۋ. چاۋى دلمان بىكەۋە تا ئەو شتەي كە ھەموو رۆژىك لە دونىاي ئىستادا لە بارەي شىكۆي تۆۋە دەۋترىت، بېينن. بىرمان رۇشن بىكە تا شىكۆي كورەكەت لە ئىنجىلدا بدۆزىنەۋە. ئىمە باۋەرمان وايە كە تۆ تاكە شىكۆدارى تەۋاۋى، و ھىچ كەسىك ۋەكو تۆ بوۋنى نىە. يارمەتى بى باۋەرى ئىمە بدە. بمانبەخشە بۆ ئاۋارە بوۋنى ھەزەكەكانمان و سەرنجى لە رادەبەدەرمان بۆ شتە بىنرخەكان. لەبەر مەسىح ئىمە بىبەخشە؛ پلاننىكى گەۋرە بۆ دەرختنى بەرەكەتى شىكۆ، لە ناۋ ئىمەدا جىبەجى بىكە. بەناۋى عىساي مەسىح، ئامىن.

((راستی راستیتان پیده لیم:

پیش نه وهی ئیراهیم له دایک بی، من هم.))

یوحنا ۹ : ۵۸

له سه ره تادا وشه که بوو، وشه که لای خودا بوو،

وشه کهش خوئی خودا بوو.

یوحنا ۱ : ۱

خودا به هموو پری خوئی له مه سیح نیشته جی بووه.

کۆلۆسی ۲ : ۹

عیسا شکوی خودایه

خودابوونی (ئیلاهی بوونی) عیسای مہسیح

بوونی مہسیح بۆ مہبہستی گہورہ نیشاناندانی ئیمہ نیہ؛ بوونی ئیمہ، بۆ مہبہستی چیژ وەرگرتنہ لہ زیادکردنی ئەو. تیۆری ئەم کتیبہ بریتیه لہوہی کہ ناسینی شکوی مہسیح تاکہ ئامانجہ؛ نہک کہرہستہیہک بۆ گہیشتن بہ ئامانجی تر. مہسیح، شکۆدار نییہ بۆ ئەوہی ئیمہ دەولہمہند و تہندروست بین. مہسیح، شکۆدارہ، بۆ ئەوہی دەولہمہند یان ہہزار، نہخۆش یان تہندروست، لہ ئەودا شاد بین.

شکوی تابیہتی یہکەم، کہ بناغہی شکۆکانی ترہ، بریتیہ لہ بوونی تاہەتایی مہسیح. ئەگەر تیپامان لہمہ بکہین بہو جوۆری کہ دەبیٹا بیکہین، ئەوا قورساییہکی گہورہ دیتہ ناو کہشتی رۆحمان کہ لہ کاتیکدا خەریکی نقوم بوونہ، ہاوسەنگی پیدہبەخشیٹ. ریک لہگەل ئەو راستیہی کہ "ہہستی" بوونی ہہیہ، لہوانہیہ گہورہترین نہینی ہہموو نہینیہکان بیٹ. لہ تہواو بونی ئەم راستیہ قولبەرہوہ. شتیئ کہ دەبواہ بوونی ہہبواہ، ہەرگیز بوونی نہبووہ. دەگەرپینہوہ، دەگەرپینہوہ بۆ سەر دەمی بیکۆتا، بەلام بہو شیوہیہ نہبوہ کہ ہیچ شتیئ بوونی نہبوو بیٹ. کہسیئ بووہ ہہیہ کہ شانازی بوونی لہ سەرہتاوہ، ہہمیشہ، تا کۆتایی ہہیہ. ئەو ہەرگیز نہگۆردراوہ و گەشەئ نہکرد. ئەو بوونی ہہبوو. ئەم شکۆ تہواو و بی ہاوتایہ، بۆ چ کہسیئ دەگەرپتہوہ؟

دەلامەکہ مہسیحہ؛ کہسیئ کہ ہہموو دونیا ئەو بہ عیسای ناسرہیی

دەناسن.

يۆحەناي قوتابى، نوسەرى كۇتا كتيبى ئىنجىل، بە بىنينكى يەكلاكرەمە گەيشت، ئەو قەسەكانى لە خودا وەرگرتوو، دەنوسىت: ﴿من ئەلف و يام، سەرەتا و كۇتايى، دەلئىن ئەو خواوەندى خودا، كە ھەيە، ھەبوو دەيت، ئەمە خوداوەندى بەتوانايە﴾ (بىنين ۱: ۸). ئەو مەسىح نىە كە قەسە دەكات، بەلكو ئەو خوداى بەتوانايە، ئەو خۇى بە (ئەلفا و ئۆمىگا) ناو دەھيئەت؛ كە يەكەم بيت و ئاخىر بيتى ئەلفىبى يۇنانىيە. لەم ئەلفىبىيەدا شتىك (يان ھىچ شتىك) ناتوانىت لە پىش ئەلفادا بيت. بە جورىكى تر، لە پىش ئەلفادا ھىچ شتىك بوونى نىە؛ شتىك (يان ھىچ شتىكىش) ناتوانىت لە دوايى ئۆمىگادا بيت. لە دواى ئۆمىگا ھىچ شتىك بوونى نىە.

كەواتە لەبارەى خودا و راستى ھەستىيەو، بە ھەمان شىوھە. لە پىش خودا و لە دواى خودا ھىچ شتىك بوونى نىە. چەندە بۇ پاش بگەرپىتەو، يان بەرەو پىش برۆيت، بە دۇنياييەو ئەو لەويە. ئەو راستىيەكى تەواو. ئەو شانازى ئەوھى ھەيە كە ھەر لە سەرەتاو بوونى ھەبوو و ھەمىشە و تا كۇتايى بوونى دەبيت. ئەم شكۆ بى ھاوتايە، بۇ ئەو دەگەرپىتەو.

ئەمە ماناى راستى ناوى يەھوھە (يان جەھۇقە) كە لە پەيمانى كۇندا ئامازەى پىدراو. لەسەر فرمانى "بوون" دروست بوو. كاتىك موسا ناوى خوداى پرسى، ﴿خودا بە موساى وت، من ئەووم كە ھەم. ئاوا بە نەوھى ئىسرائىل دەلئى، ھەم منى بۇ ئىوھ ناردوو﴾ (دەرچوون ۳: ۱۴). خودا لە كتيبى ئىشاي (من ھەم)، لەسەر بوونى راستى ھەمىشەيى و تەواو؛ رابردوو و ئىستا و ئايندە؛ روون دەكاتەو. ﴿خوداوەند دەلئى ئىوھ شايدەدى منن، ئەى نەوھەكانى ئەو بەندەى خۆم ھەلبۇزاردبوو چونكە ئىوھ زانىوتانە و برواتان بەمن ھىناو، تىگەيشتوون كە من ئەويانم. بەر لە من ھىچ خودا نەبوو، دواى منىش نابى﴾ (ئىشاي ۴۳: ۱۰). بوونى (من ھەم) برىتییە لەوھى كە بە تەواوى سەرەتا و كۇتايە. نە (پىش) و نە (پاش)، تەنيا (من ھەم).

خودا ئەم كارەى لە ئيشايا ٤٤: ٦ روون دەكاتەوه، ﴿خوداوەندی پاشای ئيسراييل، ئازادكەر و خوداوەندی بەتوانای گوتوویەتی: سەرەتا و كۆتایی هەر منم، لە گەردوندا لە من بەولاهە هیچ خودایەك بوونی نییە﴾ و دووبارە لە ئيشايا ٤٨: ١٢ دەئیت ﴿گویم لى بگره ئەى ياقوب و ئەوهى كه من بانگم كردى، ئەى ئيسراييل، ئەوه منم، من سەرەتا و من كۆتاییم). ئەمە ناوی ئەوه: يەهوه؛ واتە، ئەوهى كه تەواوه (موتلەقە)، هەمیشەییە، ناكۆتایە و ئەزەلییە. شانازییە ناكۆتاكەى و شكۆ بى ھاوتاكەى كه هەمیشە هەیبوو، تەنانت كاتىك كه هیچ شتىكى تر بوونی نەبووه، هى ئەوه. هیچ شتىك مانەوهى نیه جگە لە ئەو نەبیت. ئەمە واتای خودا بوون دەگەيەنیت.

ئىستا، ئەمە چ پەيوەنديیەكى بە مەسیحەوه هەیه؛ ئەوهى كه بە عيسای ناسرەبى ناودەبریت؟

لە هەموو لایەنيكەوه پەيوەندی پىوهى هەیه. یۆحەناى قوتابى لە كۆتایی بينينه كەیدا، وتەكانى مەسیحى نوسیوەتەوه، دەنوسییت ﴿ئەوهى كه بە زوویى دیم، من ئەلف و پیم، سەرەتا و كۆتایی، یەكەم و كۆتاییم.... من، عيسام، فریشتەكەى خۆم بۆتان نارد، تا لەبارەى ئەم شتانە بۆ كۆمەلە باوەردارەكان شایەتیم بۆ بدا.﴾ (پەیدا بوون ٢٢: ١٢-١٣، ١٦). ئەمە مەسیحە كه قسە دەكات. ئەك خودای باوك. ئىستا، دوو كەس ناتوانن ئەلفا و ئۆمیگا بن، مەگەر ئەوهى كه دوو دانەكە لە كرۆكەوه یەك بن، و روونە كه دوو كەس ناتوانن بە شیوەیەك، سەرەتا و كۆتایی بن، مەگەر ئەوهى كه هەردووکیان لە ناخەوه یەك كەس بن. بەلام مەسیح (كه خۆى بە عيسا ناو دەهێنیت)، هەمان شكۆ و شانازی وەرگرتوووه كه خودای گەورە هەیهتی.

(پەیدا بوون ١: ١٧-١٨، ٢، ٨) سەیر بكەن). تەنانت مەسیح ناوه شكۆدارە تایبەتیەكەى خودای (من هەم) یشی، بۆ خۆى بەكار هێناوه (عيسا بە ئەوانى وت: ﴿راستی، راستیتان پى دەئیم، پيش ئەوهى كه ئیبراهیم لەدايك بىت، من هەم﴾ (یۆحەنا ٨: ٥٨) ﴿ئىستا ئەمە بە ئیوه دەئیم﴾، عيسا نزيك

كۆتايى ژيانى بە قوتابىه كانى وت: ﴿ئەۋەى روودەدات من پېش روودانى پېتان دەلئيم، تاكو كاتى روويدا باوهر بھېنن من ئەوم.﴾ (يۇحەنا ۱۳: ۱۹) ھىچ مروفىك ناتوانىت لەمە گەورەتر لەبارەى خۇيەۋە قسە بكات. ئەم قسەيە يان راستە، يان كفرە، مەسىح يان خودا بوو يان بى خودا بوو.

يۇحەنا دەيزانى مەسىح كاميانە. ﴿لە سەرەتادا وشەكە بوو، وشەكە لاي خودا بوو، وشەكەش خۇى خودا بوو؛ وشەكە بوو بە لەش .... شكۆى تاقانەى باوك﴾ (يۇحەنا ۱: ۱، ۱۴). عيساي مەسىح؛ ئەو (وشەكە) و (كورى تاقانە) بوو، دروست نەبوو؛ واتە لە ھىچ قۇناغىكى كاتدا دروست نەبوو، بەلكو ھەمىشەيە، دوو كەس وەكو يەك خودان، نەۋەك دوو خودا؛ (كورى تاقانە) لە (باوك) لەدايك بوو، كە خاۋەن يەك بنچىنەى خودايين. ئەمە نھىنيە، ناتوانى چاۋەرانى زياتر لەمە بكەيت؛ و ئەمە شتىكە كە خودا لە بارەى خۇيەۋە روونى كرودەتەۋە.

پۇلۇسى قوتابىش لە شكۆ بى ھاۋتاكەى مەسىح، ئاگادار بوو. ﴿ھەرۋەھا باو و باپيران دەگەرپنەۋە بو ئەوان، مەسىحىش بە پىى لەش لەۋان پەيداۋو، خودايە بەسەر ھەموو شتىك، پىرۇزە تاھەتايە!﴾ (روما ۹: ۵). لەگەل ئەۋەى كە ﴿ئەۋەى لە شىۋەى خودا بوو، نەپويست يەكسانىەكەى لەگەل خودا بكات بە دەسكەوتىك بو خۇى، بەلكو خۇى كرده ھىچ و شىۋەى كۆيلەى ۋەرگرت﴾ (فلىپى ۲: ۶-۷). لەم روانگەيەۋە ﴿خودا بە ھەموو پىرى خۇى لە لەشى مەسىح نىشتەجى بوو﴾ (كۆلۇسى ۲: ۹، سەيرى فىلىپى ۱: ۱۹ بكە)؛ ئىستا، ئىمەى شوپىنكەۋتوانى مەسىح چاۋەرپىن، نەك تەنيا بو مروفىك، بەلكو چاۋەرپى دەركەۋتنى شكۆمەندى خوداى مەزن و عيساي مەسىحى رزگاركەرمانين. (تيتۇس ۱: ۱، ھەرۋەھا سەيرى ۲ پەترۇس ۱: ۱ بكە).

لەبەر ئەۋەيە كە نوسەرى نامەى عىيرانىەكان بەم شىۋە ئازايانە دەلئيت كە ھەموو فرىشتەكان، مەسىح دەپەرستن. ئەو لە نيوان ئەو

فریشتانەى كە خودا دەپەرستەن، فریشتەى سەركرده نیه، ئەو وهكو خودا دەپەرستەن. ﴿كاتیک خودا نۆبەرەكەى دەنیریت بۆ جیهان دەلیت: (هەموو فریشتەكانى خودا دەبیّت كرنۆشى بۆ ببەن)﴾. (عییرانیەكان ۱: ۶). چونكە ئەو دروستكەرى هەمووانە؛ و خۆیشى خودایە: ﴿خودا لەبارەى رۆلەوه دەفەرموئ (تەختى هوكمپرانیت، ئەى خودا هەتاھەتاییه ... تۆ ئەى خوداوەند، لەسەرەتاوه بناغەى زەویت داناوه﴾ (عییرانیەكان ۱: ۸، ۱۰)، بەم شیۆهیه، باوك شایەتى بۆ خودابوونى كور دەدات. ئەو ﴿تیشكى شكۆمەندى خودایە و وینەى حەوھەریەتى، بە ھۆى وشە بەتواناكەى خۆى گەردونى راگرتووه﴾ (عییرانیەكان ۱: ۳). عیساى مەسیح دروستكەرى جیهانە. عیساى مەسیح ئەلفا و ئۆمىگایە. سەرەتا و كۆتاییه. عیساى مەسیح، كەسێكە كە ھەرگیز سەرەتاییهكى نەبووه. ئەو راستیەكى تەواوه. شانازیى بى وینە و شكۆى بى ھاوتایى بوون، ھەر لە سەرەتاوه بۆ ھەمیشە، ھى ئەوه. ئەو ھەرگیز پەیدا نەبوو. لەدايك بوونەكەى ھەمیشەییە. باوك لە ئەزەلەوه، چێزى وەرگرتووه لەوهى كە ﴿عیسا تیشكى شكۆمەندى خودایە و وینەى جەوھەریەتى، بە ھۆى وشە بەتواناكەى خۆى گەردونى راگرتووه﴾ (عییرانیەكان ۱: ۳).

بینین و تامکردنى ئەم شكۆمەندیە، ئامانجى رزگارى ئېمەیه. ﴿ئەى باوك، دەموئ ئەوانەى كە داوتە بە من لەھەر شوینیکدا بم لەگەلم بن، تا ئەو شكۆمەندیە ببینن كە داوتە بە من﴾ (یوحنا ۱۷: ۲۴). خۆشى وەرگرتن لەم راستیە بۆ ھەمیشە، ئامانجى دروستبوون و رزگاربوونمانە.

نوئىز

باوكى ھەتھەتايى تۆ ھەرگىز سەرھەتات نەبوو؛ و ھەرگىز كۆتايىشت نابىت. تۆ ئەلفا و ئۆمىگاي. ئىمە باوهر بەمە دەكەين چونكە تۆ ئەمەت بۆ دەر خستووین. دلى ئىمە بۆ نرخاندنى ئەمە لىدەدات، كە تۆ چاوى ئىمەت كىرودەتەو، تا بېنين و بزائىن كە عىساي مەسىح كورپى خودايى و ھەمىشەيى تۆيە، تاقانەيە و دروستكراو (مەخلوق) نىيە؛ و ئەوۋى كە تۆ ئەى باوك و ئەوۋى كە كورپە لە جەوھەردا يەك خودان. لە ترسى ئەوۋى كە بە وشەى كاتى و ناپەسەند بېرپىزى بە تۆ بگەين ئەندامەگانى جەستەمان دەكەونە لەرزىن بەرادەيەك كە ناوېرىن راستىيەكى شكۆدارى لەم چەشەنە بىدركىنن. بەلام دەبىت قسە بگەين چونكە دەبىت ستايشت بگەين. بىدەنگى شەرمەزارمان دەكات. ئەگەر بىدەنگ بىن ئەوا بەردەكان دەكەونە قسەكردن. تۆ دەبىت لەو جىھانەى كە دروستت كىرودوھ لەبەرنەوۋى كە ھەى ستايشت بگرىت؛ و ئىمە دەبىت شوكرگۆت بىن چونكە ئىمەت بەدى ھىناوھ بۆ ئەوۋى شكۆى عىساي مەسىحى رۆلەت تام بگەين و بېنين. بەلى، بۆ ئەوۋى ئەو بناسىن!

ئەى باوك تامەزرۋى ناسىنى ئەوین. بىرو ھزرە بىنرخەكان دەربارەى ئەو لە مېشكمان دوور بىخەوھ. گىانمان بە رۆحى مەسىح و گەورەيەكەى تىر بگە. توانامان فراوان بگە بۆ ئەوۋى لە ھەموو ئەو شتانەى لە ئەودا بۆ ئىمەت ھەيە، دئشاد بىن. لەو شوپنەى كە خوین و جەستە لەيەكتر دابراون مەسىحمان بۆ دەرىخە؛ و سەرنج و مەيلمان بۆ راستى و جوانى كورپى شكۆدارت رابگىشە؛ و پىمان بىخەشە كە دەبىت چىمان ھەبىت، ھەزار، دەولەمەند، نەخۆش، لەش ساغ، با ئەو بمانگۆرپىت؛ و بىنە وىنەى نايابىيەكەى ئەو لە جىھاندا. لە ناوى مەسىحدا ئىمە نوئىز دەكەين. ئامىن.

به رخیکم بینی راوه ستابوو، وه کو ئه وهی سه بر در ابیت،
به ر خه که هوت شاخ و هوت چاوی هه بوو.

بینین ۵ : ۶

3

شیر و بهرخ

تہاوی (کاملی) عیسیٰ مہسیح

شیر دلپڙینہ بهہوی ہیژی درہندی و روخساری ترسناکی، بهرخ دلپڙینہ بهہوی نہرم و نیانیہکھیہوہ و لہبہرئہوہی کہ ودهو خزمہتکاریک خوری بۆ جلوہبرگمان دابین دهکات. و تہنانت لہمہش مایہی شانازیتر بریتیہ لہ مہری شیر ناسا و شیر مہر ناسا. ہہروہک چۆن پیش ۲۵۰ سال، جۆناتان ئیدواردز^b ئماژہی بہم خالہ کردوہ، ئہوہی کہ مہسیح شکۆدار دهکات "پہیوہندی نایابی وشہ ہہمہجۆرہکانی ئہوہ".

بۆ نمونہ، ئیمہ ریز لہ مہسیح دہگرین لہبہر گہورہییہکھی بہلام لہوہ زیاتر، ستایشی ئہکھین چونکہ گہورہییہکھی لہگہل ملکہچ بوونی بۆ خوداوند تیکہل بوہ. سہرمان پیی سورماوہ، چونکہ دادپہرورہییہ چہسپاوہکھی لہگہل میہرہبانیدا تیکہل بوہ. پایہبہرزیہکھی، بہ ئارامی لہسہر خۆییہکھی شیرین بوہ. لہ جہوہردا لہگہل خودا یہکہ، بہلام ئہو ریزیکی بیپایانی ہہیہ بۆ خودا. ہہرچہندہ ئہو شایانی ہہموو چاکہیہکہ، ئہو لہ بہرامبہر ئازارہکانی شہیتاندا ئارامگر بوہ. حوکمرانی تہاوی بۆ دنیا، بہ رۆحیکی ملکہچ و گوپراپہلی بۆ خودا داپۆشراہوہ. نوسہرہ لہ خۆرازیہکان بہ دانایہکھی، واقیان ورمابوو، بہلام ئہوہندہش سادہ بوہ کہ مندالان خۆشیان دہویست. دہیتوانی بہ وشہیہک زریانیک ئارام بکاتہوہ؛ بہلام بہ ہہورہتریشقہ ہیرشی نہکردہ سامریہکان؛ و خۆی لہسہر خاچہکہ نہہینا خوارہوہ.

شكۆى خودا شتيكى ساده نىيە؛ لەيەگدانى سيفەتە لە يەكنەچوھەكان، لە يەك كەسدا كۆبوونەتەوہ. ﴿ئەو شيرەى كە سەرگەوت، ئەوہى لە ھۆزى يەھوزايە و لە رەچەلەكى داودە، پەرتوكەكە دەكاتەوہ و ھەوت بەندەكەى دەكاتەوہ﴾ (بېنين ۵: ۵). مەسىح وەكو شيرى سەرگەوتوو، ئامادەى كردنەوہى تۆمارى مۆزووہ.

بەلام لە ئايەتى دواتردا چى دەبېنين؟ ﴿سەيرم كرد لەنيون تەختەكە و چوار زىندەوہرەكە، لە ناوہراستى پيرەكان، بەرخيەكم بىنى راوہستا بوو وەك ئەوہى سەر بېردرايىت، بەرخەكە ھەوت شاخ و ھەوت چاوى ھەبوو، ئەوانەش ھەوت رۆحى خودان كە بۆ ھەموو زەوى نيردراون﴾ (بېنين ۵: ۶). كەواتە ئەو شيرە بەرخە؛ زىندەوہريكى لاواز و بى ئازار و بى داواكارىيە، كە بە سادەى دەبىتە خۆراك بۆ ئەوانى تر؛ خورىيەكەى ليدەكريتەوہ، تا جلەبەرگمان بۆ دابىن بكات؛ سەردەبېردىت تا خۆراكمان دابىن بكات. كەواتە مەسىح، بەرخيى شير ئاسايە.

شيرى يەھوزا سەرگەوت، چونكە ھەزى دەكرد نەخشى بەرخيەك بگيرىت. لە رۆزى يەكشەمەى خورمادا، وەكو چۆن پاشايەك بەرەو تەختەكەى دىت، بەو شيوەى ھات بۆ ئۆرشەليم؛ و لە ھەينى باشدا وەكو بەرخيەك بەرەو قوربانگە بىرىت بۆ سەربىن، لە ئۆرشەليم چووە دەرەوہ. ئەو دزەكانى لە پەرسنگاگە ھىنايە دەرەوہ وەكو شيرىك كە نىچىرەكەى بخوات، و دواتر لە كۆتايى ھەمان ھەفتە، گەردنە شاھانەكەى بە چەقۆ سپارد، و شيرى يەھوزايان وەكو بەرخيى قوربانى سەربىرى.

بەلام چ جۆرە بەرخيەك؟ بېنين ۵: ۶ دەلىت ﴿وەكو بەرخيى قوربانى كراو وەستاوو، و ھەوت شاخى ھەبوو﴾ سەرنجى دوو خال بەدە، يەكەم ئەوہى كە ئەو بەرخە (وہستاوہ)؛ و وەكو پىشت لەسەر زەويەكە غەلئانى خويىن نەبووہ. بەلئى، ئەو كۆزرا بوو. بەلام ئىستا لە نزيكتىن شوينە، لە لاي تەختى باوكى ئاسمانىوہ وەستاوہ.

دووم ئەوۋى گە، ئەو بەرخە حەوت شاخى ھەيە. شاخ لە ھەموو كىيىبى بىنىندا، نىشانەى ھىز و توانايە (۱۲: ۱۳؛ ۱۳: ۱؛ ۱۷: ۳؛ ۱۲)، ھەروەھا لە پەيمانى كۇندا (دەرچوون ۳۳: ۱۷؛ زەبور ۱۸: ۲؛ ۱۱۲: ۹)؛ و ژمارە حەوت، ئامازە بە پرى و تەواۋى دەكات. گەواتە ئەمە بەرخىكى ئاسايى نىە. و لە ناو مردوۋەكان ھەستايەوۋ؛ لە ھىزى حەوتانەى خۇى، تەواۋ بەھىزە، لەراستىدا، ئەو بەرخىكى شىر ئاسايە.

كاتىك ئەم راستىيە بە ترس و لەرزەوۋ، لە بىنين ۶: ۱۶ دا دەخوئىننەوۋ؛ كە مرۇقەكان بە چىا و بەردەكانىان دەوت ﴿بەكون بەسەرماندا، لە توورەيى بەرخەكە بمانشارنەوۋ.﴾ و ھەروەھا لە بىنين ۱۷: ۱۴ ھاتوۋە ﴿ئەوان لەگەل بەرخەكە دەجەنگن، بەرخەكە سەردەكەوئت بەسەرياندا، چونكە ئەو گەورەى گەورەكانە و پاشاى پاشاكانە﴾. گەواتە مەسىح شىرى بەرخ ئاسا و بەرخى شىر ئاسايە، ئەمە شكۇى ئەوۋ؛ ((پەيوەندى نايابى وشە ھەمەجۆرەكانى ئەوۋ)).

ئەم پەيوەندىيە شكۇدارە زياتر دەدرەوشىتەوۋە چونكە ئەمە بەتەواۋەتى لەگەل بىزارىەكانمان و تامەزرۇى فراوانمان بۇ گەورەيى رىكەدەكەوئت. عىسا دەفەرموئت، ﴿وەرن بۇ لام، ئەى ھەموو ماندوۋان و بارگرانەكان، من دەتانجەسىنمەوۋ. نىرى من ھەلگرن، لە منەوۋ فىربن، چونكە من ھىمن و دلنەرمم، ئەوسا حەوانەوۋ دەدۇزنەوۋ بۇ دەروونتان﴾ (مەتا ۱۱: ۲۸-۲۹). نەرم و نىانى و لەخۇبوردەيى بەرخ ئاساي ئەم شىرە واى لە ئىمە كردوۋە لە ماندويى و بىتوانانايىماندا سەرنجمان بۇ خۇى رابكىشىت، و لەبەرئەوۋە خۇشمان دەوئت. ئەگەر ئەو تەنھا كەسانى وەكو سەربازى دەريايى وەرگرتبا، كە مرۇقى بەھىزن، ئەو كاتە ئىمە پاش ھاتنمان بۇ لاى ئەو، بە ناومىدى دەگەراينەوۋ.

بەلام ئەم شىۋازە لە خۇبوردەيى، بە تەنيا شكۇ نىە بەلگو نەرمى و خۇنزمگرييەكەى ئەم بەرخە شىر ئاسايە، لەگەل ھىزى ئەزەلى و بىسنورى

شېرى بەرخ ئاسادا دەدرەوشىتەوہ. تەنھا ئەم حالەتە، لەگەل زۆرى تامەرزۆى ئىمە بۆ گەورەيىەكەى دەگونجىت. بەئى، ئىمە ماندوو و لاواز و بارگرانين. بەلام لايەنى كەم، ھەر مرۆفئىك ناوبەناو لە دل و مېشكىدا ئەم خەونە دروست دەكات، كە لە ژياندا ئامانج و مەبەستىكى گەورەى ھەبىت. لەبارەى ئەم خەونەوہ، عيسا دەفەرموى ﴿ھەموو دەسەلاتىكى زەوى و ئاسمانم پىبەخشاوہ، كەواتە برۆن، ھەموو گەلان بکەن بە قوتابى. بەناوى باوك و رۆلە و رۆحى پىرۆز لە ئاويان ھەئىكىشن. فىريان بکەن بە ھەموو ئەو شتانەى رامسپاردون، ئەوہتا ھەموو رۆژئىك لەگەلتانم ھەتا كۆتايى زەمانە﴾ (مەتا ۲۸: ۱۸-۲۰).

ئەو بەرخە شىر ئاسايە، بانگمان دەكات كە بە ھۆى ئەو دەسەلاتە تەواوہى كە بە سەر ھەموو جىھاندا ھەيەتى، دلشاد بين؛ دووبارە دەبھىنئىتەوہ بىرمان كە لەگەل ھەموو ئەو ھىزە، تا كۆتايى جىھان لەگەل ئىمە دەبىت. ئەمە ئەو شتەيە ئىمە ئارەزوومانە؛ پالەوانئىك، سەرکردەيەكى نەدۆرۆ. لەگەل ئەوہى كە تەنھا مرۆفئىن و دەمرين، بەلام بە پىي پىويست ئالۆزين. لەگەل ئەوہى شايانى بەزەيى پىداھاتنەوہين، بەلام يەك دونيا خراپەشمان ھەيە. لاوازين، بەلام خەون دەبينين كارى سەرسۆرھىنەر ئەنجام بەدين. ئىمە زوو دىين و زوو دەرۆين. بەلام ھەمىشەيى لە دلمان رەگى داکووتاوہ. شكۆى مەسىح رووناكتر دەدرەوشىتەوہ، چونكە پەيوەندى نايابى وشە ھەمەجۆرەكانى ئەو بەتەواوى لە گەل ئالۆزيەكانى ئىمەدا رىكدەكەوئىت.

زىاتر لەمە، شېرى بەرخ ئاسا روبەرۆى زولم و ئازار بووہوہ. بەرەو قوربانگە برا. ﴿وہكو مەرپىكى بى دەنگ بوو بەرامبەر جەوبەرەكانى دەمى نەگردوہ﴾ (ئيشايا ۵۳: ۷). بەلام ئەو تا رۆژى كۆتايى بەو شىوہيە نامىنئىتەوہ. شېرى بەرخ ئاسا، دەبىتە بەرخە شىر ئاسا؛ لەگەل گەورەيى پادشاكەى، لە شوپنەكەى لە لای دەرياچەى ئاگر دەوہستىت، ئەو شوپنەى كە دوژمنە تۆبەنەكەرەگان ﴿ئازار دەچيژن ..... لەبەردەم فرىشتە پىرۆزەگان و لەبەردەم بەرخەكەدا ھەتاھەتايە﴾ (بينين ۱۴: ۱۰-۱۱).

نوټ

خودای پر له بهزهی و بهتوانا، ئیمه له رنگدانهوهی هیز و بهخشندهبیت له گورهکهتدا، گهورهومان، عیسی مەسیح شادین. له هیزی شیر ناسایی و نهرمی و لهسهرخویی بهرخ ناسای ئەودا دئخوشین، ئیمه له گهورهیبیه بی هاوتاکهی ئەودا هیومان پیدهبهخشریت. ئەمه دئنیاییمان پیدهدات لهوهی که هیچ کهسیک وهکو نهو نیه؛ و نهو کهسیکی کاتی نیه وهکو نهوانی تر، بهلکو کهسیکی ئەزەلی و ههمیشهیه. تکایه له پشتگوئ خستنی زانراوماندا، وابکه لهبهردم شیری یههوزادا بلهرزین، و خۆمان لهبهردم پیرۆزییه گورهکهی نزم بکهینهوه. وابکه که له شکان و ترسماندا، وزه و توانا له بهرخی شیر ناسادا وهبرگرین، ئای که چهنده پنیوستان به ههموو مەسیحه! چاومان بکهوه که پری بیخهوشی ئەو ببینین. تکایه ئەو وینه ناشیرین و نهگونجانوانه له بهرچاومان لابده که ئەبیته هوی لاوازی ستایشمان و گوټرایه‌ئیمان سست دهکات. لیت نهپارټینهوه که هیز و توانای شیرهکه و خۆشهویستی بهرخهکه باوهرمان نهجولاو و بههیز بکات. ههربویه، تکایه بهدوورمان بگره له خهیا له لودهکییهکان و برپاره ناجیگرهکان و پلانه ببینهماکانمان. دلیر و بهجهرگ و بههیزمان بکه. به خۆشهویستی زۆر و خۆنزمگروهه وابکه بهرامبهرمان خۆش بویت. تکایه له متمانهی شیرهکهی یههوزامان بهش بده که وای لیکرد ناماده بیت وهکو بهرخنیک گیانی بهخت بکات، و به خۆشییهکی نهپراوهه ههستیتهوه، ههرووها له ههموو ئەمانه‌دا کارنیک بکه ههموو کهسیک شکوی مەسیح ببینیت، و له ریگهی ئەوهوه تۆ ریزدار بکریت. له ناوی مەسیحدا نوټ دهکهین، نامین.

خودا، خودای تو، دستنیشانی کردی، جیا له ههموو
ئهوانی دیکه روونی شادی بهسهردا کردی.

عیرانیه کان ۱ : ۹

ئافهرین ئه‌ی کۆیله‌ی چاک و ده‌ستپاک، .....
وه‌ره ژووره‌وه بو خوشی گه‌وره‌که‌ت.

مه‌تا ۲۵ : ۲۱

4

دلشادی هه می شهیی

خۆشی و شادی عیسی مه سیح

کاتیك مه له وانی رزگار کەر له شه پۆله کانی زه ریای ئه تله سی رزگار ت ده کات، هیج جیا وازیه ک دروست ناکات که ئه و دلته نگ بیّت، یان دلخۆش؛ و کاتیك که له که نار ده ریا با و هس به خیزانه که تدا ده که هیت، دووباره هیج جیا وازیه ک دروست ناکات که مه له وانه که حالته تی رۆحی چۆنه. به لام ده باره ی ئه و رزگارییه ی که عیسا ده یبه خشیّت، بارودۆخه که زۆر جیا وازه. عیسا له بهر خیزانه کانمان ئیمه رزگار ناکات. به لکو له بهر خوی رزگارمان ده کات. ئه گەر ئه و دلته نگ بیّت، رزگار کردنی ئیمه دلته نگ ده بیّت. و رزگار کردنی له و چه شنه، رزگار کردنیکی گه و ره نییه.

خودی عیسا و ئه وه ی که خودا له ئه ودا، بۆ ئیمه یه؛ دیاریی گه و ره ی ئیمه یه، نه ک شتیکی که متر ﴿من نانی ژیانم، ئه وه ی بیته لام برسی نابیّت ..... گەر یه کێ تینووی بوو با بیّت بۆ لای من و ئاو بخواته وه﴾ (یۆحه نا 6: 25؛ 7: 27). رزگار کردن، به شیوه یه کی سه ره کی ته نها به خشی نی گونا هه کان نییه؛ به لکو له وه زیاتره، به شدار یکردنه له گه لّ عیسا (1 کۆرنسۆس 1: 9). به خشی ن هه موو کیش هه کان له سه ر ریگا لاده بات، بۆ ئه وه ی ئه م به شدار یکردنه ی بتوانیّت بیته راستی. ئیستا ئه گەر ئه م به شدار یکردنه، به ته واوی دلخۆش کەر نه بیّت، که واته رزگارییه کی گه و ره روینه دا وه. ئه گەر مه سیح دلته نگ یان ته نانته له و په ری ئارامیدا بیّت، ژیا نی هه تاهه تای ی ئیمه، هه سه ره تیکی زۆر زۆر درێژ ده بیّت.

بەلام شكۆ و بەرەكەتى عيسا ئەوھىيە كە ئەو خۆشىيەكى ناكۆتاي ھەيە؛ و ھەمىشەش دلخوش دەبىت. من دەلئيم ئەمە شكۆى ئەوھ؛ چونكە تاريكى شكۆ نىيە؛ و دەلئيم ئەمە شكۆى ئەوھ، چونكە باشترين شت كە بە ئيمەى بەخشى بىت، دلخۆشىيەكەى خۆيەتى. ﴿ئەم شتانەم پى و تن تا خوشى من تياتان بچەسپى و خوشيتان بە تەواوى بىت﴾ (يۇحەنا ۱۵: ۱۱ و ھەروھە لە ۱۷: ۱۱ دا دەتوانىت بىيىنيت). لە بەخشندەيى تەواوى راستى عيسا بەدوور دەبين كاتىك سنوورى شادى ئيمە تا ئەوپەرى فراوان بكات، و دواتر ئيمە لە خوشى خۆى بىبەش بكات. تواناي ئيمە بۇ دلشاد بوون، زۆر سنووردارە. ھەربۆيە مەسىح، نەك تەنھا خۆى وەكو ئامانجىكى خودايى خوشحالى ئيمە دەبەخشىت، بەلكو تواناي شادى خۆى لە ئيمەدا پىر دەكات، بۇ ئەوھى ئيمە خوشحال بىن، و بتوانىن خوشى لەوپەرى خوشى خودا وەربگرين. ئەمەيە شكۆ و ئەمەيە بەرەكەت.

دلئەنگ بوون شكۆ نىە. لەم رووھە، مەسىح ھەرگىز غەمگىن نەبووھ؛ ئەو ھەر لەسەرەتاوھ وئەى خوشحاليە بى ئەندازەكەى خودا بووھ. دانايى خودا، لە پەندەكان ۸: ۲۰ دەفەرمويت ﴿لەبەردەمىدا پىشەدار بووم، رۆژ بە رۆژ شادومان دەبووم، ھەمىشە لەبەردەمىدا دلخۆش دەبووم﴾. مەسىحى ھەمىشەيى، خوداي خوشحال و بىركارى يەكسانى بەدبەيئانە. ھەمىشە لە رووى خودا دلخۆشى دەنواند؛ و ھەمىشە دلخۆشى خودا بووھ. ئەم خوشحاليە دوو ئەوھندە زياتر لە پەيمانى نويدا دەبىنريت.

لە عىبرانىەكان ۱: ۸-۹ خودا لەگەل كورە تاقانەكەى قسە دەكات، نەك لەگەل فرىشتەكاندا: ﴿تەختى حوكمرانىت بۇ ھەتاھەتايە، گۆچانى حوكمرانىت راست و دروستە، تۆ راست و دروستيت خوش ويست و رقت لە گوناھەيە، بۆيە خودا، خوداي خۆت دەستنىشانى كردى جيا لە ھەموو ئەوانى دىكە رۆنى شادى بەسەردا رژاند﴾. عيساي مەسىح خوشحالتىن

كەسى جىھانە، و خوشحالى ئەو لە ھەموو فرىشتەكانى ئاسمان زىاترە. مەسىح وىنەى خوشحالى سازگار و پىرۆز و بىسنورەكەى باوكىەتى.

بىجگە لەو، لە كردارى نىردراوان ۲: ۲۵-۳۱، پەترۆس زەبوورەكان ۱۶ ى بۆ مەسىح بەكارھىنا: ﴿ھەمىشە خوداوەندم لەبەرچاوە، ئەو لە لاى دەستى راستمەوھىيە نەوھك باومرەم لاواز بىت. بۆيە دلشادم و زارم ھاوارى خوشى دەكات .... چونكە تۆ گيانم لە دونىاي مردووان بە جى ناهىلى و رىگە ناهىلىت كە دەقى پىرۆزى خۆت گەندەلى ببىنىت .... دلت پىر كىرووم لە شادى بە بىنىنى روخسارت﴾. مەسىح لە ناو مردواندا ھەستاوتەو، تا سىبەرى مەرگ لەناو بەرىت؛ و بە ھەمان شادومانى خودا، خوشحال دەبىت. شكۆى مەسىح، خوشحالى لەناو نەچوو، ھەتاھەتايى و بىسنورى ئەو لە لاى خودا.

بەلام ئەگەر دلتنەنگ بوون شكۆ نىيە ئەوا كەمتەرخەمىش شكۆ نىە. خوشحالى و كەمتەرخەمى لە ھۆلى گەورەى مىوانى، لەگەل خوشحالى لەرادبەدەرى زىندانىيەكى سىاسى، يەك شت نىە. يەكك بى پىكھاتە و بى تام، ئەوى تر پىرۆز و گەورە، يەكك زۆربلى، ئەوھى تر پىر شكۆ. يەكك پىكەنىيەكە كە لە دەرد و ئازار بى ئاگايە؛ و ئەم پىكەنىنە دەستگردانە، ناتكات بە قەشەيەكى باش يان رزگار كەرىكى باش، بەلام خوشحالى مەسىح، خوشحالىيەكى دەستگرد نىە؛ كە ئاگاي لە دەرد و ئازار نەبىت. لەبەر ئەوھىيە كە مەسىح بەراستى رزگار كەرىكى گەورەيە.

لەم رووھو ئەم پىاوھ خاوەن خوشىيە ئەزەلىيە؛ ﴿خاوەن ئىش و ئازار﴾ بوو (ئىشايە ۵۳: ۲). ﴿ئەوھندە دلەم تەنگە تا مردن، لىرە بمىنەوھ و لەگەلم شەوارە بگرن﴾ (مەتا ۲۶: ۲۸). ئەم ((كاھىنە بەرزە))، لە ھاوخەمى كردنى لەگەل ئىمە و لاوازيەكانى ئىمە بى توانا نىە؛ چونكە ھەر وھكو مرقۇئىك وھكو ئىمە، بە ھەموو رىگايەك تافىكراوتەوھ. (عىرانيەكان ۴: ۱۴-۱۵). گرىا لەگەل ئەوانەى كە دەگرىان (يۆحنا ۱۱: ۱۵). خوشحال بوو لەگەل

ئەوانەى كە خۇشحال بوون (لۇقا ۱۰: ۱۷، ۲۱). برسى بوو (مەتا ۴: ۲)، ماندوو بوو (يۇحەنا ۴: ۶)، وازى لى ھىئرا (مەتا ۲۶: ۵۶)، خيانەتيان لىكرد (مەتا ۲۶: ۴۵)، شەلاقيان لىدا (مەتا ۲۶: ۲۷)، گالتهيان پىكرد (مەتا ۲۷: ۲۱)، لە خاچ درا (مەتا ۲۷: ۲۵).

خۇشحاللى نەگۆر ئەو نەگەيەنەيت كە تەنھا خۇشى و شادى بېت. كەواتە ئايا ئەو لە نيوان شادى و خەم دا كەوتبە كېشمەكېشەو؟ ئايا گيانىكى شۇكدار كە ھەميشەيە، دەرگىت لە ئازاردا بېت؟ بەلى، ئازار؛ بەلام نەك برىن و جىابوونەو. عيسا ئالۆز بوو، بەلام سەرلېشىواو نەبوو. ئاوازي جىاوازي ميوزىك لە ناو رۇحيدا ھەبوو، بەلام ئەنجامەكەى سامفۇنيايەك بوو. فەرماندەيەك كە ھونەرى تېكەل لە جەنگدا بەكاردەھىنەيت، لەوانەيە رېگە بدات كە دوژمن بە سەرگەوتنى رووكارى و كاتى بگات، بەلام بزانه كە ئەم دەرھەتە، ئەوھيە كە ئەو فەرماندەيە لە كۆتاييدا خۇى بە سەرگەوتنىكى گەورەتر بگەيەنەيت؛ ئەمە نيشانەى تېكەلى مېشكى ئەو نيە. بەلكو بۇ كەسانىك تېكەل دەرگەكەويت كە تەنھا بەشىكى جەنگەكەيان بىنيوہ. بەلام ئەم تېكەلبونە، رووكاريە، برىتيە لە راستگۆيى و شانازى ئەو فەرماندەيە. زەرپايەكى ھىمن لەوانەيە تووشى ھەزارھا لافا و بېت، بەلام لە دوورى سەدان ميل لە ئاسمانەو، قولى و ئارامى پېرشكۆى ئا و دەبىرنەيت كە گوايە ھەرگىز تەوا و نابېت.

دئشادىي ئەزەلى، عيساى بەدرىژايى ئازارى باخى جەتسىمانى و گردى جەلجتا ھىشتەوہ. ﴿ئەوہى لە پىناوى ئەو خۇشەي چاوەرپى دەکرد، دانى بە خۇى گرت كاتى لە خاچيان دا، شەرمەزارى پشگۆى خست، دوايى لەلاى دەستە راستى خودا دانىشت﴾ (عېرانيەگان ۱۲: ۲)؛ و ئەو شادىيەى كە ئەوى بە ھەموو شېۋەيەك لەسەر پى دەھىشتەوہ، چى بوو؟ ئەو خۇشەيە، خۇشى وەرگرتنى پەرەستن بوو لەلاى ئەوانەى كە ئەو لە پىناويان لەسەر خاچ گيانى سپارد، بۇ ئەوہى ئەوان رزگار بكات، و لە خودا خۇشحالتيان بكات. ئەو

شوانه باشەيە كە بۇ دۆزىنەۋەى بەرخىك خوشحالى دەر دەپرېت (مەتا ۱۸: ۱۳)، زۆر زياتر بۇ دەستەيەكى گەورە و نەژمىراۋى رزگار كراۋەكان ئەم خوشحاليە دەر دەپرېت!

ئايا لەم راستىەدا، هيچ وانەيەكى شاراۋە ھەيە كە فىرى ئىمەى بكات چۆن دەبىت رەنج ببىنن؟ تا ئىستا سەرنجتان داۋە كە ئىمە نەك تەنيا پىۋىستە وانە لە رەنجى خودا وەر بگرين، بەلكو لە شادى خودا ۋەندىش؟ پۇلۇس بۇ كليساى سالۇنىكى دەنوسىت ﴿ئىۋە لە تەنگانەيەكى زۇردا وشەى خوداتان بە خوشىەۋە لە رۇحى پىرۇز وەرگرت﴾ (۱ سالۇنىكى ۱: ۶). ئەۋە خوشحالى خودا ۋەند بوو كە لە كاتە سەختەكاندا، ئەۋ كليسا گەنجەى پىر كرد.

لە رۇژگارى ئىستاماندا، ئەم رەنج و ئازارە، بانگ كردنېكە. ئايا بە ھۆى مەسىحەۋە رەنج و ئازار دەگرينە خۇمان؟ نەك خوشى و شادى، بەلكو رەنج و ئازار. ئايا گوئ لە عىيرانىەكان ۱۳: ۱۳ دەگرين، ﴿بەشدارى رسواىى ئەۋ بگەين، ئەۋەى لە پىناۋ ئىمە بەسەرى ھات؟﴾ ۋەلامى ئەمە پەيۋەستە بەۋە كە ئايا شارى خودا گرنگترە، يان شارى مرۇفەكان؟ ئايا ئىمە ۋەلام دەدەينەۋە، ﴿لەسەر ئەم زەۋيە هيچ شارىك نىە بۇمان بىننىتەۋە، با ھەول بىدەين بۇ شارى داھاتوو﴾ (عىيرانىەكان ۱۳: ۱۴) ئايا دل بە خوشىيە كاتىيەكانى مىسر دەبەستىين؟ (عىيرانىەكان ۱۱: ۲۵ - ۲۶)

ئەۋ كەسانەى كە تامى شادى خودايان كردوۋە، بە دننىايەۋە هيچ شتىك باشتر نىە لەۋ ئومىدەى كە لە كۆتايىدا لەۋۋە گويت لىيان لىدەبىت، ﴿باشت كرد ئەى كۆيلەى چاك و دەست پاك ..... ۋەرە ژوورەۋە بۇ خوشى گەۋرەكەت﴾ (مەتا ۲۵: ۲۱). شارى خودا شارى خوشحاليە، ۋ ئەۋ خوشحاليە، خوشحاليەكى بى كۆتايى مەسىحە.

نوڤت

ئەى باوك، ئەو دەل ئارامىيەكى زۇرە بۇ ئىمە كە تۇ و كورەكەت، ھەرگىز دلتەنگ نابن و ھەرگىز فىلتان لىناكرىت. ئىمە بەو دلمان بەو راستىە زۇر خۇشە كە تۇ دەتوانىت بى ئەندازە دلخۇش بىت بە بى ئەوۋى بەدوور بىت لە ئازارەكانمان. سەرمان لەوہ سوپماوہ كە رووناكى خۇشى مەسىح بەلكە زىرپنەيەك لەناو فرمىسكى روخسارى دروست دەكات. بە ھەسرەتى ئەو رۇژەين بەو شىۋەبەمان لىيىت. دەمانەۋى لە خۇشى باومرماندا بەھىز و جىگىر بىن. بەلام نامانەۋىت خەمى گوناھى خۇمان و رەنج و نازارى بەرامبەرمان پشتگوئى بچەين. ئەى پەرورەدگار، مەبەستى كورەكەت لە ئىمەدا بەدى بىنە كە پەيمانى داوہ خۇشى و شادىيەكەى لە ئىمەدا دەبىت و خۇشى ئىمە پىر دەبىت. تىكايە ميوەى رۇحى پىرۇز؛ خۇشى؛ لە ژيانماندا بگەشئەوہ. بەيانىان، بە مېھربانى بەھىزت دلخۇشمان بگە، بۇ ئەوۋى لە تۇدا دلخۇش و شاد بىن. گيانە خەوتوۋەكانى ئىمە لە خەۋى سستى و پشتگوئى خستى بەئاگا بىنەوہ و نامېھربانى لە دلمان دووربچەوہ. گىرى پەرۇشمان بۇ شكۆى ناوت بگەشئەوہ. با مەسىح بە خۇشىيە ھەمىشەيەكەى لە دلماندا نىشتەجى بىت كە رۇژ لەدۋاى رۇژ زياتر و زياتر بىن بە وىنە خۇشجالەكەى مەسىح و بەو ھۆيەوہ بىنە پەناگە و ھەسانەۋى ھەمىشەيى بۇ دنىاى خەلكى بېھىۋايان و دۋنىاى ئەو كەسانەى بە دۋاى شادومانىدا وىلن، كە نازانن تامەزرۋى شكۆى خۇشى خودان لە عىساي مەسىحدا. بە ناۋى مەسىح نوڤت دەكەين، ئامىن.

((ئەمە كۆپە كە تەنانت رەشەبا و

دەرياش ملكە چن بۆي؟))

مەرقۇس ۴: ۴۱

شەپۆل و بايەكان ھېشتا دەنگى دەناسنەوہ

مېز و تواناي عيساي مەسيح

لە مانگى تەموزى سالى ۱۹۹۵، من و ھاوسەرەكەم، نوپل، و دووان لە منداڵەكەمان لەسەر ريگاي راستەوخۆى رەشەباي ئاريني شارى پنىسكلاي فلوريدا بووين، دوور لە پەنجەرەكا كەوتبوينه سەر زەويەكە، دار سەنەوبەريكى گەورە شكايەوہ و گوڭشەيەك لە ژوورى نوستنەكەمانى روخاند. لە ساتەوہختى رەشەباكەدا، زۆر بە ئارامى لە مال ھاتينه دەرەوہ. نزيكەى بيست خولەك دواتر، بە ھۆى بەردەوام بوونى رەشەباكەوہ، دووبارە خۆمان پەنا دا، كە ريك لەو ساتەدا رەشەباكە دوكەلكيشى دەخستە خوارەوہ، و ئۆتۆمبيلەكانى ژېر لقەكانى دار بەرووہكە كە بە گەورەيى دارە كۆنە سەد سائەكان بوون، پان دەكردەوہ.

لە كاتى رەشەباكەدا، ساتيكي پەر لە پەرستەم بەسەربرد، سەرەراي ئەوہى كە نيگەران بووم لە بەرامبەر تواناي روخسارى ترسناك و نەوہستاويدا. لە دەست چوونەكان بەئازار بوون، بەلام بە بەراورد لەگەل ويرانكارى رەشەباكەى ميچ لە سالى ۱۹۹۸، لە ھندوراس نەبوو؛ كە ۱۰۰۰۰ كەسى لەناو برد، و بچوكتر بوو لە رەشەباكەى مانگى نيسانى ۱۹۹۱، كە ۱۳۱۰۰۰ كەسى لە بەنگلادش لەناو برد، و نوۆ مليونى ديكەشى ئاوارە كرد، ئيوہ لە ناو گەردەلوليكي لەم چەشنەدا، دوو ھەلبژاردن زياترتان نيە، يان ستايشكردن يان نەفرەت كردن.

ئەوہ با بوو كە دە مندالى ئەيوبي كوشت. ﴿بايەكى بەھيز لە چۆلەوانىيەوہ ھات و لە ھەر چوارگۆشەى مالەكەى دا، كەوت بە سەر خزمەتكارەكاندا و مردن﴾ (ئەيوپ ۱: ۱۹). كاتيک دوومەلەكانى جەستەى پى

زیاد بو، هاوسه‌ری ئه‌یوب وتی، ﴿نه‌فره‌ت له‌ خودا بکه و بمره‌!﴾ (ئه‌یوب ۲: ۹). ئه‌یوب به‌ شیوه‌یه‌کی جیاواز بیری له‌ مه‌رگی منداله‌کانی ده‌کرده‌وه: ﴿ئه‌یوب هه‌ستا و که‌واکه‌ی دادری و سه‌ری خو‌ی تاشی و که‌وت به‌سه‌ر زه‌ویدا و کړنو‌شی برد و وتی: (به‌ رووتی له‌ سکی دایکه‌مه‌وه ده‌رچووم و به‌ رووتیش ده‌گه‌رپمه‌وه ئه‌وی. خوداوه‌ند دای و خوداوه‌ند بریدییه‌وه. با ناوی خوداوه‌ند پی‌رۆز بی‌ت)﴾ (ئه‌یوب ۱: ۲۰-۲۱)؛ و کاتی که‌ دوومه‌له‌که‌ بو‌ خه‌مه‌کانی زیاد بوون، به‌ هاوسه‌ره‌که‌ی وت: ﴿ئایا چاکه‌ له‌ خودا په‌سه‌ند بکه‌ین به‌لام خراپه‌ په‌سه‌ند نه‌که‌ین﴾ (ئه‌یوب ۲: ۱۰).

هه‌م چاکه‌، هه‌م ره‌نج و زه‌حمه‌ت، نه‌ک ته‌نها یه‌کێکیان به‌لکو هه‌ردووکیان کاری خودایه‌، و بانگی ئی‌مه‌ ده‌کات بو‌ ئه‌وه‌ی خودا به‌پرستین. دواتر، ئه‌لیهو له‌ کتییی ئه‌یوبدا به‌ روونی باسی ئه‌مه‌ ده‌کات: ﴿له‌ باشوره‌وه گه‌رده‌لول دیت ..... هه‌روه‌ها هه‌وره‌کان به‌ شی‌ بار ده‌کات و هه‌وره‌ بروسکه‌که‌ی په‌رت ده‌کات. به‌ گوێره‌ی خواستی ئه‌و ده‌گه‌رپن تا هه‌موو ئه‌وه بکات که‌ فه‌رمانی پێ‌ده‌کری‌ت له‌سه‌ر رووی زه‌وی ئاوه‌دان. ئه‌گه‌ر بو‌ ته‌می‌کردن بی‌ت .... یان بو‌ خو‌شه‌ویستی نه‌گو‌ر بی‌ت، هه‌سته و له‌کاره سه‌رسو‌ره‌ینه‌ره‌کانی خودا وردبه‌ره‌وه﴾ (ئه‌یوب ۳۷: ۹-۱۴).

له‌ زه‌بو‌ره‌کان ۲۹، زۆر به‌جوانی و گه‌وره‌یی باس له‌ هه‌وره‌ تریشه‌ و گه‌رده‌لول ده‌کات. ﴿خودای شکۆمه‌ندی تریشه‌ ده‌دات ..... ده‌نگی خوداوه‌ند به‌شکۆیه. ده‌نگی خوداوه‌ند داری ئورز ده‌شکێنی‌ت. ده‌نگی خوداوه‌ند دار به‌روو لوول ده‌دات و دارستانه‌کان رووت ده‌کاته‌وه. له‌ ناو په‌رستگا‌که‌یدا هه‌موو هاواری شکۆمه‌ندییه‌که‌ی ده‌که‌ن﴾ (زه‌بو‌ره‌کان ۹۲: ۳-۵، ۹).

ئه‌وه‌ شکۆی خودایه‌ که‌ ده‌سته به‌هێز و به‌توانا‌که‌ی له‌ ره‌شه‌با و بروسکه‌ ده‌خاته‌ روو. ﴿خوداوه‌ند مه‌زنه ..... هه‌رچی پێ‌ی خو‌ش بی‌ت ده‌یکات؛ له‌ ئاسمان و له‌سه‌ر زه‌وی ..... بروسکه‌ بو‌ باران دروست ده‌کات؛ و له‌ گه‌جینه‌ی خو‌ی با دینی‌ته‌ ده‌ره‌وه﴾ (زه‌بو‌ره‌کان ۱۳۵: ۵-۷). ﴿ستايشی

خوداوهند بکهن له زهوییهوه، ئه‌ی دیوی ده‌ریا و هه‌موو قوئیه‌کان، ئاگر و ته‌رز، به‌فر و ته‌م، ره‌شه‌با که وشه‌ی خو‌ی جیبه‌جی ده‌کهن ﴿ (زه‌بوره‌کان ۱۴۸: ۷-۸) پپی ئیسحاق واتز^C له سه‌ر زه‌وی و رو‌حی له ئاسمان بوو؛ کاتی که نوسی، "هه‌وره‌کان به‌رزبونه‌وه، گه‌رده‌لوله‌کان بونیان نه‌ما؛ به‌یه‌ک فه‌رمانی ته‌خته‌که‌ی تو".

که‌واته، به‌پشت به‌ستن به‌و شتانه‌ی که ئاماژه‌مان پێدا، ملکه‌ج بوونی سه‌روشت له به‌رامبه‌ر هی‌زی مه‌سیح له کاتی هاتنی بو‌ ئه‌م جیهانه، شتیکی سه‌رسو‌په‌ینه‌ر نییه. ئه‌و فه‌رمانی به‌ ره‌شه‌با کرد، ره‌شه‌باکه‌ش په‌یره‌وی کرد؛ کاتی‌ک قوتابیه‌کانی ئه‌مانه‌یان بینی، واقیان و‌رما و پاشان ئه‌ویان په‌رست. ﴿ئینجا ره‌شه‌بایه‌کی توند هه‌لیکرد، شه‌پۆله‌کان به‌ توندی له به‌له‌مه‌دیان ددا .... کاتی‌ک عیسا هه‌ستا و له‌بایه‌که‌ی راخو‌ری و به‌ ده‌ریاچه‌که‌ی وت: (بی‌دنگ به‌! هی‌من به‌!) بایه‌که‌ وه‌ستا و بووه هی‌منیه‌کی ته‌واو .... قوتابیه‌کانی تۆقین و به‌یه‌کتییان وت: (ئه‌مه‌ کی‌یه، ته‌نانه‌ت با و ده‌ریاش به‌ قسه‌ی ده‌کهن! ﴿ (مه‌رقۆس ۴: ۳۷-۴۱).

ئاو له‌ حاله‌تیک زیاتر ملکه‌چی فه‌رمانی مه‌سیح بوو. کاتی عیسا فه‌رمانی کرد، ئاوه‌که له ژێر پێیدا "ره‌ق" بوو، ئه‌وسا عیسا به‌سه‌ریدا تپه‌ر بوو. کاتی‌ک قوتابیه‌کانی ئه‌مه‌یان بینی، ﴿ئه‌ویان په‌رست، و وتیان (به‌راستی تو رو‌له‌ی خودای) ﴿ (مه‌تا ۱۴: ۳۳). له کاتی‌کی تردا، له ئاهه‌نگی‌کی هاوسه‌رگیری، له دی‌ی قانا، فه‌رمانی به‌ ئاو کرد، بوو به‌ شه‌راب. یۆحه‌نا له کاتی بینینی ئه‌مه‌دا ده‌لیت ﴿ئهو شکۆمه‌ندی خو‌ی دهرخست و قوتابیه‌کانی باوه‌ریان پپی هی‌نا. ﴿ (یۆحه‌نا ۲: ۱۱). با و ئاو، هه‌رچی خوداوه‌ند عیسا پپیان بلێت، ئه‌نجامی ده‌دن، ئارام به‌ره‌وه. به‌رگه‌ی قورسای‌ی بگه‌ر. ببه‌ به‌ شه‌راب! ، یاسا‌کانی سه‌روشت له لایه‌ن مه‌سیحه‌وه دروست کراون، و ئه‌و یاسایانه ته‌نیا به‌ فه‌رمانی ئه‌و ده‌گۆ‌ردین.

مهسيح نهك تهنيا پيگهاتهى همموو شتيكى دروست كرد (يوحنا ۳: ۱؛
 كولوسى ۱: ۱۶؛ عبرانيهكان ۱: ۲). بهلكو بوونى نهوانه له دونيادا، سات له
 دواى سات به ويستى نهو دهپاريژرين. نهو ﴿دهستى گرتووه بهگهر دوون،
 بههوى وشه توانادهرهكهى خوى﴾ (عبرانيهكان ۱: ۳). ﴿له نهودا همموو
 شتيك دهبيت﴾ (كولوسى ۱: ۱۷). عيساي مهسيح، سهرهتا ماناي به راستى
 بهخشيوه، و له ههر چركهيهدا شيوهى پيدهدات.

مهرك، تا (بهرزبونوهوى پلهى گهرى)، ماسى، خوراك، دار ههنجير.
 سهيرى ههر شوينيك بكهيت، مهسيح گهرهوى تهواوى همموو پيگهاته
 ماديهكانه. به يهك وشه فرمان دهدات كه دووباره زيندو بيتهوه. ﴿لهعازر
 وهره دهرهوه﴾ (يوحنا ۱۱: ۴۲). ﴿نهى كورى گهنج، به تو دهليم، ههسته﴾
 (لوقا ۷: ۱۴). ﴿نهى كيژوله، پيت دهليم ههسته﴾ (مهرفوس ۵: ۴۱).
 سهرزنشتى تاى كرد، و خهسوى پهترؤس تاى نهما (لوقا ۴: ۳۹). كاريكى
 كرد كه ماسيهك چوار درهم بخوات و دوايى بكهويته ناو تورهكهى
 پهترؤسهوه (مهتا ۱۷: ۲۷). پينج نانى وهرگرت و نانى به پيچ ههزار كهس
 دا (مهتا ۱۴: ۱۹-۲۱). و نهفرهتى له دار ههنجير كرد و وشكى كرد (مهرفوس ۱۱:
 ۲۱).

ئىستا، تهنيا يهك ههلبزاردنمان ههيه، پهرهستن يان نهفرهتكردن.
 همموو نهوانهى كه له لاي گورهكهى لهعازر راوهستابوون، قسهكانيان راست
 بوو، بهلام دلان راست نهبوو، نهوان وتيان ﴿نايا نهيدهتوانى نههمى كه
 چاوى كويزى چاك دهكردهوه، نهيدههيشتايه لهعازر بمرئ؟﴾ (يوحنا ۱۱:
 ۳۷). بهلى دهيتوانى، بهلام عيسا، هاتنى بو مالى لهعازر بهجوريك
 ريگخستبوو كه بهيليت لهعازر بمرئت، نهو دوو روژ چاوهريى كرد، نهو كاته
 فهرموى ﴿لهعازر مردووه، بهلام لهبهر ئيوه من دلشادم كه لهوى نهبووم،
 تا باوهر بهينن، با برؤين﴾ (يوحنا ۱۱: ۱۴-۱۵). بهلى دهيتوانى رزگارى بكات.
 ريك وهكو نهوهى دهيتوانى مندالهكانى ئهيووب رزگار بكات، و دهيتوانى به

فهرمان دان به گهرده لولول (ميچ) بگه پټه وه بو دهریا، زیاتر له ده هه زار کهسی له هه ندوراس و گواتمالا رزگار بکات، هه ر به و شیوه یه که له جه لیلدا کاری کرد.

ئایا فه رمانه وای جیهان، ده په رستین یان نه فره تی ده که یین؟ ئایا گونا هکاره کان فه رمان ده رده که ن که پیویسته کی زیندو بیت، کی بمریت؟ یان به حه نا ده لئین ﴿خودا وه ند مروف ده مرینیت و زیندووشی ده کاته وه، بو جیهانی مردووانی شوپ ده کاته وه و سه ریشی ده خاته وه﴾ (۱ ساموئیل ۲: ۶). ئایا پیویسته ئیمه، به سه ر خو لاوییه وه، له گه ل ئه یوب ستایشی خودا بکه یین (شکو بو ناوی خوا) (ئه یوب ۱: ۲۱). ئایا له یاقوبه وه فیرده بین که له هه موو ئه م سه ختیانه دا، مه به ستیک باش بوونی هه یه ﴿دانبه خو گرتنی ئه یوبتان بیستوه و ده زانن چو ن خودا وه ند پادا شتی دایه وه چونکه خودا وه ند دلنه رمه و به زه یی زوره﴾ (یاقوب ۵: ۱۱). ئه و کاته ی که له گه ل ره شه باکه روبه رو ده بینه وه، له شه پو لی سه ختیدا راده وه ستین، ئایا نابیت له گه ل کاترینا قان شلیگل گو رانی بلین،

ئارام به، گیانی من، خودا به لئینی داوه که

له داهاتودا ریبه ریمان بکات، هه روه ک چو ن له رابردودا کردویه تی؛

ریگه مه ده هه یج شتیک هیوا و متمانه که ت بله رزینیت؛

هه موو شاراویه کی ئیستا له کو تاییدا روونا ک ده بیت.

ئارام به، گیانی من! شه پو ل و بایه کان هیشتا ده نگی ئه و که سه ده ناسنه وه

که فه رمانه وایی ده کردن ئه و کاته ی له سه ر زه وی نیشته جی بوو.

"ئارام به گیانی من"

نوڤتۇر

ئەي خودا، لەم دونىايەدا، دەردى زۇر، و رەنجى زۇر گەورە ھەيە! بەزەيىت پېماندا بېتەو؛ ملىۋنەھا رۇح كە لە رەنج و ئازارن بە ھىوای كەمىك ئارامى لە كاتى ئىستادا، و بەرزترىن خوشى داھاتوو بە ئاگايى بەيئەو. خودايە، كلىساكەت بېئىرە؛ لەگەل بەزەيى و وشەى ئىنجىلدا بېئىرە؛ بۇ ئەوۋى بەخشىنى گوناھەكان رابگەيەنئىت، بە ھۆى باوۋرھىنان بە مەسىح شتىكى دۇنيايىيە و رەنجى ئىستا شاينى ھەيە چونكە شكۇ بۇ كورەكانى خودا دەردەكەوئىت. ئەي باوك، كلىساكەت بەرامبەر ئەو بېدەگىيە بپارئىزە، بەرامبەر ئەو نەھامەتییەى دەبئتە ھۆى ھەژار كەردن و بېدەسەلەت كەردنى ملىۋنەھا كەس، ھەرودھا كلىساكەت بپارئىزە لە لاوازكەردن و متمانە نەكەردن وەكو چۇن ھاوسەرەكەى ياقوب لەو پەرى نەھامەتى و بەدبەختىدا متمانەى بە دەسەلەت و باشى مەسىح نەكەرد. ئاي خودا، يارمەتى بېباوۋرېمان بەدە. دلمان ملكەچ بكە بۇ وشەكەت و بۇ ئەو بەئىنەى كە تۇ "ھەموو شتىك بە پىئى وىستى خۇت ئەنجامى دەدەيت" و "كەس ناتوانئىت رېگرى لە مەبەستى تۇ بكات" و ھەرودھا دلمان ملكەچى ئەوۋە بكە كە تۇ شتەكان بە باشى ئەنجام دەدەيت و دانايانە ھەلسوكەوت دەكەيت بە شىۋەيەك كە ئىمە تەنانەت ناتوانىن خەونىشى پىۋە بېينىن. ئاشتىمان پىبېخشە. ئەي پەرودەرگار، رېگە مەدە گلەيى و بۇلەبۇل بكەين. لە ژېر دەستى بالائى تۇدا دلئىكى بېفېز و ملكەچمان پىبېخشە. فېرمان بكە كە بۇ مەبەستى ھەمىشەيى و پىرۇزى تۇ لە ھەموو كارئىكدا، چاۋەرئى و وريا بېن. پېمان بېەخشە "بە ئومئىدەوۋە دئشاد بېن" تەنانەت ئەگەر بارودۇخى ئىستامان بېئىتە ھۆى رشتنى فرمىسكەكانمان. چاۋى دلمان بكەوۋە بۇ ئەوۋى گەورەيى سامان و بەشمان لە مەسىحدا بېينىن و بە دەستىكى كراۋەوۋە بمانئىرە بۇ ئەوۋى بە مېھربانىيەوۋە نەھامەتییەكانى جېهان كەم بكەينەوۋە. بە ناۋى مەسىح، نامىن.

((ئەى خوداوەند، تۆ ھەموو شتېك دەزانیت.))

یۆحەنا ۲۱ : ۱۶

((ئەوھى روودەدات من پېش روودانى پېتان دەلیم،

تاكو كاتېك روویدا باوەر بەین من ئەوم.))

یۆحەنا ۱۳ : ۱۹

كەسپك لى سلىمان مەزنىتر، لىرەيە

دانايى عيسى مەسىح

زۇرپك لىوانەي كە دەيانويست عىسا بىدەنگ بىكەن، لى كۆتايىدا وتيان
﴿ھەرگىز كەس وەك ئەو قسەي نەكردووہ﴾ (يۇحنا ۷: ۴۶). يەكك لى
ھۆكارەكانى ئەم دانپىدانانە، دانايى و زانىارى بىھاوتاي عىسا يە.

شاژنى شەبا ئەوئەندە لى دانايى و زانىارى سلىمان سەرى سورماپوو بە
جۇرپك كاتىك ھەموو مالەكەي ئەوى بىنى، و گوپبىستى وەلامەكانى بوو،
﴿واقى ورمما﴾ (۱ پاشايان ۱۰: ۵)؛ و بە تەواوى سەرى سورماپوو. كەواتە
مەبەستى عىسا چى بوو كاتىك فەرموى: ﴿شاژنى باشووور لى رۇژى
لىپرسىنەوودا لىگەل ئەم نەوئە رادەوئەستى و تاوانبارى دەكات، لىبەر
ئەوى لىوپەرى زەمىنەو وە ھات بۇ گوپگرتن لى دانايىيەكانى سلىمان. ئەوئە
لى سلىمان گەورەتر لىرەيە﴾ (مەتا ۱۲: ۴۲)؟

تەننەت دانترین پاشاكانىش، وەكو ئەم پىاوە قسەيان نەكردوہ.
كەسپكى بى ھاوتا لى زانىارى و دانايى، ھاتبووہ سەر دىمەنى مېژوو. عىسا تا
ماوئەيەكەش دەبويست لىگەل پىاوە گەورەكانى سەردەمى خۇي گەفتوگۇ
بكات؛ بەلام كاتىك كە ساتى گەيشت ئامادە بوو بۇ كار، بەيەك رستەي تەواو
كۆتايى بە قسەكردن ھىنا لىگەل ئەواندا ﴿ئەگەر داود پىيى بلى خوداوند،
ئىتر چۇن دەبى بە رۇئەي؟﴾ (مەتا ۲۲: ۴۵). ﴿جا كەسىيان نەيانتوانى
تەننەت بە وشەيەكەش وەلامى بدەنەوہ. ئىتر لىو رۇژوہ كەس نەيدەتوانى
ھىچ پىرسىارىكى لىبكات﴾ (مەتا ۲۲: ۴۶). زانست و دانايىش، ئەوى كىردە
گەورەي ھەموو بارودۇخىك. يەكك لى ھۆكارەكانى پەرستنى عىسا و باومر

بە ئەو، بەرزتر لە ھەموو كەسك، ئەوھە گەورەتر لە دانايى و زانىارى ئەو بوونى نىھ.

ئەو بە تەواوى ھەموو كەسك دەناسك، و لە دل و بىرى ئىمە ئاگادارە. يۆھەنا ستايشى ئەم دانايىھە گەورەھىھى كرد، كاتك كە وتى؛ عيسا باوهرى بە خۆى نىھ وەكو مرؤفك چونكە، ﴿ئەو ھەموو خەلكى دەناسك، پىويستى بە كەس نەبوو شاھەتى بۆ بدات لەبارەى مرؤف، چونكە ناوهرؤكى مرؤفى دەناسك﴾ (يۆھەنا ۲: ۲۴-۲۵). ئەو ئاگاي لە ھەموو بىر و ھرزكمانە، تەنەت پىش ئەوھى باسى بكەين. مەسىح ئەو شتانە دەبينك كە كەس تواناي بېنينى نىھ. ھىچ شتك لە چاوى مەسىحەوھ شاراوھ نىھ. ﴿عيسا زانى بىر لە چى دەكەنەوھ لى پىرسين: (بؤچى لە دلتان بە خراپە بىر دەكەنەوھ؟﴾ (مەتا ۹: ۴). لەم روھو، دانپيدانانى كلپسا سەرەتايىھە بەم شىوھە بوو: ﴿ئەى خوداوەند، كە ئاگادارى دلى ھەمووانى﴾ (كردارى نىردراوان ۱: ۲۴).

ھىچ كەسك تواناي ئەوھى نىھ سەر لە عيسا بشىوئىت. ھىچ كارىك يان بىرىك بؤ ئەو ناديار نىھ. ئەو لە سەرەتا و كۆتايى ئەو بىرە يان ئەو كردارە بەئاگايە. نەخۆشى دەروونى ئالۆز و بلىمەتەكان لە بەرامبەر تىگەشتنى ئەودا، روون و بىنھىنين. ئەو لە ھەموو نھىنىھەكى مىشك تىدەگات.

عيسا نەك تەنھا ھەموو ئىمەى بەو شىوھى كە ئەمرؤ بوونمان ھەيە، دەناسك بەلكو لە بىر كەردنەوھ و كارەكانى سبەينىش ئاگادارە. ئەو لە ھەموو ئەو رووداوانەى كە روودەدن، ئاگادارە. ئىنجىلى يۆھەنا ئەمەى دلتياكردوھتەوھ، چونكە يۆھەنا ئەم سىفەتە بە بەشىكى شكۆى خودابوونى عيسا دەبينك. ﴿عيسا دەيزانى كەچى بەسەر دىت﴾ (يۆھەنا ۱۸: ۴). لە سەر بنەماى ھەمان ھەوال بوو كە عيسا، ژمارەيەك رووداوى زؤر كە بىرپار بوو بەسەر ھاوړى و دوژمنەكانىدا بىت، پىشتر پىشبينى كردبوو. ﴿عيسا لە

سەرەتاو دەیزانی کین ئەوانەى باوەرى پیناکەن، ھەرودھا کێیە ئەوھى دەیدا بە دەستەوہ ﴿یۆحەنا ٦: ٦٤﴾. (لە ئیستا بە داوہ)، ئەو ھەرمووی، ﴿ئىستا بە ئیوہ دەلیم، پيش ئەوھى کە رووبدات، تا ئەوھى کە روودەدات، باوەر بەکن کە من ھەم﴾ (یۆحەنا ١٣: ١٩، وەرگێرانی نوسەر).

بە شیوہیەکی تر، مەسیح ئەو کارانەى پيشبینى کرد بو ئەوھى ئیمە باوەر بئین کە (ئەو ھەیە). جی ھەیە؟ کە ئەو کورپى خودایە. (من ھەم)، ناوی خودایە لە کتیبى دەرچوون ٣: ١٤؛ و ناویکە کە لە کتیبى ئیشایا ١٠: ٤٣ بە شیوہیەکی تایبەت بو خودا بەکارھاتوہ، بە شیمانەھىەکی زیاد، ئامانجى عیسا لەو ناوہ ھەمان شت بوو، کە ئەو بە شیوہیەکی تەواو ھەرمووی: ﴿راستی راستیان پیدەلیم، پيش ئەوھى کە ئیراھیم لەدايک بى، من ھەم﴾ (یۆحەنا ٨: ٥٨). عیسا دەبەوئیت ئیمە باوەر بئین کە ئەو خودایە. لەبەر ئەم ھۆیەھىە کە دەفەرموئیت، ﴿ئەوھتا من پيشتر ئاگادارتان دەکەمەوہ﴾ (مەتا ٢٤: ٢٥). پيشبینى کردنى ئەو، پيوستى خودا بوونى ئەوہ.

فراوانى دانایى عیسا، ھۆکارىکى باوەرپیکراوہ بو باوەرھێنان بە بنیادی خودا بوونى ئەو. لەم رووہ، قوتابىەکانى وتیان، ﴿ئىستا دەزانین تۆ ھەموو شتیک دەزانى، پيوست بەوہ ناکات کەس پرسىارت لىبکات، لەبەر ئەوہ باوەر دەھینین تۆ لە خوداوہ ھاتووی﴾ (یۆحەنا ١٦: ٣٠). عیسا لە رۆژەکانى کۆتایى ژيانى لەسەر ئەم دونیایە، سى جار لە پەترۆسى پرسى، ﴿ئەى شەمعونى کورپى یۆحەنا، منت خۆش دەوئیت؟ پەترۆس دلگران بوو، لەبەر ئەوھى سى جار لى پرسى بوو کە ئایا منت خۆش دەوئیت؟ بۆیە پى وت ئەى خوداوەند تۆ ھەموو شتیک دەزانى. تۆ دەزانیت کە خۆشم دەوئیت﴾ (یۆحەنا ٢١: ١٧). پەترۆس ئەنجامى لەوہ وەرنەگرت کە عیسا بە ھوى دانایىھوہ ھەموو شتیکى دلئى پەترۆس دەزانئى بەلگو ئەنجامى لەوہ وەرگرت کە عیسا دانایى تەواوى ھەیە بۆیە ھەموو شتیکى دلئى دەزانیت. ﴿تۆ ھەموو شتیک دەزانیت﴾ دەربرینىکى گشتى و تەواوى ناو ئینجیلی

يۆحەنايە، عيسا ھەموو شتەكانى ئىستا و ئەوانەى لە داھاتوودا روودەدات دەزانىت.

بەلام لە ئىنجىلى (مەتا ۲۴: ۳۶) لەبارەى دووبارە گەپرانەوہى بۆ سەر زەوى دەفەرەموى: ﴿كەس ناگادارى ئەو رۆژ و كاتە نيە، تەنانەت فرىشتەكانى ئاسمانىش، جگە لە من و باوك نەبىت﴾. ھەرچەندە كە ئەم ئايەتە لەگەل ئەو بانگەشەى كە عيسا دەسلەلتى بەسەر ھەموو شتىكدا ھەيە، زۆرتەين جياوازی ھەيە؛ بەلام بە بۆچوونى من، عيسا لە سروشتى خودابوونى دا نەبوو، بەلكو لە سروشتى مرۆفبوونىدا، لە گەپرانەوہى دووبارەى خۆى ناگادار نەبوو. بوونى سروشتى مرۆفى و خودايى عيسا لە يەك كەسدا، يەككە لە گەورەترين نەپتەكانى جىهان.

گەورەترين شت كە لەبارەى دانايى عيساوە كە دەتوانىت باسبكرىت، ئەوہىە كە ئەو بەتەواوى خودا دەناسىت. ئەو بەتەواوى خودا دەناسىت چونكە ئەو بۆ خۆى خودايە، ئىمە خودا بە ناتەواوى دەناسىن، عيسا بە جورىك خودا دەناسىت كە ھىچ كەسىكى تر بەو شىوہىە ناياناسىت. ئەو بە شىوہىەك خودا دەناسىت كە كەسىك بە دانايىەكى تەواوہو، خۆى دەناسىت. ﴿باوكم ھەموو شتىكى پىسپاردوم، كەس رۆلە نانسىت باوك نەبىت، كەسش باوك نانسىت رۆلە و ئەو كەسانە نەبىت كە رۆلە دەپەوى بۆيانى دەرىخات﴾ (مەتا ۱۱: ۲۷). تەنھا عيسا، باوكى ئاسمانى بە بىخەوش و دەستبەجى و بەتەواوى دەناسىت. زانىارى ئىمە دەربارەى خودا بە تەواوى پشت دەبەستى بە دەرخستەنە مېھربانىيەكانى مەسىحەوہ. دانايى ئىمە لاوہكىيە و ھەلەيە و بە ھۆى گوناھەكانىشمانەوہ ناتەواوہ.

دەربارەى دانايى مەسىح، ھىچ شتىك لەمە گەورەتر ناكرىت بوترىت، كە ئەو خوداي بەتەواوى دەناسى. ھەموو راستىيەكان لە دەروہى خودا، بە بەراورد لەگەل راستىيە ئەزەلەيەكاندا، كە خودايە، لاوہكى دەبىت. ئەوہى خودا بەدى ھىناوہ، بە بەراورد لەگەل قوولتى و ئالۆزى ئەوہى كە خودا

کييه، وهکو ياری مندانانه. هه موو زانسته کان که تهنه لیکۆئینه وه له سه ر رووی زهوی دهکن، وهکو ئەلفبى وايه، به بهراورد له گه ل گه وره یی دانایى مه سیح که له سه ر دونیای دروستکراو هه یه تی و ته نانه ت ئەم ناسینه ی دونیای دروستکراو وهکو دلۆپیک شه ونمی سه ر گه لای روه کیک وايه به بهراورد له گه ل زه ریای دانایى مه سیح که له سه ر بوونی خودا هه یه تی. هه رچه نده جیهان کاتییه به لام خودا ئەزه لیه. دانایى ته واوی ئەزه لیه ت بریتیه له ئەزه لیه ت. که واته، ئەگه ر به تویت وهکو مه سیح خودا بناسی، ئەوا ده بی ت دانایى ئەزه لیت هه بی ت.

با سه رمان نهوی بکهین و عیسی مه سیح به سه رستین. ئەگه ر ته نانه ت سه رمان بسورمى به دانایى مرؤف و ده سته وه ته زانسته یه گانی، با ئەم جریوه جریوه بچووگانه جار نه دهین، و به و کاره مان وهکو گیل خۆمان نیشان نه دهین، له کاتی کدا بانگی هه وره بروسکه ی زانسته ته واوی مه سیح مان به سته گوی خسته وه. تهنه عیسا شایانی گه وره ترین ستایشی ئیمه یه. تهنه مه سیح شایانی ئەوه یه متمانە ی پیکهین. ئەو ئەتوانیت خودامان پى بناسینیت (مه تا ۱۱: ۲۷). ئەو ده توانیت داناییه کی له بن نه هاتوو مان بدات (لوقا ۲۱: ۱۵). ئەو ده توانیت ئەوه بینیت که چۆن هه موو شته کان پیکه وه بو چاکى ئیمه کار ده کن (رؤما ۸: ۲۸). تا ئیستا هه یج کام له هوکمه گانی ده ربارە ی هه یج شتیک هه له نه بووه (یوحه نا ۸: ۱۶). ئەو ریگه ی خودا به راستیه کی چه سپاو فیرى خه لکی ده کات (مه تا ۲۲: ۱۶). متمانە ی پى بکه. له گه لى به رده وام به، شوینی بکه وه. چونکه ﴿له ئەوا هه موو گه نجینه ی دانایى و زانیاری شار درا وه ته وه﴾ (کو لۆسی ۲: ۲).

نوڤىز

باوكە، لەگەل زەبوور نووس دەرىدەبىرىن كە دانايىيەكى لەم
 جۆرە بۆ ئىيمە زۆر جيگاي سەرسورمانە، ئەوئەندە گەورەيە كە
 ناتوانىن بەدەستى بېنين. ئىيمە بە ترس و سامەوہ لەبەردەم دانايى
 و زانىارى ئەزەلى تۆدا راوەستاوين. ئىيمە پىرىن لە پىرسىار بەلام تۆ
 پىرىت لە وەلام. هېچ راز و نەينىيەك بۆ تۆ بوونى نىيە. راستىيەك
 بوونى نىيە كە تۆ ئاگادارى نەبىت؛ كۆشەيەك بوونى نىيە كە تۆ
 تواناي چارەسەر كىردنە نەبىت. رووداويك بوونى نىيە كە تۆ
 نەتوانىت روونكردەنەوى لەسەر بەدەيت؛ هېچ دورويەك نىيە كە
 تۆ نەتوانىت بىبىنىت. پىمان بەخشە كە بىنين و ھەست بەوہ
 بكەين كە بىرى دانايى تەواوت لەگەل دەسلەلات و شكۆتدايە، بەو
 ھۆيەوہ دەتوانىن بە تەواوى پىشت پى بەستىن. ئامۇزگارى تۆ
 ھەموو شتىك لەبەرچاۋ دەگرىت، بە رابردوو و داھاتووشەوہ.
 پلانى باشى تۆ، ھەرگىز لە ئەنجامى پىشھاتە چاۋەرۋان
 نەكرارەكاندا؛ گۆرانكارى بەسەردا نايەت. دەتوانىن پىشت پى
 بەستىن، كاتىك پىشت پى دەبەستىن؛ ئەى باوك نوڤىز دەكەين كە
 دانايى و زانىارى خۆت تا ئەو رادەيە نىشانى ئىيمە بەدە كە ژيان
 بكەين و خۆشەويستى بەخشىن؛ و لە كۆتايىدا بە شىۋەيىك
 بىرىن كە بۆ خەلكى دىكە ژيانبەخش بىت و گىانمان ئاسوودە بكات
 و تۆ شكۆدار بكات. لىۋى دانا، كانى ژيانە؛ ئەى خودا، خۆت دەزانى
 كە چەندە تامەزرۋى ئەوہەين كە بىينە سەرچاۋەى ژيان بۆ
 لەناۋچوۋان. دانايى خۆتمان پىبەخشە بەو رادەيەى كە بتوانىن
 بەرگەى بگرىن. بە ناۋى مەسىح، ئامىن.

((نہمہ پیاویکی زور خور و مہستہ، ھاوری

باجگران و گوناھارانہ.))

مہتا ۱۱ : ۱۹

هه ژار په کی شکۆداری ناوبانگ خراب

سووکا په تی کردن به عیسی مه سیح

ئه گهر ناوبانگی باش له دهوله مهندي باشتر بیت (پهندهکان ۱: ۲۲)،
ئهوا عیسا دوو ئه وهنده هه ژار بوو. نهك تنها ﴿خوی کرد به هیج﴾ به لكو
دهستبهرداری دهوله تی شکۆداره که ی ئاسمان بوو (فیلیپی ۲: ۷-۸) بو ئه وهی
له نیوانماندا بژی وهکو په کیك که ﴿هیج جیگایه کی نه بووه سه ری بخته
سه ر﴾ (لوقا ۹: ۵۸) به لام له گه ل هه موو ئه وان هه شدا جار له دوا ی جار
ناوبانگی په لئه دار کرا. بوختانه کان که م نه ده بوونه وه. قسه و قسه لۆکه کان
راست نه ده گرانه وه. راستیه ده ستکاریکرا وه کان ئه وهنده نادرست بوون که
نه ده کرا وه لام بدرینه وه؛ و له کو تاپیدا "ناوبانگه باشه که ی" گه وره ترین
مرو ق له قودس روخینرا. هه ر ئه و ئاپۆرایه ی که به پاشا بانگیان کرد وه کو
تاوانباریک له خاجیاندا.

به لام ئای ج شکۆیه ک له پشت هه ری هک له و رسوایانه وه خوی
هه شارداوه! سهیری سه ره برزییه کانی پاشاکه مان بکه له هه موو ئه و
بوختانانه ی که به رگه ی گرت.

بوختانه کان له روژی له دایکبوونیه وه دهستی پیکرد. بوختانه که
شایانی قبولکردن نه بوو؛ و خودا ئه مه ی ده زانی. دایکی عیسا، به رله وه ی
ماره بکریت سکی پر بوو. یوسف، باوکی عیسا نه بوو. له م باره یه وه مه تا
ده لیت: ﴿یوسفی ده زگیرانی، کورپکی چاک بوو نه یویست ئابرووی بیات،
بوئه بریاری دا به نه ینی وازی لیبتیت﴾ (مه تا ۱: ۱۹). به لام ئه مه پلانی
خودا نه بوو. بنپرکردنی شه رمه زاری له ئه جیندای کاری ئه ودا نه بوو.

ئىمە نازانين كە مريەم چ نازارنىكى چەشتوو، بەلام بۇ ساتىك دەتوانين ئەو بەبين كە عيسا بەرگەى چى گرت. كاتىك كە هيزى راستى دزى دوژمنەگانى بوو، ئەوان ھەميشە ئەم كارتى سەرگەوتنەيان ھەبوو و دەیانتوانى بيخەنە روو. لە ئىنجىلى يۇحنا ۸ دا، عيسا دووړووى و كۆيلايهتى ئەوان بە گوناھ دەخاتەر وو؛ تەنانەت ئەو ھەش رادەگەيەنيت كە شەيتان باوكى ئەوان بوو. كاتىك عيسا وتى: ﴿ئىو ئەو دەكەن ئەو ھى باوكتان كرى﴾، ئەوان كارتەگەيان خستە روو ﴿ئىمە لە كارى بېرەشتىو ھە لە داىك نەبووين، تا يەك باوكتان ھەبىت كە خودا بىت﴾ (نايەتى ۴۱). تۆمەتبار كرنەكە پەردە پۆش نەكرا، عيسايان بە ھەرامزادە ناوزەند كرى. تەنانەت تا سەدەى سىيەميش، ئۆرچون^d ھىشتا وەلامى ئەو بوختانانەى دەدايەو ھە لە نووسىنەگانى سىلسوسدا^e ھاتبوو.

بەلام چ ريزىك لە پشت ئەو بوختانەو ھە خۆى ھەشارداو! بەلى، مريەم بەر لە مارەكردنى سكى پړبوو و يوسف باوكى جەستەيى عيسا نەبوو. بەلام نەخىر، عيسا ھەرامزادە نەبوو. راستىەكى تر لە نارادايە ﴿فريشتهكە وەلامى مريەمى دايەو، رۇحە پىرۆزەكە لە پړىكەو ھە بۆت دىت و ھيزى زۆرترين بەرزايى سىبەرى تۆ دەكات، بۆيە ئەو مندالەى لە داىك دەبىت بە مندالنىكى پىرۆز- كورى خودا، بانگ دەكرىت﴾ (لوقا ۱: ۳۵). لە مېژوو مىرۇفايەتيدا ھىچ لەدايكبوونىكى ترى لەم چەشنە بوونى نەبوو. چونكە تەنھا يەك كورى خودا بوونى ھەيە. يەك مىرۇفى بىگەرد، يەك كەس كە ھەم خودا بوو ھەم مىرۇف. يەك بەرخى تەواو كە ھەموو گوناھى دونيا دەسپرىتەو. ئاى چ راستىەكى جوان لە ژىر ھەموو درۆيەگانى دوژمنەگانى عيسا خۆى ھەشارداو. كاتىك كەسىك رقى لە ئامانج و مەبەستى تۆ بىت ئەو ھەموو ستراتىجىەگانى پړ خۆشەويستى تۆ و تەنانەت ئەو ستراتىژيانەش كە پىچەوانەى خۆشەويستى دەردەكەو، بوختانى بۇ دروست دەكات. عيسا لەم بارەيەو ھە لە نەو ھى خۆى سەرسام بوو. ﴿ئەم

نہوہیہ لہ چی دہجن؟ لہو منداآنہ دہجن کہ لہ گورہپانی بازارہوہ دانیشتون ﴿مہتا ۱۱: ۱۶﴾. ئەوانہ نہ بہ بلویر سہما دہکن و نہ بہ شیوہنیش دہگریہن. چونکہ مؤسیقای راستی ہەرگیز خوش ئاواز نہبووہ. یەحیای لہئاوہەلکیش سرودی شیوہن بوو، عیساہ بلویر. نہوہکە ی سەر دەمی ئەوان ہیحیانی نہدەبیست. چون ئەو دووانہ بیدەنگ کران؟ بہ بوختان.

چونکہ یەحیا بہ بی خواردن و خوارنہوہ دہہات، بۆیہ دەیانوت ﴿رۆحی پیسی تیدایہ﴾ کورپی خودا بہ خواردن و خواردنہوہ دہہات و دەیان وت ﴿سەیر کەن، زۆر خۆر و مەستە، ہاوپری باجگران و گوناہارانہ﴾ ﴿مہتا ۱۱: ۱۸-۱۹﴾ راستی لہ قالبی یەحیای لہئاوہەلکیش کہ پیستی و شتری لہبەردەکرد ہات، کوللہی دہخوارد و لہ بیابان دہژیا؛ و پاشاکان بہ داوینپیس ناوژەندیان کرد. یەحیا ہیچ پەرجویکی ئەنجام نہدا و بہ ھۆی کچیکی سەماکار گیانی لہدەستدا. ئەمەش شایانی پەسەندکردن نییہ.

ئەمەش بہو مانایہ دہہات کہ شیوہ و حالەتی راستی، بەردی ساتمە نہبوو بەلکو خودی راستی بەردی ساتمە بوو. بۆیہ تاکہ ریگہی دەر بازبوونی دوژمنانی راستی، بریتی بوو لہ زیادەرہوی کردن و وتنی راستی ناتەواو. عیسا زۆر خۆر و مەستە ھەربۆیہ لہگەل باجگران و تاوانباران نان دہخوات. بەلام لہ پشت ناشرینی ئەم بوختانہدا شکۆیہکی میہرەبان ھەیہ. بۆچی لہگەل باجگران و تاوانباران نانی خوارد؟ خۆی وەلامی دایەوہ: ﴿مرۆفی لہش ساغ پیویستی بہ پزیشک نییہ بەلکو نہخۆش، من نہہاتووم بانگی ئەوانہ بکەم کہ خۆیان بہ چاک دہزانن بەلکو گوناہاران بۆ ئەوہی تۆبە بکەن﴾ ﴿لوقا ۵: ۳۱، ۳۲﴾. لہ پشت بووختانی زۆر خۆری، میہرەبانیہکی نایاب ھەیہ. عیسا لہ پیناو دانیشتن و رزگارکردنی تاوانباران ناوبانگە باشەگہی خۆی کردە قوربانی.

ئەو شەكۆى تواناكەى بوو كە خەلگى لە رۆحى پيس رزگار كرد. چۆن ئەو چاكە مەزنە لەناودەچى؟ ئەو راستىيەى كە عيسا خەلگى لە ستمى شەيتان رزگار دەكرد نكوئى ئى نەدەكرا. ئەو راستى بوو. بەلام راستىيەگان بەو سادەىيە نابىتە هوئى ئەوئى كە نەفرەت لە راستى لەناو بچىت بەلكو راستىيەگان بە ئاسانى دەكرىت مەبەستەكەى بە هەلە دەربەردىت؛ هەر بەم هوئەشەو راستىيەگان شىوئى فيليان بەخوئانەو بەىنى. ﴿رۆحى پيس بە سەرۆكى رۆحە پيسەگان دەردەكات﴾ (مەتا ۹: ۳۴). ﴿تۆ سامرىت و رۆحى پيست تىدايە﴾. (يوحنەنا ۸: ۴۸). ﴿رۆحى پيسى تىدايە و وړينه دەكات، بوچى گوئى لىبگرم؟﴾ (يوحنەنا ۱۰: ۲۰). ئەمە باشترىن كار بوو كە دەيانتوانى بىكەن. شەيتان، شەيتان دەردەكات.

بەلام لە وەلامى ئەم بوختانەدا خودا چ راستىيەكى ئاشكرا كرد! ﴿هەر شار و مالىك دووبەرەكى تىدا بىت ئەوا خوئى رانگرىت﴾ (مەتا ۱۲: ۲۵). هەر بۆيە تەنانەت بوختانەكەش هەوائىكى خوشە. بەلام راستى باشترە. ﴿پاشايەتى خودا دەچەسپى بەسەرتان ئەگىنا چۆن كەسىك دەتوانىت بچىتە مالى كابرەيەكى بەهيزو شتەكانى تالان بكات؟ گەر يەكەم جار نەيبەستىتەو، ئىنجا مالهكەى تالان بكات﴾. (مەتا ۱۲: ۲۸، ۲۹). ئەوسەرى بوختان كردن بە مەسىح دەركەوتنى پاشايەتى خوداوەندە. "كەسە بەهيزەكە" لە لايەن كەسىكى زۆر لەو بەهيزتر كۆت و زنجير كرا. مال و سامان بە تالان دەبرىن؛ دىلەكانىش ئازاد دەكرىن.

لەم بارەو شەيتانەگان لە فەرىسيەگان باشتر دەزانن: ﴿پياوئىك هەبوو كە رۆحى پيسى تىدا بوو هاوارى كرد، عيساى ناسىرى، چىت دەوئى لىمان؟ .... دەزانم تۆ كئى؛ پىرۆزەكەى خودا﴾. (مەرقوس ۱: ۲۳، ۲۴). عيسا شەيتانى لە رىگەى سەرۆكى شەيتانەكانەو دەرناكات. عيسا وەكو پىرۆزەكەى خودا حوكم بە سەر شەيتاندا دەدات.

بوختانه كان به بى وهستان بهرده وامن. ﴿ناشى ئەم پياوه له خوداوه
بیت، چونکه سهرپىي ياسای شه ممه دهکات﴾ (يؤحه نا ۹: ۱۶) ﴿ئەم پياوه
گوناهبارە﴾ (يؤحه نا ۹: ۲۴). ﴿شیتە﴾ (مهرقوس ۲: ۲۱). ﴿خه لکی دیکه ی
رزگار کرد به لام ناتوانی خوئی رزگار بکات﴾ (مهتا ۲۷: ۴۲). ﴿گویمان لیبوو
دهیوت، ئەم په رستگایه ی دهست دروستی کردوو ده پروهینم، دوايي به سی
رۆژ په رستگایه ک دروست دهکەم که به دهست دروست نه کرابیت﴾
(مهرقوس ۱۴: ۵۸). به لام هه رچونیک بیت ﴿راستی دانایی به به رووبومی
دهرده که وئ﴾ (مهتا ۱۱: ۱۹) ﴿ئەگەر ئەم که سه له خودا نه بووايه، ئەوا
نه یده توانی هیچ کاریک بکات﴾ (يؤحه نا ۹: ۳۳) ﴿هیچ که سیك له منی
ناسینیت، به لکو من به ئاره زووی خووم پیشکه شی دهکەم. دهسه لاتی پیشکه ش
کردن و بردنه وهیم هه یه (يؤحه نا ۱۰: ۱۸).

له کۆتاییدا، تهنیا ناوبانگی باشه یه که گرنگه، ئەوه گرنگ نییه که
ئایا خه لکی دهرباره ی ئیمه چۆن بیر دهکه نه وه به لکو ئەوه گرنگه که ئایا
بوچوونی خودا به رامبه ر ئیمه چۆنه. بوختانه بنچینه یه که له سه ر خاچ
روویدا. ﴿ئەگەر به راستی خودا ئەمی بویت ئەوا رزگاری دهکات﴾ (مهتا ۲۷:
۴۳). ئەگەر؟ شتیک به ناوی ئەگەر بوونی نییه. گوومان له وه دا نییه ﴿ئەمه
کورپی خو شه ویستمه، ئەوه ی زۆر پئی دلشادم﴾ (مهتا ۳: ۱۷). له کۆتاییدا
ئەوه تهنیا ئەم ناوبانگه باشه یه که گرنگه ﴿من به و دلشادم﴾ ئەوه سامانی
راسته قینه یه. ئەوه گه وره یی مه سیحه.

نوئىز

باوكى ئاسمانى، تۆ تاكە كەسى كە بېرىاركانت لە كۆتاييدا
 گرنگە. روانىنى خەلكى بەرامبەرمان لەوانەيە روژگارى ژيانمان
 گەشتەر يان دژوارتر بگەن؛ بەلام ئەمە لە كۆتاييدا گرنگىيەكى
 ئەوتۆى نابېت. ناوبانگىيەكى باش لە نۆو خەلكدا باشترە لە سامانى
 ئىستا؛ بەلام نە ناوبانگ، نە سامان ناتوانن لە بەرامبەر گېرى
 تاقىکردنەوى تۆدا خۆيان رابگرن. راستى، تاكە شتىكە كە گرنگە.
 نەك پارە يان بۆچوونى مرؤف. ئەم شتە لە عىساي كورتهو
 فېربووين. ئاي، چەندە ئەم كەمتەرخەمىيە بەردەوامەيمان
 خۆشدهوئى لە پەسەندكردنى مرؤفەكاندا. ئىمە ستايشت دەكەين
 ھەرودكو ئەشتىرەيەكى جەمسەرى، كە چاوى لەسەر تۆيە.
 بۆچوونەكانى مرؤف نەيتوانى بەردە راست يان چەپ لارى بكاتەو.
 قىبلەنماكەى لەسەر تۆ جىگىر بوو. ئىمە بەو دەنگرانىين كە
 مرؤفەكان بە سىروشتى گوناھباريان، وەكو ئىمە، تا ئەو رادەيە بە
 خراپى باسى ئەويان كرد. ئىمە فەسادى خۆمان لە بوختانەكەى
 ئەواندا بىنيو. بەمانبەخشە لەووى كە بەشداربووين لە خراب
 باسكردنى كورپى خودا؛ يان لەووى كە ھىچ قسەيەكمان وەكو
 بەرگى نەكردوو. ئەى پەرودگار، مېشك و زارمان پرىكە لە
 راستى مەسىح كە بە باشى باسى بگەين. رىگە مەدە ھىچ قسەيەك
 زياد بگەين بۆ ئەو ھەموو قسە ناردەوايەى بەرامبەر مەسىح لە
 دونيادا دەكرىت. با زارمان نىشانەكانى سەر شەقامى ژيان بېت كە
 عىسا مەسىحە، كورپى خودايە. جەستە و خوين ئەوومان فېرناكەن؛
 ئەى باوكى ئاسمانى ئەمە لە لايەن تۆو ئاشكرا دەكرىت.
 خوداوەند، لە رىگەى وشەى نووسراوت، لە رىگەى ئەو وشە
 نووسراوى كە ھىزى بەرد لەتكردنى ھەيە، قسە بگە؛ يارمەتيمان
 بەدە راستىكەى عىسا لە ھەموو شوئىنك بىنين. سۆزمان
 بەرامبەرى نزيك بگەو. لە ھەر شوئىنك كە باسى عىسا دەكەين،
 خراب باسكردن لەو شوئىنە دوور بچەو. با كورەكەت لە ھەموو
 شتىكدا كە ناوى دىنين شكۆدار بېت. بەناوى ئەو نوئىز دەكەين،
 ئامىن.

کاتیّ جنیوی پیده درا، به جنیو وه لامی نه ده دایه وه،
یا خود کاتیّ نازار ده درا، هه ره شهی نه ده کرد.

۱ په ترۆس ۲ : ۲۳

8

نازاره بیوینهکان

دلتهنگی عیسیٰ مهسیح

ئەشکەنجەکانی کۆری خودا بیوینە بوون. هیچ کەسیک تا ئیستا وەک ئەم پیاوێ نازاری نەچەشتوو. ئیمە هەتا هەتا یادی کۆشتنی کۆری خودا دەکەینەوێ و گۆرانی بۆ دەلێین، ﴿بەر خە سەر بپراوێ کە شایستەیه﴾ (ناشکرکردن ۵: ۱۲).

کۆنت زینزیندۆرف^f (۱۷۰۰ - ۱۷۶۰) و گروپی مۆرافیان^g لەسەر نازارو خۆینی عیسا خواناسییەکیان بنیات نا کە بناغەکە ی لەسەر خۆین و برینەکانی مهسیح بوو. هەندیک خەلک پێیان وایە کە ئەم خواناسییە بە هۆی ئەو پیداکرییە ی کە لەسەر "پینج برینەکە ی" مهسیح هەیانبوو هاوسەنگیان نە دەپاراست. بەلام ئیمە ئەمڕۆ سەبارت بە رنج و نازاری مهسیح لە مەترسی سەرقالکردنی ئەو چەشنە زیدەپۆییە فیکرییە دا نین. کەواتە وەرە؛ لەبەر شکۆی رنج و نازارەکانی مهسیح، پیکەوێ بیپەرستین.

کەسیک کە شایەنی هیچ نازاریک نەبوو، زۆرتین نازاری چەشت. مۆری خودا لە سەر ئەم ژبانە لە دوو وشە دا دەبینرێت ﴿بی گوناہ﴾ (عیرنیەکان ۴: ۱۵). تاکە کەس لە میژوودا کە شایەنی ئەشکەنجە و نازار نەبوو زۆرتین ئەشکەنجە ی بینی. ﴿هیچ گوناھیکی نەکردبوو، فروفیل لە لیوێکانی نەهاتبوونە دەرەو﴾ (۱ پەترۆس ۲: ۲۲). هیچ کام لە نازارەکانی عیسا، سزای گوناھەکانی نەبوو؛ چونکە ئەو هیچ گوناھیکی نەبوو. بۆیە لەم رووێ هێچ کەسیک وەک ئەو بوونی نییە کە زۆرتین مافی قەرەبوکردنەوێ هەبێت و ئەو مافەش بەکار نەهێنێت. مەزنتین هیزی هەبوو بۆ ئەوێ لە هەرکاتی کدا بە هۆی ئەو نازارێ کە دەچەشت تۆلە

بکاتەو. ﴿ئایا وادەزانیەت ناتوانم داوا لە باوکم بکەم زیاتر لە دوازدە لەشکر فریشتەم بو بنیڕی؟﴾ (مەتا ۲۶: ۵۳)، بەلام وای نەکرد. کاتیك هەموو برپاریکی دادگا لە جیهاندا هاواری "ناداپەروریان" دەکرد، عیسا بێدەنگ بوو. ﴿لە وەلامی (پیلاتۆسدا)، تەنانەت بە وشەیه‌گیش وەلامی نەدایەو﴾ (مەتا ۲۷: ۱۴). هەر وەها وەلامی هیچ گائەکردنێکی درۆی نەدایەو ﴿کاتیك جنیوی پی دەدرا بە جنیو وەلامی نەدەدایەو یاخود نازار دەدرا هەرپەشەوی نەدەکرد﴾ (۱ پەترۆس ۲: ۲۳). لە وەلامی ئەو هەموو لیپرسینەووی هیروۆس هیچ بەرگریه‌کی لە خۆی نەکرد. ﴿هیچ وەلامیکی نەدایەو﴾ (لوقا ۲۳: ۹) تا نیستا هیچ کەسیك ئەم هەموو ناداپەرورییه‌ی بە بی تۆلەکردنەو قبول نەکردوو.

ئەمە بە هۆی ئەو نەبوو کە ئەشکەنجەکان بە شیۆه‌ه‌ک بوون کە دەکرا بەرگە‌ی بگری‌ت. ئەگەر ئی‌مە ناچار بە بینینی ئەو ئەشکەنجانە بکرایین ئەوا بە شیمانیه‌کی زۆر دەبوراینەو. لە باخە‌کەدا، ﴿ئارە‌قە‌ی لەشی وەك دلۆپە‌ی خوین دە‌رژایە سەر زەوی﴾ (لوقا ۲۲: ۴۴). لە نیو‌ه شە‌ودا لە پیش‌گەرە‌ی کاهینە‌کاندا، ﴿تفیان لە ر‌ووی کرد و لیاندا. هەندیکیشیان زللەیان لی‌دەدا﴾. (مەتا ۲۶: ۶۷). لەبەر دەم فەرمان‌پەر‌واکە‌دا ﴿بە قامچی لیاندا﴾ (مەتا ۲۷: ۲۶). یوسیبوس^h (نزی‌کە‌ی ۳۰۰ سال پیش لە‌دایک بوون مەسیح) بەم شیۆه‌یه‌ی باسی لە قامچی لی‌دانی رۆ‌مە‌کان لە مەسیحیه‌کان دە‌کات: "شە‌لاقە‌کان، دە‌مار و شادە‌ماری هە‌ناویان دە‌پچراند، بە جۆ‌ریك کە ناوەر‌پۆکی شار‌او‌ی جە‌ستە‌یان، دە‌مار و هە‌ناویان بە چاو دە‌بینران."

سە‌ربازە‌کان لە کاتی نازاردانی عی‌سادا، گائە‌هیان پێ‌دە‌کرد. بە شیۆه‌ی گائە‌ج‌ار‌انە عە‌بای پاشایان کردە بەر عی‌سا. ﴿دە‌موو‌چاویان دا‌پۆشی و پیا‌یان دە‌کیشا، پیا‌یان دە‌وت (هە‌لی به‌ینە، کی‌یه‌؟) د‌وای ئە‌مە پاسە‌وانە‌کانیش بە زللە پیا‌یان کی‌شا وە‌ریان‌گرتە‌و﴾ (مە‌رقۆس ۱۴: ۶۵).

تاجیكى دركاوویان خسته سهر سهرى؛ و حالى خراپتر بوو به هوى ئه و لیدانانەى له سهریان دا. ﴿ئینجا به قامچی کیشان به سهریدا و خویمان بو چه ماندهوه و چوکیان بو دادا و تفيان لیکرد﴾ (مهرقوس ۱۵: ۱۹). له م حالتهدا توانای هه لگرتنى خاچه کهشى نه بوو (مهتا ۲۷: ۳۲).

شهرم و ئەشکه نجهدان بهردهوام بوو. به رووتى دهست و پييان به خاچه کهوه بزمارکرد (کردارى نيردر اوان ۲: ۲۲، زه بوور ۲۲: ۱۶). گائته پيکردنه که بهردهوام بوو تا به يانى. ﴿سلاوله تو، ئه ي پاشای جووله که!، ئه ي رووخيئهرى په رستگا و دروستکه رهوى له سى رۆژدا، خو ت رزگار بکه. ئەگەر راسته تو رۆله ي خودای له خاچه که وهره خواره وه﴾ (مهتا ۲۷: ۲۹، ۴۰). تهنانهت يه کيک له تاوانبارهکان ﴿قسه ي پى وت﴾ (لوقا ۲۳: ۲۹).

مردنى سهر خاچ، مردنيكى ترسناك بوو. ئينسا يكلۆپيدىاي نيوده و له تى ستانداردى كتيبي پيرۆز^۱ بهم شيوه يه باسى كهسى له خاچ دراو دهكات: "برينه كانى دهوروبه رى بزماره گه وره كان ئاوسابوون؛ و دهمار و ماسولكه درآ و پارچه پارچه بووه كان دهبوونه هوى نازاريكى له راده به در سهخت. خو ئينبه ره كانى ميشك و گه ده ته قيبوون، كه سه ره ئيشه يه كى بيئهن دازه سهختى له گه ل خو ي هينا. قوربانیه كه ي خاچ، ريك ههزار جار مردنى ده بينى. ئەشکه نجه و نازارى له خاچدان ئه وه نده به نازار بوو كه تهنانهت له ناو جهرگه ي جهنگدا كاتى وا هه بووه كه به زه ييان به حالى له خاچ دراوه كان دههاته وه."

ئهمه ش هه مووى به سه ر "هاورپى تاوانباراندا" هات؛ نهك ته نيا براكانى له لای نه بوون به لكو به ته واوى به جييان هيشت بوو. يه هوودا به ماچيک خيانهتى ليکرد (لوقا ۲۲: ۴۸). په ترۆس سى جار نكو لي ليکرد (مهتا ۲۶: ۷۵). هه موو قوتابيه كانى به جييان هيشت و رايان کرد (مهتا ۲۶: ۵۶). له تاريكترين كاترميرى ميژوويى جيهاندا، خودای باوك له جيگه ي

ئەوھى ئىمە سزا بدات لە كۆرەگەى خۆيدا. ﴿ئىمە وامانزانى گورزى بەرگەوتووھ و لە لايەن خوداوھ لىي دراوھ و زەليلە﴾ (ئىشايە ۵۳: ۴). تاكە كەسىك كە لە دونيادا بەپرەستى خوداي دەناسى (مەتا ۱۱: ۲۷), ھاواری كرد ﴿خوداي من، خوداي من، بۆچى وازت لىھىنام؟﴾ (مەتا ۲۷: ۴۶).

لە رابردوودا يان تاوھكو ئىستا ھەرگىز رەنج و ئازارىكى لەو چەشنە بوونى نەبووھ، چونكە سەرھەراى سەختى و ترسناكى ئازارەكەى، ئازارەكەى پىشووخت دانرابوو. خوداي باوك دايناوو و خوداي كۆر بەوھ رازى بوو. ﴿ئەوھ خواستى خودا بوو كە ورد و خاشى بكات و تووشى خەم و پەژارەى بكات﴾ (ئىشايە ۵۳: ۱۰). عىسا ﴿بە پىي خواست و رەزامەندى بىرپار لەسەر دراوى خۆى كە لە پىشا دەيزانى تەسلىمى خودا بوو﴾ (كردار ۲: ۲۳). ھىرۇدس، پىلاتۇس، سەربازەكان و جوولەكەكان ئەوھيان بە عىسا كرد ﴿بۆ ئەوھى ھەموو ئەوھى لە پىشا دەستت و خواستت نەخشەى بۆ كىشابوو روبدات﴾ (كردراى نىردراوان ۴: ۲۸) رەنج و ئازارەكانى كۆر بە ھەموو وردەكارىيەكەوھ، لە كىتبى پىرۆز ئامازەى پىدراوو. ﴿دواى ئەوھى عىسا بىنى ھەموو شتىك تەواو بوو، وتى: (تىنومە) تا ئەوھى لە كىتبى پىرۆز باس كراوھ بىتە دى﴾ (يۆحەنا ۱۹: ۲۸).

ئەمە نەك تەنيا رەنج و ئازارىكى دارپىژراو بوو، بەلكو بە گوپراپەئى بوو. عىسا ئازارەكەى پەسەند كرد. ئەو ھەئىژارد؛ ﴿ملكەج بوو تا مردن، مردن لەسەر خاچ﴾. (فيلپى ۲: ۸)؛ و بە متمانەكردنى بە باوك، گوپراپەئىيەكەى پاراست. ﴿كاتىك جنىوى پىدەردا، بە جنىو وەلامى نەدەايەوھ، ياخود ئازار دەدرا، ھەرەشەى نەدەكرد، بەلكو دەيدايە دەست ئەوھى حوكمى دادپەرودەرانەى﴾ (پەترۇس ۲: ۲۳). ﴿ئەى باوك، رۆحى خۆم بە دەستى تۆ دەسپىرم﴾ (لوقا ۲۳: ۴۶).

ھەر بەو باوھەرەوھ ﴿بىرپارىدا بىرپاوت بۆ قودس﴾ (لوقا ۹: ۵۱). بۆچى؟ ﴿چونكە پىغەمبەر لەناو نابىت لە قودس نەبىت﴾ (لوقا ۱۳: ۳۳). ئەو

برپاری دابوو که بمریت. ﴿چی بلیم؟ ئەهی باوک، رزگارم بکه لهو کاته سهختهی چاوپریم دهکات؟ نهخیر! له پیناوی روودانی ئەم کاته هاتووم﴾ (یۆحهنا ۱۲: ۲۷). عیسی مهسیح ژیا، بۆ ئەوهی بمریت.

لەم رووهوه، ئەشکهنجه و لاوازی عیسا، کاری هیژی دسهلاتهکهی بوو. ﴿کەس ژیانم لێناستینیت، بەلگو من به ئارەزووی خۆم پیشکەشی دهکەم﴾ (یۆحهنا ۱۰: ۱۸). بەسهربهستی دهربارهی رهنج و مهرگی خۆی برپاری دا بۆ ئەوهی بچیتە پال پلانەکهی باوکیهوه.

ئەو پلانە چی بوو؟ که ببیتە جیگرهوهی ئیمه بۆ ئەوهی ئیمه بژین. ﴿رۆلەهی مرۆف نههاتوو بۆ ئەوهی خزمەت بکری، بەلگو هاتوو بۆ ئەوهی خزمەت بکات و خۆی پیشکەش بکات و خۆی بهخت بکات له پیناوی خەلکیکی زۆر﴾ (مەرڤۆس ۱۰: ۴۵). ﴿ئەو گوناوهکانی ههنگرتین له لهشی خۆی له سەر دار﴾ (۱ پەترۆس ۲: ۲۴). ﴿خوداوهند ههموو تاوانهکانی ئیمهی خسته سەر شانی ئەو﴾ (ئیشایا ۵۳: ۶).

ئامانجی ههموو ئەمانه چی بوو؟ ﴿هیچ کەس خۆشهویستی لهمه مهزنتری نییه که ژیاوی خۆی له پیناو دۆستهکانی بکاته قوربانی﴾ (یۆحهنا ۱۵: ۱۳). بەلێ، بەلام، لهبەرچی؟ خۆشهویستی دوا چی دهکەویت؟ لهنازار و ئەشکهنجهی عیسادا دوو ئامانجی مهزن هاتنهدی؛ که له راستیدا یهک ئامانجن. یهکهم ئەوهیه که ﴿چونکه مهسیح له پیناوی گوناو جارێک بۆ ههمووان مرد، واته بێتاوان بۆ تاوانباران مرد تا له خودامان نزیک بکاتهوه﴾ (۱ پەترۆس ۳: ۱۸). نازار و رهنجی مهسیح ئیمهی برده لای ئەو خودایهی که تاههتایه پره له خۆشی و شادی. دووهم ئەوهی که، ریک له ههمان کاتی مردنی رۆلهدا، باوک و کوپر شکۆدار بوون. ﴿ئێستا رۆلەهی مرۆف شکۆداره و باوک تێیدا شکۆدارکرا﴾ (یۆحهنا ۱۳: ۳۱). شادیمان لهبهردهم خودا، و شکۆی ئەو له رزگاری ئیمهدا، ههردووکیان یهکن. ئەمهش شکۆی رهنج و ئەشکهنجه بێسنورهکانی مهسیحه.

نوێژ

باوکه، ئهتوانین چی بلین؟ ئیمه ههست به بی نرخیهکی تهواو دهکهین له بهرامبهه ئهشکههجه و ئازاره بی سنورهکانی مهسیح دا. زۆر بهداخین. به هوی گوناھی ئیمهوه عیسا تووشی ئهوه رهنج و دهمده بوو. ئهوه ئیمه بووین که لیماندا؛ و تهمان لیکرد و گالتهمان پیکرد. ئهی باوک، ئیمه زۆر بهداخین. ئیمه سههمان دادهوهوین؛ و زاری رۆحی گوناهبههبار و بچووک و تاریک و تاوانبارمان دهههستین. ئهی باوک به باوهپرکی نوێوه بهسههمان بکهوه. بۆ ئهوهی باوهپر به شته باوهپر پینهکهراوهکان بکهین. هههمان ئهوه ئازار و رهنجهی مهسیح که خههمبارمان دهکات، رزگاری ئیمهیه. دله ترسنۆکهکانمان بکهوه بۆ ئهوهی ئینجیل؛ مزگیانی رزگاربوون له مهسیحدا وهرگیرین. بهشه مردووهکانی دلمان بهناگابینه بۆ ئهوهی ههست بهوه بکهن که پیشتر ههستیان پینهکردوه. ئهوه ههسته بهناگا بینهوه که ئیمه به پاکترین و بههیزترین و قوولترین خۆشهویستی دنیا خۆش دهویسترین. ئهی خودا، ئهوهنده هیزمان بهدری که توانای ئهوهمان ههبت لهگهڵ ههموو پیرۆزهکان، بهرزى و قورسى و دریزی و پانی خۆشهویستی مهسیح که له سهرووی ئاستی تیگههستهوهیه، ههست پیکهین؛ و با پرپین له پرپی خوداوهند. ئهی خوداوهند، شههمان بۆ بکه بۆ ئهوهی رانهکیشترین بهردهو بیهۆشی و کویری و گیلی بیهوده و خۆشییه پووچهکان. ژیان کورت تر، بهنرختر، و به ئازارتره لهوهیه که بهو بلقه دونیاپانهی که دهتهقنهوه بهفیرۆی بهدیت. بهههشت خۆشتر، دۆزهخ سامناکتر، و ئهزهلییهت زۆر لهوه دریزتره که له ههیوانی ئهبهدییهت دا کات بهفیرۆ بهدین. ئهی خوداوهند،

چاوه كانمان بكه وه بۆ بينينى گه ورمىي ئەشكه نجه كانى مه سيح، و
بۆ ئەو مه به ستهى كه ئەو نازار و ئەشكه نجه بۆ گوناھ و پيرۆزى و
ئوميد و به هه شت هه يانبوو. له گرنگى دانمان به شتى پرووپوچ
ده ترسين. به نرخى شكۆمه ندى؛ شكۆمه ندى ئەشكه نجه
بئسنوره كانى مه سيح به ئاگامان بئنه. به ناوى پيرۆز و مه زنى
ئەو نوپژ ده كه ين، ئامين.

رؤحه پيسه كانيش ملكه چن بؤى كاتيك فەرمانيان
به سهردا ده دات.

مهر قوس ۱ : ۲۷

ئه ویش له خوین و جهسته دا هاو به شی کردین،
تا به مردنی خوئی، له ناوی بیات ئه وهی
دهسه لاتنی مردنی ههیه، واته شهیتان.

عیبرانیه کان ۲ : ۱۴

9

شکووی رزگارکردنی گوناھاران،

نهك له ناوبردنی شهیتان

قوربانی رزگارکه‌ری عیسی‌ی مه‌سیح

شکو‌مه‌ندی مه‌سیح، له ماف و هیزی ته‌واوی له له‌ناوبردنی یان لاوازکردنی شهیتان و هه‌موو رۆحه‌ پیه‌سه‌کان ده‌بینریت. به‌لام هوی دوورکه‌وته‌وه‌ی له ویرانکردن و له‌ناوبردنیان به ته‌واوی بۆ نیشان‌دانی جوانی و به‌ها به‌رزه‌که‌یه‌تی به شی‌وه‌یه‌کی روونتر. راسته‌ که مه‌سیح ئه‌گه‌ر ئیستا هه‌موو شه‌یتانه‌کان و رۆحه‌ پیه‌سه‌کان له‌ناوببات، (که بی‌گومان ده‌توانی ئه‌و کاره‌ بکات)، ئه‌وا هیزه ته‌واوه‌که‌ی به مه‌زنی ده‌بینرئ، به‌لام جوانی و به‌ها به‌رزه‌که‌ی کاتی‌ک ده‌دره‌وشیته‌وه که مرۆف ده‌ست به‌رداری شه‌یتان ببیت و چیژ له شکو‌مه‌ندیه‌ گه‌وره‌تره‌که‌ی مه‌سیح وهر‌بگریت.

شه‌یتان و فریشته‌کانی رزگار ناکرین. عیسا ئه‌وه راده‌گه‌یه‌نیت کاتی‌ک ده‌لێت ﴿دۆزه‌خی هه‌تاهه‌تایی بۆ شه‌یتان و فریشته‌کانی ئاماده‌کراوه﴾ (مه‌تا ۲۵: ۴۱)؛ و نامه‌ی یه‌هوزاش ئه‌مه دووپات ده‌کاته‌وه کاتی‌ک ده‌لێت ﴿ئهو فریشتانه‌ی شوینه‌کانی خۆیان نه‌پاراست، خودا به‌ کۆتی هه‌تاهه‌تایی تا رۆژی مه‌زنی لێپرسینه‌وه له قو‌لایی تاریکی‌دا ده‌یان‌ه‌ی‌لێته‌وه﴾. (ئایه‌تی ۶). بۆیه ئیستا هۆکاری ناسه‌پاندنی برپاری مه‌سیح به‌سه‌ر ئه‌واندا له‌به‌رئه‌وه نییه که ده‌رفه‌تیکیان بداتی بۆ ئه‌وه‌ی تۆبه‌ بکه‌ن و رزگاریان ببیت.

ئهی که‌واته‌ بۆچی هه‌موویان پیکه‌وه له‌ناونابات، یان لانی که‌م کاریگه‌ریه‌ تیک‌ده‌ره‌که‌یان پووجه‌ل بکاته‌وه؟ ئایا ئه‌مه له‌به‌ر ئه‌وه‌یه که

ئەوان ويىتى سەربەستيان ھەيە (واتە بېريار بەدەست خۆيانە) و مەسىح ناتوانىت بيانوھەستىنىت؟ نەخىر، كۆمەلئ ئايەتى زۆرمان ھەيە كە ماف و ھىزى مەسىح بۇ لەناوبردنى شەيتان و رۆحە پيسەگان دەردەخات. بۇ نموونە: ۱- ﴿مەسىح فەرمان بە رۆحە پيسەگان دەكات و ئەوانىش ملکہچى دەبن﴾ (مەر قۇس ۱: ۲۷) ۲- كاتىك شەيتان بە ئازادى ھەئسوكەوت دەكات ئەوا ئازادىيەكە بە ويىتى خودايە. ﴿شىمۆن، شيمۆن، ئەوھتا، شەيتان داواى كر دوون بۇ ئەوھى وەك گەنم لە بېژنگتان بدات، بەلام من نويزم بۇ كرديت تاوەكو باوهرت بەفېرۆ نەرپوات﴾ (لوقا ۲۲: ۳۱-۳۲). ۳- ھەرچەندە ﴿درك لە جەستەى﴾ پۆلۆسدا ﴿فريشتهى شەيتانە﴾، لەگەل ئەوھشدا، مەسىح وادەكات ئەوھ خزمەتى خۇ بە كەم زانىنى پۆلۆس بكات و ھىزى خودى مەسىحېش نیشان بدات. (۲ كۆرنسۆس ۱۲: ۷-۱۰). لە كۆتاييدا، خودا بۇ ماوھى ھەزار سال بەندى دەكات، پاشان فرېى دەداتە نېو دەرياچەى ئاگرەوھ (بېنين ۲۰: ۲، ۱۰). ھەربۆيە، بېريارى پشتگوى خستنى شەيتان لەم دونيايەدا لەبەر ئەوھ نىە كە مەسىح ماف و ھىزى لەناوبردنى ئەوى نىە، ئەى كەواتە ھۆكارەكەى چيە؟

بۇ بەردەوامى مانەوھى شەيتان لەم جىھانەدا، پېويستە مەسىح سەنەدېكى زۆر گەورەى ھەبېت، چونكە ھەرچەندە ئىستا ماف و ھىزى لە ناوبردنى ئەوى ھەيە، بەلام لە قۇناغەگانى تىرې ژيانيدا بە نىرخى خويىنى خۇى شكستى دەدات. ﴿ھوى دەرکەوتنى كورې خودا بۇ لەناوبردنى كارەگانى شەيتان بوو﴾ (۱ يۆحەنا ۳: ۸). بەلام چۆن ئەم لەناوبردەنى ئەنجامدا؟ نامەى عېرانيەگان ۲: ۱۴ وەلامى ئەم پىرسىارە دەداتەوھ: ﴿لەبەرئەوھ مەسىح خۇى بوو بە مرۆف، تا بەشدارى سروشتى مرۆفایەتيمان بكات تا بە ھوى مردنى خۇى لەناوېبات ئەوھى دەسەلاتى مردنى ھەيە، ئەوېش شەيتانە﴾ ئەمە ئەو دەگەيەنىت كە مەسىح بوو بە مرۆف بۇ ئەوھى بتوانىت بمرېت؛ و بە مردنەكەى، شەيتان "لەناوېبات".

ئەمەش ماناي وايە كە مەبەستى مەسىح لە شەكستدانى شەيتاندا دەبىت شتىكى جياوازتر بىت لە تەنيا لابرندى كاريگەريە بكوژەكانى. ئەو بە يەك فەرمان دەيتوانى ئەو بەكات: "بەرۆ بۆ دۆزەخ!" و شەيتان دەبوا گوپرايەلى بوايە؛ ھەرەك چۆن رۆژىك ديت كە گوپرايەلى دەبىت! ئەى كەواتە مەسىح چۆن بەسەر شەيتاندا سەرگەوت؟ و بۆچى ئەو سەرگەوتنە لە سەرۆوى لابرندى شەيتانە بە تەواوى لە لاپەرەى ميژوودا؟

مەبەستەكە ئەو يەكە كە شەيتان، بە مردنى عيسا شەكستى خوارد. پۆلۆس بە ئامازەدان بە مەرگى مەسىح بەم شىوہە باسى ئەو دەكات ﴿سەرۆك و ھوكمپرانەكانى چەك كرد و بە ئاشكرا كردنى بە پەند و لەخاچدا بەسەرياندا سەرگەوت﴾ (كۆلۆسى ۲: ۱۵). ئەو لە چ روانگەيەكەوہ سەرگردە و ھوكمپرانەكانى شەيتانى چەك كرد؟ شەيتان لە لايەنى رۆحىيەوہ ھىشتا خەلكى كوپر دەكات (۲ كۆرنسۆس ۴: ۴)، تاقى دەكاتەوہ (۱ سالونىكى ۳: ۵) ھەلدەخلەتينييت (بينين ۲۰: ۳)؛ بەند دەكات (۲ تيمۆساوس ۲: ۲۶)، جەستە دەفەوتينييت (۱ كۆرنسۆس ۵: ۵). پيئاچييت شەيتان چەك بكرىت يان لە ناوبچييت. ئەى كەواتە چۆن بە مردنى عيسا چەك كرا؟!

وہلامەكە ئەو يەكە كە مردنى عيسا كاريگەرى بەھيژى گوناھى لەسەر ھەموو ئەوانە پووجەل كرددەوہ كە باوہريان بە مەسىح ھەيە. چەكى گوناھ و تاوان كە لەناوبەرى رۆحە، لە دەستى شەيتاندا نەماوہ. ئەو لە تەنھا چەكى مەھكوم كەرى ئيمە، كە برىتيە لە گوناھى نەبەخشاو، چەك كرا. ئەمە لە (۱ كۆرنسۆس ۱۵: ۵۵-۵۷) دا دەبينين ﴿ئەى مردن، كوا سەرگەوتنت؟ ئەى گۆر، كوا پيۆەداننت؟ پيۆەدانى مردن گوناھەيە، و ھيژى گوناھەش شەريەتە. بەلام سوپاس بۆ خودا، ئەوہى سەرگەوتنى بە ئيمە بەخشيوہ بە ھۆى عيساي مەسىحي خواوہند﴾. بۆچى تاوانى مردن، گوناھەيە؟ چونكە تەنيا گوناھى نەبەخشاو دەتوانييت گيانمان مەھكوم بەكات؛ و مردن بەكاتە، دەرگاي دۆزەخ نەك بەھەشت. بۆيە، شەيتان بە بانگكردنى رۆحە پيسەكان،

نەخۆشى يان دەرد و جەفا ناتوانىت گيانمان لەناو ببات، بەئگو تەنها بە مەحکووم کردنمان بە تاوانى گوناھەکانمان. پۆلۆس دەللىت ﴿سوپاس بۆ خودا، ئەوەى سەرکەوتنى بە ئىمە بەخشیوه بە هۆى عىساي مەسىحى خواوەند﴾.

﴿چونکە مەسىح لەبەر گوناھ تەنها جارێک بۆ هەمووان مرد، واتە بىتاوان بۆ تاوانباران مرد تا لە خودامان نزیک بکاتەوه، مردوو بە لەش، زیندوو بە رۆح﴾ (١ پەترۆس ٣: ١٨). ئەگەر بە هۆى مەسىحەوه گوناھەکانمان ببەخشرىت، ئەوا شەیتان هیچ چەکیكى حوکمدەرى دزی ئىمە پىنابىت. دەتوانىت نازارمان بدات يان بمانکوژىت بەلام ناتوانىت مەحکوومان بکات. مەبەستى عىبرانىەکان ٢: ١٤ ئەوەیە کە دەللىت بە مردن مەسىح ﴿خواوەنى هیزى مردنى لەناوبرد﴾. شەیتان لەو روانگەيەوه خواوەنى ﴿هیزى مرنه﴾ کە ژەهرى کوشندەى مردنى هەبوو. بەلام ئىستا گوناھەکانمان، بە خویى مەسىح بەخشراون؛ و هیزى شەیتان کە لەناوبردى رۆحە، بۆ هەموو ئەوانەى باوەرپیان بە مەسىح هەيە پوچەلکراوتەوه. هیچ مەحکووم کردنىک بوونى نیه؛ نە لە لایەن شەیتانەوه نە لە لایەن هیچ کەسىکى دیکەوه.

جارىکى دیکە دەتوانىن ئەم راستیە لەم وشانەدا ببینن، ﴿پىۆهدانى مردن گوناھەيە، و هیزى گوناھ شەریعەتە﴾ (١ کۆرنسۆس ١٥: ٥٦). ئەگەر پىۆهدانى مردن گوناھە بىت، ئەوا بەم هۆیەوه شەریعەت، بۆ گوناھ سزایەکی هەمیشەيى بۆ دیارى دەکات. ﴿کریى گوناھ مردنىکى بى کۆتایىە﴾ (رۆما ٦: ٢٣). بەلام کاتیک مەسىح هەرودکو جیگرەوهیەکی بى خەوشى ئىمە گيانى خۆى سپارد، پۆلۆس دەللىت کە خودا ﴿ئەو شکاتنامەيەى لەسەرمان نووسرابوو، ئەوەى دزی ئىمە بوو، عىسا سړییهوه و بەخاچەوه بزمارکوتى کرد﴾ (کۆلۆسى ٢: ١٤). بەم شىۆهيه چەکی شەریعەت لە دەست شەیتان

ھېنرئايە دەرەوہ. ئەو ناتوانئیت بۆ مەھکووم کردنی گەلی خودا بەھکاری بئیت.

ئىستا شەھىتان بە بى بوونى گوناھ و شەرىعەت، كە بە ھۆيەوہ مەھکووم و تاوانبارى دەكردين و دەيخستينە ژېر دەسەلاتىيەوہ، دوژمنئىكى بەزيوہ. ئەو چەك كراوہ. مەسىح بەسەرىدا سەرگەوتووہ؛ نە بە شۆوہيەك كە لەناوى ببات بەلگو ئىزنى ئەوہى دەداتى كە ژيان بكات و سەيرى مليونەھا لە پىرۆز كراوہكان بكات كاتىك گوناھەكانيان دەبەخشرىن و بەھۆى شكۆمەندى گەورەترى بەرەكەتى مەسىح، پشت دەكەنە شەھىتان و روويان لىي وەردەگىرن.

ئەمە سەرگەوتئىكى گرانبەھا بوو؛ بەلام بەھاكانى خودا ھەروا بە ئاسانى نايەنە دى. ئەگەر خودا بە ئاسانى شەھىتانى لە ناوبردبا، ئەوا ئەو كاتە، ئەوئەندە ئاسان ديار نەدەبوو كە خودا لە شەھىتان بەھىزترە؛ ھەروہا شايستەى ئەوہيە كە لە رادەبەدەر ئارەزووى بكەين. ويستى خودا ئەوہيە كە نەك تەنيا ھىزە فيزيائىيەكەى دەرخەرى شكۆمەنديەكەى بن، بەلگو ھىزە رۆحى و مەعنەوييەكانىشى؛ ئەم ھىزانە جوانى بەرەكەتەكەى بە رەنگاوپرەنگى دەرەخەن. فيداكارى و قوربانى كردنى مەسىح بۆ رزگارکردنى گوناھبارەكان لە دەست شەھىتان، و جىبەجىكردى شەرىعەت بۆ ملكەچ بوونى بەرامبەر فەرمانەكەى باوكى؛ سەرگەوتئىكى زۆر بەرزتربوو لە تەنھا لەناوبردى دوژمنەكان.

نوڤت

باوكى ئاسمانى، ئىمە كەتتووينەتە ژىر كاريگەرىيەود، كە تۆ شكۆى كورەكەت ئەوندە بە بەرز دەزانى، كە شايانى ئەودى ھەيە كە شەيتان بەردەوام بېت لە ژيان بۆ ئەودى ئەو شكۆيە بە تەواوى بناسىنرېت. ئىمە شەرمەزارىن كە دەربارى شەرەكانى ژيان گلەيىمان كىردوود، لەكاتىكدا كە دەبوا ھەولئى تەواومان پخستايەتە گەر بۆ بەرزتر راگرتنى ئەو مەبەستانەى كە ناوى تۆى پى بەرز دەكرېتەود بۆ ئەودى دەمى دوژمنى پېداپخەين. لىمان خۆشبە كە نەمانتوانى مەبەستە پىرۆزەكانت بېنين؛ و ئىستاش خوداوند، بە خويىنى كورەكەت رزگارى و سەرگەوتنمان بە سەر شەيتاندا پېئىبەخشە. بېنينى نرخى بەرزى و گەورەيى مەسىحمان پېئىبەخشە بۆ ئەودى تامى بكەين. رىگەمان پېئىبە بە خزمەتكردنى زياترى مەسىح شەيتان شەرمەزار بكەين. شانازىمان لە رىگەى كارکردن بۆ خاچ پېئىبەخشە. يارمەتىمان بەدە كە كارە تەواو كراودەكەى مەسىح بەرز بنرخىنين، كە برىتى بوو لە چەك كردنى شەيتان؛ و لە پىوهدانى مردنیش رزگارى كردىن. فىرمان بكە چۆن لە رىگەى باودەرەودە دژى گوناه شەركەين، بەو متمانەيەى كە مەسىح لىمان خۆشبوود؛ و سەرگەوتنى ھەموو ئەوانەى كە بىروايان پىيە مسۆگەر كىردوود. ئەى خوداوند، ھەموو پىلانە خراپەكانى شەيتان بگۆرە بۆ پىلانى پاك و پىرۆزى خۆشەويستى. لە فىلكردنى شەيتان رزگارمان بكە. جوانى مەسىح لە ناو چاوى دلمان بە درەوشاودى بەئىلەود. بەمانكە ئامرازى شكستدانى شەيتان تا ئەو كاتەى خۆت دىيت و بە ھەناسەى زارت لەناوى دەبەيت. بە شمشىرى رۇح و بە وشەى خودا و بە ئىنجىلى پىرۆز دلير و بەجەرگمان بكە بۆ رزگارکردنى خەلگى دىكە. بە ناوى عېساي مەسىح نوڤت دەكەين، ئامىن.

به لّام خودا که دهو لّه مه نده له به زه یی، له بهر ئهو
خوشه ویستییه مه زنه ی بو ئیمه ی دهر بریوه، زیندووی
کردینه وه له گه لّ مه سیح دوا ی ئه وه ی مردووبوین به
هوی گونا هه کائمان خودا رزگاری کردین
به به ره که تی خو ی.

ئه فه سوّس ۲ : ۴ - ۵

با به بی ترسی و به دلّ نیایی، به ره و ته ختی پاشایی
به ره که ت برۆین، تا به زه یی وه رگرین و به ره که ت
بدو زینه وه بو یارمه تیدائمان له کاتی پیو یست.

عیبرانیه کان ۴ : ۱۶

سامانی به جهسته بوونی سۆزی خودا

میهره بانیه گانی عیسی مەسیح

خودا دهوله مەندترین کەسی جیهانه. ئەو نەك تەنھا زیاتر لە هەموو کەسیکی هەیه بەلکو خاوەنی هەموو کەس و هەموو ئەو شتەنەشە کە خەلك خاوەنیەتی. کاتیك شتیك دروست دەکەي، ئەو شتە دەگەرپێتەوه بۆ تۆ (دەبێتە هی تۆ)، خوداش هەموو شتیکی دروست کردوو بە ئیمەشەوه. ﴿ئیمە خۆمان دروست نەکردوو، بەلکو ئەو ئیمەي دروست کردوو، ئیمە خەلکی ئەوین، مەرین لە وەرگای ئەودا﴾ (زەبوور ۱۰۰: ۲). یەك خاوەنی کۆتایی لەم جیهانەدا هەیه؛ ئەویش خودایە. ئەوانی دیکە هەموو ئەمانەتدارن. نە ئیمە و نە سامانەگانمان لە کۆتاییدا هی ئیمە نییە. هەموو ئەو شتەنە کۆمەللی ئەمانەتن کە بۆ مەبەستی خاوەنداریتی بەکاردین. بە جۆریکی دیکە ئەتوانن بلیین کە هەموو گوناھەکان دزیکردنە لە سامانی خودا.

بەلام پەیمانی نوێ، سامانی خودا، بە تاپبەتی و بە ئەنقەست، لە روانگەي ئەوهی کە بەدی هیناوه و خاوەنیەتی، باس ناکات؛ بەلکو دهوله مەندبوونی خودا لە رووی ئەو شکۆمەندیەي کە لە ئەزەلهوه هەیهتی، باس دەکات. چەندین جار ﴿سامانی شکۆمەندیەکەي﴾ یاخود ﴿سامانەکەي لە شکۆمەندییدا﴾ دەخوینینەوه؛ (بۆ نموونە، ئەفەسۆس ۳: ۱۶؛ فیلیپی ۴: ۱۹؛ کۆلۆسی ۱: ۲۷). ئەگەر خودا تەنھا لەبەر ئەوهی کە هەموو شتیکی دروست کردوو و خاوەنی هەموو شتیکی دەوله مەند بیت، دەي کەواتە دەبیت پیش بەدی هینان هەزار بووبیت؛ و ئەوش مانای وایە کە لە بەر پێویستی، ئەو

شتانەى بەدى ھېناو، و پەيوەستە بە دروستكراوہكەيەوہ. بەلام ئەمە وئىنەى ئەو خودايە نىيە كە ئىمە لە ئىنجىل دەيدۆزىنەوہ. خودا دروستكراوہگانى بەدى نەھيئا تاوہگو پېي دەولەمەند بېت؛ بەلگو بۇ ئەوہى دەولەمەندى ئاشكرا بكات؛ دەولەمەندى شكۆگەى، بەمەبەستى خۆشى وەرگرتنى گەلەكەى، ئەو شتانەى بەدى ھېناو. (ئەفەسۇس ۱: ۶، ۱۲، ۱۴).

بەلام بە شىۋەيەكى تايبەتى تر، پەيمانى نوئ جەخت لە سەر ئەوہ دەكاتەوہ كە دەولەمەندى شكۆى خودا لە لوتكەدا؛ لە راستيدا دەولەمەندى بەزەييە. دونيا ﴿دەولەمەندى نەرم و نيانى و دانبەخۆگرتن و ئارامى خودا بە چاوى سووك سەير دەكات﴾ (رۇما ۲: ۴). خودا دونياى بەدى ھېئا، و رزگارى كرد؛ بۇ ئەوہى ﴿دەولەمەندى شكۆى خۆى ئاشكرا بكات لە جامى بەزەيبى حۆيدا كە لە پېشەوہ ئامدەى كردبووہ بۇ شكۆمەندى﴾ (رۇما ۹: ۲۳). يان بە شىۋەيەكى تر، ئەو گەلەكەى بەدى دېنيىت، و رزگارىان دەكات؛ ﴿تاكو لە سەردەمى داھاتوودا دەولەمەندى بەرەكەتى بېسنوورى خۆى، بە نيانى لەگەلمان لە عيساي مەسىح دەرەكەى﴾ (ئەفەسۇس ۲: ۷). لە بنەرەتدا، جېھان بەمەبەستى نیشاندانى شكۆى بەزەيبى خودا بوونى ھەيە بۇ خۆشى خەلكە رزگار كراوہكەى كە لە ھەموو ھۆز و زمان و خەلك و نەتەوہيەكە.

دادپەرورەى، لە نيوان كاملىيەگانى شكۆى خودا، بابەتېكى سەرەكى و بنچينەييە. بەلام مېھربانى، لە سەرورەى ھەموويانەوہيە. ﴿خوداوەند رقى لە بېتاوانكردنى تاوانبار و تاوانباركردنى بېتاوان دەبېتەوہ﴾ (پەندەكان ۱۷: ۱۵). بەئى. لەم لايەنەوہ دادورەى بابەتېكى سەرەكەيە. بەلام راستىيەكى ديكەش لە ئارادايە ﴿شانازىيە بۇ مروؤف كە لە خراپە دەبوورېت﴾ (پەندەكان ۱۹: ۱۱). لە ئەنجامدا، ئەگەر دادپەرورەى بپارېزىت، ئەوا پيشاندانى مېھربانى، لوتكەى شكۆمەندى خودايە.

عیسای مەسیح لەبەر ئەم ھۆیە هاتە ئەم دونیایە. عیسا، میھرەبانی جەستەیی و بینراوی خودایە، ھەروەھا دادپەرورەری جەستەیی خودایە؛ بەلام دادپەرورییەك كە خزمەتكاربوو. ﴿خودا رۆلەى نەنارد بۆ تاوانبارکردنى جیھان بەلکو ناردى تا جیھان رزگار بێت بە ھۆى ئەوھوہ﴾ (یۆحنا ۳: ۱۷). خودای باوك، كورپى خوێ پێشكەشى مەرگ کرد، ﴿بۆ دەرخستنى دادپەرورییەكەى لە كاتى ئیستا تاكو راست و دروست بێت و ئەوانە بێتاوان بكات كە باوەریان بە عیسا ھەبە﴾ (رۆما ۳: ۲۶). عیساى مەسیح، لە جیگەى خەلگى دیکە، لە سەر خاچ گىانى سپارد؛ لەم رینگەییەوھە دادپەرورەری خودای باوك چەسپا. ئەم دادپەرورییە زەمینییەكى جوانى فەراھەم کرد، كە لەو زەمینیەدا بەزەبى خودا بە گەورەییەكى بێھاوتا دەدرەوشیتەوھە؛ چونكە ئەم جوړە بەزەبى، مرۆفى گوناھكار لە تاوانەكانى پاك دەكاتەوھە. ھەربۆیە، مەبەستى گەورەیی میھرەبانی خودا، ھاتنى مەسیح بوو. ئەم مەبەستە لە نامەكەى رۆما ۱۵: ۸-۹ دا روون و ئاشكرايە؛ مەسیح ھاتە دونیا ﴿بۆ دووپات كردنەوھى ئەو پەیمانانەى بە باوك درابوون، وە بۆ ئەوھى ناچووئەكان خودا شكۆدار بكەن بۆ میھرەبانىەكەى﴾. مەبەستى ئەم لە جەستە دەرگەوتنە، گەورە دەرخستنى میھرەبانی خودا بوو بۆ خوۆشى وەرگرتنى نەتەوھەكان.

لە ئینجیلی لۇقا ۱: ۵۴ دا، لە وتەكەى مریەم و لەوھى كە زەكەریا بە بۆنەى لەدایكبوونى یەحیای لەئاو ھەلگیش پێشبینى كرد (لۇقا ۱: ۷۸)، ھۆكاری ھاتنى مەسیح، ﴿یادكردنەوھى بەزەبى خودا بوو؛ بەھەمان شیوھ كە پۆلۆسى نیردراو دەئیت: ئەو كارەى كە مەسیح كردى لەسەر خاچ، بە ھۆى بەزەبى خودا بوو (ئەفەسۆس ۲: ۴). ھەمووى لەبەر دەولەمەندى بەرەكەتى خودایە﴾ (ئەفەسۆس ۱: ۷) ﴿دەولەمەندە بۆ ھەموو ئەوانەى لێى دەپارێنەوھە﴾ (رۆما ۱۰: ۱۲).

ئەو مېھرەبانيەى عيسا دەر خەرى بوو و لەگەل خۆى دەيھيئيت، بەتەواوى بېبەرامبەرە. نەك لەبەرئەودى بى بەھا بوو، بەلگو عيسا بەھاگەى بەنرخى ژيانى دايەوہ. ﴿ئيمە لە مەسىح كراينەوہ بە ويىنى ئەو، گوناھمان بەخشرا، ئەمەش بەپي دەولەمەندى بەرەگەتى خودا بوو﴾ (ئەفەسۆس ۱: ۷). بەلام ئيستا، بۇ گوناھبارە ھەژار و شكاوەگان، بە تەواوى بى بەرامبەرە. لەم بارەيەوہ خودا دەفەر مويت ﴿بەزەييم ديتەوہ بەوہى دەمەوئ بەزەييم پي بيتهوہ، دئنيايى ئەوہ دەكەم كە دەمەوئ دئنيايى بكەم. كەوتە شتەكە پشت نابەستيت بە ويستى مرؤف يان كۆشش، بەلام تەنھا پشت بە مېھرەباني خودا دەبەستيت، كەواتە خودا بەزەيى بەو كەسە ديتەوہ كە خۆى دەيەوئ، دلئى ئەو كەسە رەق دەكات كە خۆى دەيەوئ﴾ (رؤما ۹: ۱۴-۱۶، ۱۸). ئيمە مېھرەباني بەدەست ناھيئين. بەلگو وەكو ديارىيەكى بېبەرامبەر، لە ريگەى باوەرەوہ بە دەست دئين نەوہك بە كارى دەستمان (كارى باش). ﴿كە رزگارى كردين، ئەمە بەھوى كارى راست و دروستى خۆمان نەبوو بەلگو بە پي بەزەيى خۆى﴾ (تيتۆس ۳: ۵).

تەنانەت باوەر بۇ وەرگرتنى ئەم مېھرەبانيە، خۆى ديارى مېھرەبانيە. ﴿بى بەرامبەر بەتۆ دراوہ، لەبەر خاترى مەسىح؛ بۇ ئەوہى باوەر پي بەكى﴾ (فيليبى ۱: ۲۹، وەرگيرانى نووسەر)؛ ئەى ئەوانى ديكە؟ با راست بكەينەوہ ﴿ھەلەگەنى دوژمنەگانمان بەنەرم و نيانى. لەوانەيە خودا پەشيمانيان بكاتەوہ و بەرەو راستيان ببات﴾ (۲ تيمۆساوس ۲: ۲۵؛ ھەرودھا سەيرى ئەفەسۆس ۲: ۸؛ يۆحەنا ۶: ۴۴؛ كردار ۱۳: ۴۸ بکەن). لە سەرەتاوہ تا كۆتايى، ئەوہ خودايە كە رزگارمان دەكات، ﴿نەك لەبەر كردهوگانمان بەلگو ئەوہ خواست و بەرەگەتى خودايە بۇ ئيمە كە لە سەرەتاوہ بە ھوى عيساي مەسىح داويەتى پيمان﴾ (۲ تيمۆساوس ۱: ۹). مېھرەبانيە سەرکەوتووەگەى ئەو، بە تەواوى بېبەرامبەرە.

له بهر ئه وهی مه سیح، وینهی ئاشکرای دهو له مه ندی میهره بانیه کانی خودایه، سهیر نییه که ژبانی ئه وه له م دونیا به شدا، دهر خه ری به ربلاوی میهره بانیه کان بوو بو هه موو جو ره مرو فیک. میهره بانیه کانی عیسا له وه چهند سه له که مه ی ژبانی له م دونیا به دا، هه موو جو ره ئازار و پپو یسته کی به سه ر کرده وه.

کاتیك سوا لگه ره نابینا که هاواری کرد، ﴿عیسا، کوری داود، به زه بییت پیمدا بیته وه﴾ ژور کهس توپه و شپرزه بوون. به لام ﴿عیسا پیی وت، ببینه، چونکه باوهرت رزگاری کردی﴾ (لوقا ۱۸: ۳۸، ۴۲).

کاتیك پیاوه گووله کان هاواریان کرد و وتیان، ﴿ئه ی عیسا ی په روه ردگار، به زه ییت پیامان بیته وه، عیسا راوه ستا و به زه یی پیاندا هاته وه و وتی، ﴿برو ن و خو تان نیشانی کاهینه کان بدن، له کاتی روشتنیان خاوین بوونه وه﴾ (لوقا ۱۷: ۱۳، ۱۴).

ته نانه ت له مه سه یرتر، مه رقو س ئه وه کاته ی بیر دیته وه که گو لیکی ترسناکی دیکه که وت بووه سه ر ئه ژنو کانی و له عیسا ده پارا یه وه بو ئه وه ی خاوینی بکاته وه؛ عیسا نه ک ته نها قسه ی له گه ل کرد، به لگو ده ستی لی دا ﴿به به زه ییه وه ده ستی در یژ کرد و ده ستی لی داو پیی وت، ده مه وی ت، خاوین به ره وه﴾ (مه رقو س ۱: ۱۴).

کاتیك عیسا بیوه ژنیکی بی نی که نه ک ته نها هاوسه ره که ی له ده ستدا بوو، به لگو کوپه تا قانه که شی له ده ستدا، لوقا پیمان ده لی ت، ﴿عیسا دلی پیی سووتا و پیی وت، مه گری﴾ (لوقا ۷: ۱۳). پاشان کوپه که ی زیندوو کرده وه؛ و له وه حاله ته دا، هیچ وشه یه ک دهر باره ی باوهری ژنه که نه و ترا. ئه وه شالاویکی ببه رامبه ری به خشنده یی و میهره بانی خودا بوو، ته نانه ت پیش باوهر هینانیش.

ئه وه میهره بانی بوو که عیسا ی راکیشا به ره وه ئه وانه ی که به هوی رو حی پیسه وه ئازاریان ده چه شت. پیاویک دوای چه ندین سال له مه ی نه ت و

چەرمەسەری، کۆرەکەى هینایە لای عیسا. کۆرەکە نەیدەتوانی قسە بکات؛ و رۆحی پەیس چەندین جار کۆرەکەى خستبۆه نیۆ ئاگرەو. باوکەکە لە عیسا پارایەو، ﴿بەزەهییە پیماندا بێتەو، یارمەتیمان بدە﴾ (مەرقۆس ۹: ۲۲). لەگەڵ ئەوێ کە پیاوێکە دەیتوانی تەنھا بە ئەندازەى دەنکە خەردەلیک باوهری هەبیت؛ ﴿باوهرم هەیه ئەى خوداوهند، یارمەتى بباوهریم بدە﴾ (مەرقۆس ۹: ۲۴). عیسا وەلامى داواکاری بەزەیی دایەو؛ رۆحەکەى سەرزەنشت کرد و دەریکەردە دەروە.

تەننەت کاتیک ئەو پیاوێ رۆحە پەسەکەى تیدا بوو، هیچ کەسى نەبوو بۆ ئەوێ پارێزگاری لیبکات؛ و نەیدەتوانی باوهر بە عیسا بکات یان دان بە عیسادا بنیت؛ بەلام خوداوهند رزگاری کرد و پاشان بۆی روونکردووە کە ئەم ئازادبە بۆ هۆى میهرەبانى تەواوی خوداوەیه: ﴿بگەرپۆه بۆ ناوماڵ و کەسوکار، بۆیان بگێرەووە کە خوداوهند چى بۆ تو کردووە و چۆن بەزەیی پیاوێ هاتەو﴾. (مەرقۆس ۵: ۱۹). سەرنجتاندا کە ئەم پیاوێ یەهودى نەبوو؛ ریک وەکو ژنە کەنعانییەکە، ژنەکە هاواری کرد، ﴿ئەى خواوهند، کورێ داود، بەزەهییە بە مندا بێتەو، کچەکەم بە شیوێهێکی زۆر خراب رۆحی پەیسى تیداوە﴾ (مەتا ۱۵: ۲۲). ئەم جۆرە هەلسوکەوتانە، گەورەیی بەزەیی مەسیح زیاد دەکات؛ چونکە نە رۆحە پەسەکان، نە دووری ناھەیودیبەکان، نەیانئوانی رێگری لە بەزەیی و میهرەبانى مەسیح بکەن.

تەنھا رەنج و دەرد نەبوو کە بەزەیی مەسیحی دەرخت بەلکو گوناھیش بەزەیی و میهرەبانى مەسیحی داگیرساند. کاتیک کە عیسا لەگەڵ ﴿باجگران و گوناھاران﴾ نانی خوارد، فەریسیەکان و مامۆستایانی شەریعەت رەخنەیان لێگرت. بەلام عیسا بۆ روونکردنەوێ ئەو کارانەى سى چیرۆکی گێرپرایەو. یەکەم، چیرۆکی کۆرە دەست بلاوێکە بوو. مەبەستی هەرە گرنگی ئەم چیرۆکە، وینەى خودا دەگێشیت، پەر لە دلسۆزی بۆ کۆرە گەراوێکەى خۆى ﴿کاتیک باوکی لە دوورەووە بینى دلى پى سووتا و رایکرد

بۆ لای و دەستی کردە ملی و بە گەرمییەوہ ماچی کرد ﴿ (لوقا ۱۵: ۲۰).
بە جوړیکی دیکە، عیسا لە گەل باجگران و گوناھبارەکان نانی خوارد، چونکە
ئەو دەر خەری جەستەیی میھربانی باوک بوو بۆ گوناھباران.

عیسا ئەم دڵسۆزییە تەنھا نیشانی ئەوانە نەدا کە گوناھیان دەکرد؛ و
ئازاریان دەچەشت، بە لکو نیشانی ھەمووانی دا. مەسیح بە سووکی یان بە
شیوہیەکی کە مەتەرخەمی سەیری کۆمەلانی خەلکی نەدەکرد. جارێکیان
کاتی کە ئاپۆراییەکی مەزنی خەلک ھاتن بۆ لای، و بە باشی پلانیان دانەنابوو
بۆ خواردنیان، مەسیح سەیری کردن وتی، ﴿من بەزەییەم بەو خەلکەدا
دیتەوہ، چونکە سێ رۆژە لە گەل مندان و شتیکی وایان نیە بیخۆن ﴿
(مەرقۆس ۸: ۲). لە شوینیکی دیکەدا، ئەوہ برسێتییە کە یان نەبوو کە
مەسیحی پڕ کرد لە سۆز و بەزەیی بە لکو بریتی بوو لە پپۆیستی رۆحییان
بۆ راستی. ﴿مەسیح خەلکی زۆری بینی و بەزەیی پیاواندا ھاتەوہ، چونکە
وہک مەپری بێ شوان وابوون؛ دەستی کرد بە فیڕکردنی زۆریان ﴿ (مەرقۆس
۶: ۲۴).

یەك لە ھەرمایشتە ھەرە گەرنگ و بنچینەییەکان دەر بارە سۆز و
میھربانی خودا، کە عیسا تا ئەو کاتە دەرینە بریبوو لە (ھۆشە ۶: ۶)
ھاتوہ. ئەوہ بۆچوون و شیوازی عیسا بوو کە لە حیگەیی یاسا سنووردار و
بەرتەسکەکان، ھەموو بۆنە و یاسا ئاینیەکانی پەیمانی کۆنی لە ژیر ئالای
میھربانی خۆی دانابوو. کاتی کە رەخنەیی لیگرا سەبارت بە نان خواردنی
لە گەل باجگران و گوناھباران لە مائی مەتا، مەسیح رەخنە کەیی بۆ خۆیان
گەراندەوہ و وتی ﴿بەرۆن و فیڕبن ئەوہ چ مانایەکی ھەیە، میھربانیەم
دەوئ نەک قوربانی ﴿ (ھۆشە ۶: ۶). ﴿چونکە من بۆ ئەوہ نەھاتووم بانگی
راست و دروستان بکەم بە لکو گوناھبارەکان ﴿ (مەتا ۹: ۱۳). کاتی کە
قوتابییەکانی مەسیح لە لایەن ھەریسێەکانەوہ ھەپشەیان لیکرا بۆ
چنینەوہی دانەوێلە و خواردنیان لە رۆژی پشوودا، عیسا وتی: ﴿بەلام

ئەگەر واتای ئەوەتان بزانیایە، (من میهرەبانیم دەوی ئەك قوربانی)، ئەوا بێتاوانتان تاوانبار نەدەکرد ﴿ (مەتا ۱۲: ۷). بە شیوەیهکی دیکە، تەواوی خزمەتی عیسا بەو چەشنە بینین و بۆچوونە دروست بوو کە میهرەبانی، مەبەستی تەواوی شەریعەتی خودایە، چونکە عیسا بۆ هەلۆه‌شاندنەوی ئەو یاسایە نەهات بەلگۆ بۆ جێبەجێکردنی. (مەتا ۵: ۱۷)، ئەو دەرخەری جەستەیی و گەورە نیشانەکانی دەولەمەندی میهرەبانی خودا بوو.

ئەمڕۆش راستی دەربارە میسح هەمان راستییە. لەم لایەنەوه ﴿ عیسا مەسیح وەك خۆیەتی، دوینی و ئەمڕۆ و تاهەتایە ﴿ (عیبرانیەکان ۳: ۸). هەر لەبەر ئەمەیه کە خودایەك کە پێی دەوتریت ﴿ باوکی میهرەبانی ﴿ (۲ کۆرنسۆس ۱: ۳)، داوامان لێدەکات لە ریگە میسح عیسا مەسیحەوه، کە دەتوانیت ﴿ هاوخەمی لاوازیەکانی ئیمە بیت ﴿ ئازایانە بەرهو تەختی پاشایی ئەو بین (عیبرانیەکان ۴: ۱۵). عیسا کاهینی گەورە میسح بێتاوانی ئیمەیه کە لە هەموو لایەنیکەوه بە پێی پێویستی ئیمەیه. ئەو بەو پەڕی ملکەچی و بە قوربانی بیخەوشی لە سەر خاچ، خۆی وەکو جیگرەوه‌مان پێشکەش کردوو. هەموو میهرەبانیەکانی باوک دەگەرپێتەوه بۆ ئەوانە کە لە ریگە باوەریان بە عیسا بەرهو خودا دین. ﴿ با بە بی ترس و بە دنیایی بەرهو تەختی شاهانە بەرهکەت برۆین، تا بەزەیی وەرگیرین و بەرهکەت بدۆزینەوه بۆ یارمەتیدانمان لە کاتی پێویست ﴿ (عیبرانیەکان ۴: ۱۶).

تەختی شاهانە خودا، شوینی میهرەبانی و بەزەییە. ئەمەیه سامانی ئەزەلی و هیزی ئەزەلی و دانایی ئەزەلی؛ و لە ریگە میسح عیسا مەسیح؛ کە دەرخەری میهرەبانی خودایە، دەتوانین ببینە خاوەنی هەموو ئەم بەرهکەتانە. جا ئیتر ئەگەر ئەمە لە ریگە خۆشی و چێژەوه فییری بیت یاخود وەکو ئەیوب لە ریگە دەرد و ئازارەوه، هەرچی دەکەیت بیکە بەلام فییری ئەوه بە کە ﴿ خوداوەند دڵنەرمی و بەزەیی زۆرە ﴿ (یاقوب ۵: ۱۱).

نوڤت

ئەى باوكە، چەندە پېويستيمان بە بەزەمىتە. ئىمە ھەموو رۇژىك گوناھ دەكەين. لە فەرمانەكانت دادەبرپىن كە دەبىت تۆمان خوشبويىت بە تەواوى دل و گيان و بىرو و ھىزمان. ئىمە لە دىسۆزيماندا سىستىن. ھەموو مەبەستەكانمان، تەنانەت باشترينيشيان ئالۇز و ناروونە. خەمى سبەى دەخۆين. بۆلە بۆل دەكەين. زۇر زوو توورە دەبين. تامەزرۆى شتىكىن كە نابىت بىين. لە ھەلسوكەوتىكى بەرامبەرمان نىگەرمان دەبين كە خۆمان پىنج خولەك پىشتر بەرامبەر خەلكى دىكى ئەنجامان داو. ئەگەر بەزەمىت بە ئىمەدا نەيەتەو ئەوا لەناودەچىن. ئەى باوك، رىگەمان پىيدە مېھربانى مەسىح بىينىن و تامى بكەين. ھىزمان پىبەخشە بۆ ئەووى لە خوشەويستىكەى تىبگەين. ئارەزوومان پىيدە بۆ ئەووى چىرۆكى مېھربانىكەى عىسا بخوئىنەو كە لە ئىنجىلى پىرۇزدا نووسراو. رىگەمان پىيدە بە رادەيەك رىز بۆ كارەكانى دابنپىن كە لاساى بكەينەو و ھەولەين وەكو ئەو بىين. بەلام تىكايە با لاساى كردنەو كەمان لە بوارى جەستەى زۇر زياتر بىت. با لاساى كردنەو كەمان لە دلىكەو سەرچاوە بگرىت كە بە ھۆى گوناھەكانمان شكاو، و گەيشتتېتېن بە قۇناغىك كە خوشەويستيمان بۆ بەزەمىكەى ھەبىت؛ و لەگەل بەزەمى و مېھربانىدا ژيان بەسەر بىين؛ وھىوامان بە مېھربانى بىت؛ و تامەزرۆى بىين. وا لە مېھربانى مەسىح بكە، لە بەرچاومان بىتە گورەترىن جوانى رزگاركار. رىگەمان پىيدە بىرانىن و لە روانىندا وەكو ئەومان لىبىت؛ و ئەم تامكردنەى مېھربانى لە رووى دەرەماندا نىشانە بە. ئەوئەلە لە مېھربانىدا پىرمان بكە كە بتوانىن مېھربانىكەى دەرېخەين. دادپەرورەر بوون و

خۇشويستنى مېھربانىمان تىدا جېيەجى بىكە. با نيشاندانى
مېھربانىمان خۇشبوئىت. بەرادەيەك مېھربانى بىكە بە بەشنىك لە
ئىمە كە خۇمان بېيىن بەو مېھربانىيە. بەرادەيەك لەگەل مەسىچ
بمانكە بە يەگىك، كە مېھربانى ئەو مېھربانى ئىمە، و مېھربانى
ئىمە ناساندنى مەسىچ بىت. ئەو ھەموو ئەو شتەيە كە لە كۇتاييدا
دەتوانىن پىشكەشى بىكەين. باوكە، لە باوەر و ئارامگرى ئىمەدا،
مېھربانى ئەو شكۇدار بىكە. سوپاسگوزارتىن، ئاي كە چەندە
سوپاسگوزارىن بە ھۆى مەسىچ و بەزەيى تۆ لە مەسىچدا بۆ ئىمە!
لە ناوى مەسىچ نوئىژ دەكەين، ئامىن.

((مامۆستا ئییمه ده زانین که تۆ گوی نادەیتە هیچ

کهسیک،

ههولّدانت تهنها بۆ فیّر کردنی راستی خودایه.))

لۆقا ۲۰ : ۲۱

((ئهی باوک، خوداوهندی ئاسمان و زهوی، چونکه ئەم

کارانهت له دانا و زایان شاردهتهوه،

بۆ مندالانت ئاشکرا کردوه.

لۆقا ۱۰ : ۲۱

11

لايهنى دژوار

بيداگريى عيساي مهسيح

شكۆمهندي عيساي مهسيح له وهدايه كه هه ميشه له گهه جيهاندا ناساز بووه، هه ربويه هه ميشه له بهردهستي جيهاندا بووه. نه گهر به جوانى و به باشى له گهه دنيا دا بگونجا با نهوا خزمه تكردنه كهى سوودى كه مى ده بوو. كاتيک كه هه ولده دهن نهو عيسايه كه كتيى پيرۆز بو ئيمه ده رختوو، به شيويه كه دروست بکهينه وه كه له گهه روحي نه وه يه كدا بگونجيت، نه م دروست كرده وه يه، عيسايه كه لاواز و بى توانا بو نه وه يه داهاتوو نيشان دهدات. باشتر وايه كه ليگه رپين عيساي مهسيح نهو كه سه بيت كه هه يه، چونكه ئيمه زياتر پيوستمان به لايه نه رهنجينه ريه كه ي مهسيحه.

شيوازي دهربريني خوشه ويستى عيسا، كه توند و راست و سهخت بوو، به تايبه تي بو جيهانى روژاوا و دنياى نه مپو، رهنجينه ره. زوربه ي كات، زمانه تونده كه ي نهو، خه لگى دلناسكى نازار دهدا. نهو خه لگه ي كه كه سايه تيه كه نهرم و نيان و وشه و ريگاي ناسك و خوشه ويستيان هه بوو، و نه گهر له نزيكه وه گوپيان له قسه كانى عيسا بگرتبا، نهوا زوربه ي كات به هوى قسه تاراده يه كه تهنوت يژه كانى خودا وه ند تووره ده بوون.

نهوه تاكه ريگاي قسه كردنى نهو نه بوو. ئيمه له به شى ده ميهره بانيه كانى نهومان بينى كه چه نده نارام و به سووز و ليپورده بوو. هه ربويه ناتوانين له ژير ناونيشانى رهفتارى ناشيرين، يان زوو تو ره بوو، يان بى ههست يان له سه ر شيوازي قسه كردنى توندى مه رج دابيريت. نهوه ي

دهبینین که زمانه تونده که میسیح شیوازی که له خوشه ویستی، که له گهل دویای گندهل و تاریکی دلان و نه نجامه گه وره گانی هه لبارنه خراپه گانی نیمه، ده گونجیت. نه گهر هیچ ناپاکییه کی مه زن و هیچ دلکی بی گوئ و هیچ ئاگامیکی نه مر نه بووایه، نه وکات له وانیه شیوازه گونجاوه گانی خوشه ویستی ته نها رهفتاری نه رم و وشه ی جوان بیت. به لام دونیایه ک، که کوری خودا نه کوژیت و رفی له قوتایبه گانی نه بیت بوونی نیه.

پیویسته گوئ له توندوتیژه جوانه میهره بانه که میسیح بگرین. نه م شیوازی هه ل سوکه وته بووه هوئی سه رسام بوونی خه لکی سه رده مه که ی. ته نانه ت دوزمه گانی شی سه ریان سو رما بوو که نه و به شیوه ی که سه رسو ره ی نه ر، بی منه ت بوو له په سه ند کردنی قسه گانی له لایه ن خه لکه وه. به لام نیمه ی مرو ف زور حه زده که ی که قسه گانمان له لایه ن ده وره به رمانه وه په سه ند بکریت. ﴿ماموستا، نیمه ده زانین که تو له سه ر راستی ده رویت و راستیش فی ری خه لکی ده که ی ت، گوئی ناده ی ته هیچ که سی ک، هه ولدانت ته نها بو فی ر کردنی راستی ری گای خودایه ﴿ (لوقا ۲۰: ۲۱). کاتی ک فه رسیه نه یاره گان داوایان له نه فسه ره گان کرد که عیسا ده ستگیر بکه ن، به ده ست به تالی گه رانه وه، و وتیان: ﴿هه رگیز هیچ که سی ک وه کو نه م پیاهه قسه ی نه کردوه ﴿ (یوحنا ۷: ۴۶).

نه مه گه واهیدانی ته وای نه وه یه ک بوو. هه رگیز هیچ که سی ک وه کو نه م پیاهه قسه ی نه کردوه. نه م گه واهیدانه کاتی ک ده ستی پی کرد که عیسا به گهنجی، له په رستگا ناماده بوو: ﴿هه موو نه وانیه گو ییان لی بوو، سه رسام بوون به وه لامه گانی ﴿ (لوقا ۲: ۴۷). کاتی ک خزمه ته گشتیه که ی له که نیشتی شاری ناسیره ده سپی کرد، له سه ره تادا، ﴿هه موو به باشی باسیان کرد و سه ریان سو رما له و وشه به ره که تدارانه ی له ده می ده هاته ده ره وه ﴿ (لوقا ۴: ۲۲). به لام کاتی ک که به روونی و دانه پو شراوی، چینی ناشیرین و خو په رستییه گانی جیا کرده وه (نایه تی ۲۴-۲۷)، هه مان (خه لکه داخ له

دلہکان بوون) (نایہ تی ۲۸) کہ دہیانویست عیسا له شاخه که وه بخه نه خوار وه (نایہ تی ۲۹). به لام له کو تایی خزمه ته که ی عیسا له م دونیایه دا، و له حه فته ی کو تایی ژیانیدا ، به وه لامه تونده گانی که دهیدایه وه، دهمی نه یاره گانی داده خست؛ له گه ل نه وه ی که هاواری تاوانبار کردنیشی هه ر به رز بوو. ﴿که سیان نه یانتوانی ته نانه ت به وشه یه کیش وه لامی بده نه وه، ئیتر له و رژه وه که س نه یده توانی هیج پرسیاریکی لیبکات﴾ (مه تا ۲۲: ۴۶).

بارودوخ دی نیایه که که گه رانه وه ی مه سیجی به گرنگ دانا، نه وه نده خراب بووه که عیسا بو نه وه ی سه رنجی دنیا بو کو تایی بارودوخه که رابکی شیت، شیوازی قسه کردنیکی جوئینه ری به کاره ی نا، کاتی که خه لک داوای هیما ی ناسمانیان لیگرد، وه لامی دایه وه ﴿نه وه یه کی ناپاک و به دره وشت داوای نیشانه دهکات﴾ (مه تا ۱۶: ۴). نه و کاته ی قوتابیه گانی نه یانتوانی روه ی بیس له خه لکه که ده ری که ن، پیی وتی: ﴿نه ی نه وه ی بی باوهر، تاکه ی له گه لتان بم؟ تاکه ی بارتان بو هه لگرم؟﴾ (مه ر قوس ۹: ۱۹). کاتی که فی ری نو یژ کردنی کردن، وتی: ﴿نه گه ر نیوه ی خراب بزانه شتی باش به مندله کانتان بدن، نایا ده بیت باوکی ناسمانیتان چه نده شتی باشتر بدات به وانه ی داوای لیده که ن!﴾ (مه تا ۷: ۱۱). به و گریمانه ی که نه وان خراپن دهستی پیگرد، هه ر واشی پی وتن.

عیسا نه که ته نیا جیهانی به ناپاک و زیناکه ر و بیباوهر تو مه تبار کرد، به لگو وتی که هه موویان له رووی روه یه وه مردوون. کاتی که یه کی له قوتابیه گانی داوای لیگرد که نایا ده توانیت بروات و باوکی بنی ژیت، عیسا به م قسانه سه رسامی کرد، ﴿دوام که وه، واز له مردووان بی نه مردووه گانیان بنیژن﴾ (مه تا ۸: ۲۲). حالته ی زیندوه کان که له لایه نی روه یه وه مردبوون، نه وه نده ترسی نه ر بوو که قسه یه کی له م شیوه ی پیویست بوو. ده رباری فه رسیه گانیش به هه مان شیوه بوو ﴿فور به سه رتان نه ی ماموستایانی شه ریعت و فه رسیه دوو روه کان! که له گوره ون بووه کان ده چن﴾ (لوقا ۱۱:

٤٤). ﴿وهكو گۆره به گهچ سواخ دراوهكان وان، كه له دهرهوه جوان دياره، بهلام ناوهوهی پر له ئيسقانی مردودوانه و پره له هه موو پيسيهك﴾ (مهتا ٢٣: ٢٧).

مردنی رۆحی، له شهیتانهوه سهراچاوه دهگریت؛ چونکه شهیتان ههر له سهرهتاوه بکوژی رۆحی مرۆقهكان بووه. عیسا توورپه بوو كه ههندی خهك خۆیان به كهسیكى ئایینی باش دهزانن له کاتیکدا بیباوهرن، ههریویه بهم وتانه تاوانباری کردن ﴿ئیوه رۆلهی شهیتانی باوکتان، دهتانهوی ئارهزووهکانی باوکتان جیبهجی بکهن، ئهوه ههر له سهرهتاوه مرۆقکوژ بووه، نهیتوانی له ناو راستیدا بچهسپی﴾ (یۆحهنا ٨: ٤٤)؛ کاتیک كه پهترۆس، قوتابیه دلسۆزهکهی قارهمانانه قسهی کرد كه ریگه نادات عیسا بکوژریت، ئهوه رپووی تیکردو و وتی: ﴿ون به لهبهراچاوم ئهی شهیتان، ئیستا تو کۆسپی لهبهردهمم﴾ (مهتا ١٦: ٢٣). تهنیا یهك ریگهچاره ههبوو بو مردنی رۆحی، ئهویش بریتی بوو له مردنی عیسا له جیاتی مرۆقهكان. ههر چهشنه کۆسپیک له بهرامبهر ئهوه چارهسهره، کاری شهیتانی بوو. ئهوه قسانهی كه خهلكی به دهیاندا دههات، ئهوهنده هیزی نهبوو كه ئهوه ریگا چارهسهره بپاریزیت.

حالهتی دلی مرۆقهكان، توشی سزادانی ههمیشهیان دهکات، و کهسانیک که دووچاری ئهم سزادانه ههمیشهیه دهبن، سوود لهو چارهسهره وهرناگرن که مهسیح لهگهلا خۆی هیئای. لهبهرئهوهیه که کاتی ئاگادارکردنهوهیان لهبارهی دۆزهخهوه، تیبینی ههست ناسکهکانی نهکرد. هیچ کهسیک وهکو عیسا، له ئینجیلی پیروژدا زیاتر لهجاریک به ترسناکی باسی دۆزهخی نهکردوه: ﴿فریشتهکان دین، بهدکاران دهردهینن له ناو راست و دروستاندا و فرهبان ددهنه ناو تهنووری گپدارهوه. جا لهوی دهبی بهگریان و چرکه چرکی ددان﴾ (مهتا ١٣: ٤٩-٥٠). کاتیک قوتابیهکانی ههولیاندا عیسا ناچار بکهن که لهبارهی شوینی دادوهی کردنهکوه وهلام

بداتەو، بە رونی وەلامی دایەو ✠ لە کوئ کەلاک هەبیت، دال لئی کۆدەبیتەو ✠ (لوقا ۱۷: ۲۷). هەندی راستی هەیه کە ئەوەندە ترسناکە کە پپووستی بە رونکردنەو هیهکی خیرا نیە، بلکو وینەیهکی ترسناکی لەوان پپووستە.

عیسا وتی دۆزەخ شوینیکە کە ✠ لەوی کرمەکانیان مردنیان بو نیە و ئاگریان ناکوژیتەو ✠ (مەرقۆس ۹: ۴۸). شوینی ✠ تاریکایی دەرەو هیه ✠ (مەتا ۸: ۱۲، ۲۲، ۱۳، ۲۵، ۳۰). ئاگری هەمیشەیی تیدا ئامادەکراو بو شەیتان و دەست و پپوهندەکانی ✠ (مەتا ۲۵: ۴۱) ✠ ئاگری کوزانەو هیه بو نیە ✠ (مەرقۆس ۹: ۴۳). ✠ سزای هەتا هەتایی ✠ (مەتا ۲۵: ۴۶).

بۆیە، عیسا بە ریگیەک کە دەیتوانی دلی ئیمە بوەستینیت، پروونی دەکاتەو کە رووداو مەترسیدارەکانی دنیا؛ وەکو کوشتن؛ هەرگیز بەراورد ناکرین لەگەڵ مەترسیەکانی دۆزەخ ✠ لەبەرئەو ئەهێ خوشەوستانەم، مەترسن لەوانەهێ بە لەش دەتانکوژن، چونکە لەو زیاتر ناتوانن هیچ بکەن. بەلام من پیتان دەلیم لە چی بترسن، لەو بترسن کە توانای هەیه بتانخاتە دۆزەخەو، بەلئ پیتان دەلیم لەو بترسن! ✠ (لوقا ۱۲: ۴-۵). بە مانایەکی دیکە، مەترسن قوتابیهکانەم، تەنیا ئەگەری ئەو هەیه کە بتانکوژن.

ئەنجامی ئەم راستییه، واتە ئەو هیه کە بەدلنیاییهو هەرچەندە رووداوی مەرگ هینەری ئەم دونیایه، بە ئازار بیت بەلام هیشتا گەورەترین نەهامەتی نیە. گەورەتر لەو نەهامەتییه ئەو هیه کە مرۆفەکان بەناوی عیسا مەسیح تۆبە نەکەن و باوهری پینەهینن؛ و بەم شیۆهیه، رپگای رزگار بوون لە دۆزەخ لە خویان ببەستن. کاتیک عیسا دەربارەهێ ئەم راستییه بەژیان پەیهووستەو، لەگەڵ خەلک قسەهێ دەکرد کە دەبیت بەراستی لەو شتە بترسن، نەدەترسان، زۆر بە جدی بوو، و دوور لە هەست و سۆز قسەهێ دەکرد. بو نموونە، گروپیک ترسابوون لەو هیه کە پیلاتۆس خوینی جەلیلەکانی لەگەڵ خوینی قوربانیهکانی تیکەل کردبوو. ئەوان ئەو

كارماتەيان بە عيسا راگەياندا؛ كە دەبىت لە رادەبەدەر ترسابىتن، كاتى كە وتى: ﴿ئايا بەراى ئىو، ئەو جەللىيانەى كوژراون گوناھيان زياتر بوو لەو خەلكەى ترى جەليل، بۆيە وايان بەسەرھات؟﴾ (لۇقا ۱۳: ۲-۳). لە جياتى سەرسام بوون بەوھى كە خەلكە تاوانبارەكان لەناودەچن، سەرسام بن بەوھى ئىو لەناونەچوون.

مەسىح رېگاي بەھەشتمان نیشان دەدات. جا ئەگەر تواناي بەرگە گرتنيمان ھەبىت يان نەبىت. ﴿ئەگەر ھاتوو چاوى راستت دووچارى گوناھى كردى، دەرى بەھىنە و فرىيدە. چاكتز وايە ئەندامىكى لەشت نەمىنى، لەوھى ھەموو لەشت بخريتە دۆزەخەو. ئەگەر دەستى راستت تووشى گوناھى كردى، بېرە و فرىيدە، چاكتز وايە ئەندامىكى لەشت نەمىنى لەوھى ھەموو لەشت بخريتە دۆزەخەو﴾ (مەتا ۵: ۲۹-۳۰) بېرینەوھى ئەندامەكانى جەستە، باشترە لە دۆزەخى بوون. لەبارەى بوون بە دۆزەخى بوونى ئىمە بەم جوړەيە؛ كەواتە، ئەى چەندە زياتر لەبارەى دۆزەخى كردنى خەلكى دىكە ﴿ھەر كەس نىك يەكى لەو باوەردارە بچووكانەى كە باوەرپيان بە من ھەيە تووشى گوناھ بكات، باشتر وايە بۆى بەردى دەستار بە مليەوھ ھەلواسرى و نوقمى دەريا بكرىت﴾ (مەتا ۱۸: ۶). مردن لە دەريا، باشترە لە پالنانى كەس نىك بۆ دۆزەخ. كەواتە شتىكى سەير نىە كە عيسا ئەوھندە بە زەحمەت باسى چوون بۆ ناو پادشاھەتى ئاسمان دەكات ﴿لە روژانى يەحياى لە ئاوەھەنگىشەوھە تا ئىستا پادشاھەتى ئاسمان پيشكەوتنىكى بەھىز تىدەكوشتىت، تىكۆشەرانىش دەستى پىوھ دەگرن﴾ (مەتا ۱۱: ۱۲). و شتىكى سەرسورھىنەر نىە كە دەللىت ﴿تەنگترىن رېگا و نارەحەترىنيان، دەرگا و رېگاي گەشىتنە بە ژيان، ئەوانەى رىي پىدەبەن زۆر كەمن﴾ (مەتا ۷: ۱۴). كەمن ئەوانەى بەدل باوەر بە عيسا دېنن، ئەوھندە بە قوولئى، ئاسمانيان خۆش بويت، كە چاو و دەست و ژيانيان بى نرختر لەوھە دابنن كە لە بەھەشتدا لەگەل عيسا بن. كەواتە رېگاگە تەسكە؛ و شوپىنكەوتوان كەم.

ژمارهیهکی زۆری خه‌لك گوی له عیسا ده‌گرن؛ و ده‌ئین، ﴿ئهم قسانه چهند گرانه، کئ ده‌توانیت گوی لیبگریت؟﴾ (یوحنا ۶: ۶۰).

به‌لام عیسا واز ناهینیت، پیداغری له سهر ریگای ته‌سك ده‌کات؛ نه‌ک ته‌نیا له‌به‌رامبه‌ر ئه‌وه‌ی که ده‌ست و چاومان پاك بی‌ت و خو‌شه‌ویستیمان بو‌ شوینکه‌وتوانی مه‌سیح قوول و ریشه‌یی بی‌ت، به‌لکو سوود له وه‌فاداری زیادمان بو‌ خیزانه‌که‌مان و خو‌مان و لایه‌نی داراییمان وه‌رده‌گریت. ﴿گهر یه‌کیک بیه‌وی له‌گه‌لم بی‌ت، پی‌ویسته‌ منی زیاتر خو‌ش بو‌ی، ته‌نانه‌ت له دایک و باوکی، ژن و مندالی، خوشک و برای، بگره‌ له خو‌شی زیاتر، ته‌نها به‌م شیوه‌یه‌ ده‌توانیت ببیته‌ قوتابی من﴾ (لوقا ۱۴: ۲۶). ﴿ئه‌وه‌ی رقی له ژیانی خو‌ی بی‌ت له‌م جیهانه‌ بی‌ت، تا‌هه‌تایه‌ ده‌یه‌لیته‌وه﴾ (یوحنا ۱۲: ۲۵). ﴿گهر یه‌کیک له ئیوه‌ واز له‌هه‌موو شتی‌ک نه‌هینیت که هه‌یه‌تی، ناتوانیت ببیته‌ قوتابی من﴾ (لوقا ۱۴: ۳۳). کاتی‌ک که پیش هه‌موو که‌سی‌ک، به‌ دوا‌ی پاشایه‌نی خودا ده‌گه‌رپین، ته‌نانه‌ت زۆر جار ده‌ربرینی خو‌شه‌ویستی به‌رامبه‌ر دایک و باوکمان که خودا ده‌ناسن، به‌ چاوی جیهانه‌وه‌ وه‌کو رق ده‌بینریت؛ و نه‌گه‌ر دایک و باوکمان خودایان نه‌ناسیبیت، ئه‌و باوه‌ر‌ه‌ی که به‌ دوا‌ی رزگاری ئه‌واندا ده‌گه‌رپیت، ده‌بیته‌ ه‌وی ئه‌وه‌ی که ببنه‌ دو‌ژمنمان. ﴿من هاتووم بو‌ ئه‌وه‌ی نا‌کوکی بخه‌مه‌ نیوان باوک و کو‌ر، دایک و کچ، بو‌وک و خه‌سوو﴾ (مه‌تا ۱۰: ۳۵). که‌واته‌ کاتی‌ک شوینی مه‌سیح ده‌که‌وین خیزانه‌کانمان له‌ده‌ست ده‌ده‌ین؟ وه‌لامی مه‌سیح باوه‌ر پینه‌کراوه‌، ﴿ئه‌وه‌ی کاربکات به‌ خواستی ئه‌و باوک‌ه‌م که له ئاسمانه‌، ئه‌وا ئه‌و برا و خوشک و دایکه‌م﴾ (مه‌تا ۱۲: ۵۰).

ئه‌گه‌ر وا ده‌رناکه‌وی که ئه‌مه‌ خزمه‌ت و ئه‌رکی که‌سی‌ک بی‌ت که به‌ میری ناشتی ناو‌ده‌بریت، ئه‌وا ده‌بیته‌ ئه‌وه‌ش بزانی که ئامانجه‌که‌شی بریتی نییه‌ له‌ راگه‌یدندن ناشتی له‌گه‌ل بی‌باوه‌ر و سه‌رپ‌چیکه‌ران. بی‌باوه‌ر و سه‌رپ‌چیکه‌ر دوو دو‌ژمنن که ده‌بیته‌ له‌ناو‌برین، ئه‌گه‌ر نا ئه‌وان ده‌ست

دەكەن بە لەناو بردن. كاتىك پەيامى مەسىح، كە بەخشىنى گوناھەكانە، بە سووك و بېسوود چاوى لىدەكرىت، ئەو كاتە ناتوانىت خۆت لە دووبەرەكى و جىابوونەو بەپارىزى؛ و عيسا ئەو دەزانى: ﴿وا دهرانن من هاتووم تەنيا ئاشتى بەينمە سەر زەوى؟ پىتان دەلىم نەخىر، بەلكو دووبەرەكى و جىابوونەو مەهناوە﴾ (لوقا ۱۲: ۵۱). ﴿تەننەت باوك و دايكتان يان براو خزم و هاوړپتان دەتاندەن بە دەستەو و ھەندىكتان دەكوژن﴾ (لوقا ۲۱: ۱۶). ﴿من هاتووم تاكو لەسەر زەوى ئاگرىك بكەمەو، چەند دلخۆشم بەو دەست بەكات بە سووتاندن﴾ (۱۲: ۴۹).

كى دەتوانىت گوى لەم شتانە بگرىت؟ كى دەتوانىت لەم وشانەدا دلشاد بىت و پەى بە قوولاى وشەكانى مەسىح ببات، كە دەفەرەموى: ﴿ئەم شتانەم پى وتن تا خۆشى من تياتان بەجەسى و خۆشىتن بە تەواوى بىت﴾ (يوحنا ۱۵: ۱۱). وەلامى عيسا بە ئەندازەى شىواى پرسىار كەردنەكەى جىگەى سەر سوپمانە؛ و بە دلشادىيەو وەلام دەداتەو، ﴿عيسا بە رۆحى پىرۆز زۆر شادومان بوو، وتى: (سوپاست دەكەم ئەى باوك، خوداى ئاسمان و زەوى چونكە ئەم كارانەت لە دانا و زانايان شاردووتەو، بۆ رۆلەكانت ئاشكرا كەردووە﴾ (لوقا ۱۰: ۲۱).

بىفیزەكان، فىركراوكان، شكاوكان، ملكەچەكان و مندالەكان ئەوانەن كە گوپبىستى دەنگى و ھىز و راستى و دادپەرەرى و خۆشەويستى دەبن. كاتىك كە قسەدەكات گوپبىستى دەبن و دلپان لە ناو ستىگاندا گر دەگرىت (لوقا ۲۴: ۲۲). ئەوان دلپان نارەنجىت. دلگەرم دەبن بەو دەلىكى كە لانى كەم كەسىك سەختى بارودۆخى نىمەى مەرۇف دەبىنىت و دوزمن دەناسىت، سازش ناكات؛ و ھەكو پاشايەكى سەر كەوتوو و رزگار كەرىكى گەورە قسە دەكات.

نوڤت

خاۋەند، بەھيژ و جيگيرمان بكة. نەك ئەھەدى نەرم و نيان نەبين، بەئگو وامان لايكە بەئسانى نارەحەت نەبين. تواناي بەزەبى بەخۇداھاتنە وەمان ليدووربخەو. تامەزۇرئيمان بۇ راستى پيىبەخشە، با ئەو تامەزۇرئوبىيە، بەھيژتر بيت لە ھەزى ناخمان بۇ باشتر بوونى خۆمان. باوكە، بمانبەخشە، بمانبوورە كە تەنيا لەبەرئەھەدى وشەكان توند بوون، بە ناخۇش ناومان هيئان، بمانبوورە كە تەنيا لەبەرئەھەدى لە مەبەستەكانى خەلك تيجناگەين، بە خراب داياندەنيين. ھاوكاريمان بكة، تا لە عيساۋە فيربين كە كەى تورە، و كەى نەرم و نيان بين. بمانپاريزە لەھەدى كە توورەبى مرۇقانە لە ژير پەردەى وتە توندەكانى عيسا پياريزين. بەلام مەھيئە ئەوئەندە نەرم بين، كە لە كاتى خۇيدا وشەى توند بەكار بەيئين. لە قسەكانى خوداندمان عيسا سەرمان سورماۋە، كە ئەو چەندە پيشبىنى نەگراۋ بوو! ھەرگىز كەسەك وەكو ئەو قسەى نەگردوو. ئەو بئويئەيە. لە بەرامبەرى سەرى ملكەچ دادەنەويئين؛ دەمان دادەخەين، تامەزۇرى قسەكانى ئەوين. بەھەر شيوەيەك كە بىھويئ قسەبكات، ئيمە گوڤگريكى بئيدەنگين. ئەو مامۇستايەكى بئى گوناھە. دەست لەسەر دەمان دادەنيين، و دەكەوين بەسەر پييدا. باوكە، بەو شيوەى كە دەتەوى لەگەلمان ھەلسوكەوت بكة. ئيمە نە داۋەرى تۆين، نە داۋەرى ئەو دەكەين كە كورەكەت چۆن قسەدەكات. بەزمييت پيئماندا بئتەو؛ توند يان نەرم؛ و ريبەريمان بكة بۇ خۇشە ناكۆتاكەت. لەناوى كورەكەت، خاۋەندمان عيساى مەسيح، ئامين.

چونکہ ئیمہ دلنیاين کہ مہسیح لہ ناو مردووان
ہہستاوہتہوہ، جاریکی دیکہ نامریتہوہ. ئیتز نردن
دہسہ لاتی بہسہ ردا نییہ.

رؤما ۶ : ۹

خودا ئہوی لہ ناو مردووان ہہستاندہوہ، و
شکوڈاری کرد.

۱ پہ ترؤس ۱ : ۲۱

ژيانى ناكوتا

زىندووبونەۋەدى عىساي مەسىح

خودا عىساي مەسىحى لە مردن ھەستاندەۋە (۱ كۆرنسۇس ۱۵: ۴؛ ۱ پەترۇس ۱: ۱۲). ھەموو دەيانزانى كە عىسا مردوۋە، لە بەرپرسەۋە تاۋەكو جەلادەكان و ئەو ئافرەتانەى كە ناشتيان و ئەو دوژمنانەش كە لە قسە و قسەلۇكى زىندوو بوونەۋەدى مەسىح دەترسان. ھەموويان دەيانزانى كە عىسا مردوۋە. لەبەر ئەۋەدى كە دەيانزانى مردوۋە ھەربۇيە درۇيەكيان ھەلبەست بۇ ئەۋەدى بەتالبوونى گۆرەكەى مەسىح روون بكتەۋە. بنەماى قسەكانيان ئەۋە نەبوو كە بلّين بەرشاستى عىسا نەمردوۋە بەلگو دەيانوت كە قوتابىيەكاني مەسىح جەستەكەيان دزيوہ (مەتا ۲۸: ۱۳). بەلام ئەم درۇيە بەكەلك نەھات چونكە خەلك ژيانى خۇيان ناخەنە مەترسيەۋە بۇ درۇيەك كە دروستكراوى بىر و ھزريانە. جەستەكە لەناو گۆرەكە نەبوو، ئەگەر لەناو گۆرەكە بوايە ئەۋا دوژمنەكان بەھۇى مانەۋەدى جەستەكەۋە كۆتاييان بە مەسىحيەت دەھينا. شوينكەوتوانى مەسىح كە بيئەندازە گرم و گور بوون و چاونەترس بوون، ژيانى خۇيان خستە مەترسيەۋە بۇ ئەۋەدى بە خەلكى رايگەيەنن كە عىسا زىندوۋە (كردارى نيڧردراوان ۲: ۲۴، ۳۲؛ ۳: ۱۵). ستيفانوۋسى مزگينيدەر و ياقوبى نيڧردراو بەم ھۇيەۋە ژيانيان لەدەستدا (كردارى نيڧردراوان ۷: ۶۰؛ ۱۲: ۲). عىسا بۇ ماۋەدى چل رۇژ دەرکەوت ھەم بۇ تاكە كەس و ھەم بۇ دەستەيەك لە خەلك كە دەگەيشتە ۵۰۰ كەس (كردارى نيڧردراوان ۱: ۴؛ ۱ كۆرنسۇس ۱۵: ۶). زۆربەى ئەۋ كەسانە باۋەريان بەو شتە نەدەكرد كە دەيانبىنى، و رازيكردنجان ئاسان نەبوۋە (لوقا ۲۴: ۱۱، ۲۸؛ يۆحەنا ۲۰: ۲۵، ۲۷).

ئەو کاتەى قوتابییە دوودلەکان خەریک بوون لەو تێدەگەشتن کە زیندوو بوونەوێ عیسا دەگرت راست بیّت، یەگەم گریمانەیان ئەو بوو کە ئەو عیسا یە کە بینیان رۆح یان تارمایی بوو، بەلام عیسا رێگەى بەم دوودلی و گومانە نەدا و بە تەواوی رەتی کردەو. عیسا بە تۆمای وت ﴿پەنجەت بێنە بو ئیره و سەیری دەستم بکە، دەست بێنە و بیدە لە لاتەنیشتم، بییاوەر مەبە بەلکو باوەردار بە!﴾ (یۆحنا ۲۰: ۲۷). هەر وەها لە حالەتێکی تردا لە پیش قوتابییە سەرسام بووکان، عیسا پێداگری کرد لەسەر خواردنی ماسی بو ئه‌وه‌ی نیشانیان بدات کە تارمایی نیە. ﴿سەیری دەست و قاچم بکەن، دەستم لێدەن و دلتیا بن کە ئەو مەنم، چونکە رۆح گوشت و ئیسقانی نییە وەک من ئیستا هەمە .... لە خۆشی و سەرسورماندا بە تەواوی باوەریان نەدەکرد، ئینجا پێی وتن: (هیچتان لیره هەیه بخوریت؟) ئەوانیش پارچە ماسییەکی برژاویان پێدا و ئەویش لێیانی وەرگرت و لە بەرچاوی خواردی﴾ (لوقا ۲۴: ۳۹-۴۳).

بەلام جەستە زیندوو بوو کە عیسا زیاتر بوو لە جەستە یەکی کاتی زیندوو بوو. هەمان جەستە بوو؛ و لە هەمان کاتدا هەمان جەستەش نەبوو. ئەو کەسانەى ئه‌ویان بینی دەیان توانی بیناسنەوه کە ئەو هەمان عیسا یە. جەستە یەکی فیزیایی بوو. بەلام جەستە یەکی گۆراویش بوو. کاتی ک پۆلۆسی نێردرا وەسفی جەستە زیندوو بوو کە داها تووی مەسیحیەکانی کرد، وەسفی جەستە زیندوو بوو کە عیسا یی کرد لەو رۆمە کە ﴿مەسیح لە نیوان مردووان هەستایەوه و بوو بە (نۆبەرەى) نووستوان﴾ (۱ کۆرنسۆس ۱۵: ۲۰). بە مانایەکی دیکە جەستەى زیندوو بوو عیسا، مەسیح، بەشیکە لە هەمان دروینەى جەستەکانی دیکە کە لە کۆتایی زەمانەدا بە شکۆه زیندویان دەکاتەوه. پۆلۆس دەلێت: ﴿مەسیح جەستەى بێنرخمان دەگۆریت بو شیوه‌ی جەستەى شکۆداری خۆی﴾ (فیلیپی ۳: ۲۱). کەواتە وەسفی جەستە زیندوو بوو کە داها توومان، لەسەر جەستەى

عیساش جیبه جیده کریت. ﴿له فه وتاوی دهچینریت، له نه فه وتاوی هه لده سه نریته وه. له لاوازی دهچینریت، له هیز هه لده سه نریته وه. له جهستهی سروشتی دهچینریت، به جهستهی رۆحی هه لده سه نریته وه﴾ (١) کۆرنسۆس ١٥: ٤٢-٤٤). هه مان جهستهیه، له گه ل ئه وه شدا شکۆدارانه پایه به رزه.

پیش له رووداوی زیندووبونه وهی مه سیح، له میانهی هه ستانه وه که ی و دوا ی ئه وه ش، هیژیکی خودایی گه وره ی له گه ل بوو. عیسا به درژیایی هه موو ئه و روداوانه ی که به سه ری هات که به زیندووبونه وه کۆتایی هات، به ته واوی ده سه لاتی به سه ر ژیان و مردنیدا هه بوو. ﴿ژیانم ده که م به قوربانی تا جاریکی دیکه وه ریگر مه وه. که س له منی ناسینیت، به لام من به ئاره زووی خۆم پیشکشی ده که م. ده سه لاتی پیشکشی کردن و بردنه وه یم هه یه﴾ (یۆحه نا ١٠: ١٧-١٨). مه سیح گالته ی به هه موو ئه و هه ره شه کوشتانه ده هات که پیش هه ستانه وه ی لیان کردبوو تا به وه ده گات که به ویستی خۆی له گۆر بمینیته وه! کاتیگ زانی که هیرۆدس دهبه وی بیکوژیت، فه رمووی، ﴿برۆن به و ریویه بلئ، من ئه مرۆ و به یانی رۆحه پیسه کان دهرده که م و نه خۆشه کان چاک ده که مه وه ئینجا له رۆژی سییه م هه موو شتیگ ته واو ده که م﴾ (لوقا ١٣: ٣٢). مه سیح پیشبینی مردن و زیندووبوونه وه ی خۆی کرد وه ک ئه وه ی که شوین پلانه نه وه ستینراوه گانی ده که ویت: ﴿عیسا به قوتابیه گانی وت: (رۆله ی مرۆف ئه وه نده ی نه ماوه بده ری به ده ستی خه لگه وه، ده یکوژن و له رۆژی سییه مدا زیندوو ده بیته وه)﴾ (مه تا ١٧: ٢٢-٢٣).

هیژی خودایی به ته واوی ده سه لاتی به سه ر راستی هه ستانه وه ی مه سیحدا هه بوو. پۆلۆسی نیردراو ئامازه به وه ده کات که ﴿کاری توانا مه زنه که ی خودا، ئه وه ی ته واو بوو له مه سیحدا و به هۆیه وه مه سیحی له

نيو مردوان هەستاندەوه ﴿ ئەفەسۆس ١: ١٩-٢٠ ﴾. و پەترۆس دەلييت ﴿ مردن نەيتوانى لە دواى خۆى بيبلييتەوه ﴾ (کردارى نيوردراوان ٢: ٢٤).

مەسىح بەهۆى دەسلەت و تواناي تەواويەوه لە مردن تپپەرى؛ و کەوتە ناو ژيانىكى نەفەوتا و هەميشەبپەوه. عيسا بە ﴿ هيزى ژيانى نەفەوتا ﴾ بوو بە کاهينى گەورە کە هەميشە زیندوو. (عيرانيه کان ١٧: ٦).

﴿ چونکە ئيمە دئنيان مەسىح لە ناو مردوان هەستاوتەوه و جاريكى دیکە نامريتهوه، ئيتر مردن دەسلەتاي بەسەريدا نيبه ﴾ (رۆما ٦: ٩). ﴿ خودا بەرزى کردوه و ناويكى پيدا کە لە سەرووى هەموو ناويکە (فيلپى ٢: ٩).

﴿ خودا لە نيو مردوان زیندووى کردوه و شکۆمەندى پيبەخشى ﴾ (١ پەترۆس ١: ٢١). هەستانهوى عيسا لە نيو مردوان، چ پيش لە روودانى، چ لە ميانەى روودانى، و چ لە دواى روودانى، دەرختنى شکۆى هيزى خودا بوو.

هەربۆيه، هەستانهوى عيسا، هەموو کارهکانى داهاتووى، لە جياتى گەلەکەى مسۆگەر دەکات؛ لە نموونهى ئەو کارانه: توانا و دەسلەتاي لەسەر هەموو شتيكى جيهاندا (مەتا ٢٨: ١٨)؛ داکۆککردنى کاهينانەى لە جياتى ئيمە (رۆما ٨: ٢٤). پارانهوى ئەو لە لای خوداي باوک (١ يۆحەنا ٢: ١)؛ ئامادەبوونى مەسىح لەگەل ئيمە تا کۆتايى زەمانە کە دئشادمان دەکات و پاريزگاريمان ليدهکات (مەتا ٢٨: ٢٠)؛ و کۆتا گەرانهوى پشکۆى بۆ سەر زهوى کە حەسانهوه مان پيدهبهخشيت و سزاي ئەوانه دەدات کە ﴿ خودا ناناسن و گوپراپه لى ئينجیلی عيساي خوداوهندمان نابن ﴾ (٢ سالونىكى ١: ٧-٨).

هەربۆيه زیندوو بوونهوى عيسا هەموو ئەو بەرهکەتانه بۆ ئيمە مسۆگەر دەکات، کە بە هۆى مردنیهوه بەدەستى هیناوه. زیندوو بوونهوهکەى بەس بوونى خاچەکە دەپاريزت و دئنيابى و يەکلایى بوونهوى راست و دروستيمان لە رینگەى باوهرەوه بۆ مۆر دەکات. ﴿ عيسا لە پيناو

گوناهه كانمان درايه دست مردن و له پیناو بیتاوان کردنمان
ههستینرایهوه ﴿رؤما ۴: ۲۵﴾.

هه موو به ئینه کانی خودا، که له ریگهی خوینی مه سیحه وه کپراوه، به
هوی هه ستانوی عیسا بۆ هه میشه و تاهه تایه ده بیته هی ئیمه. بۆ نمونه،
لیبوردنی گوناهه کان: ﴿ته گهر بیتو مه سیح له نیو مردوان هه لئه ستا بیته وه
ئه وا باوه پرتان به تال ده بی و ئیوه ش هیشتا له گوناهه کانتانندان﴾ (۱)
کۆرنسۆس ۱۵: ۱۷). به لام ئه وه هه ستایه وه و بۆیه لیبوردنی گوناهه کان راستی
و هه میشه ییه. ئه و ﴿هه میشه ده زی، تا بۆمان بپاریته وه﴾ (عیبرانیه کان ۷:
۲۵).

له کۆتاییدا، مه سیحی زیندوبوه وه له گه لّ خووی زیندوو مان ده کاته وه.
﴿ته گهر ئه و رۆحه تان تیدا بژی که عیسا ی له نیو مردوان زیندوو کرده وه،
ئاواش ئه وه ی مه سیحی له نیو مردوان زیندوو کرده وه جه سته ی
له ناو چووتان زیندوو ده کاته وه به هوی رۆحیه وه که له ئیوه دا نیشته جییه﴾
(رؤما ۸: ۱۱). ﴿ته گهر ئیمه له گه لّ ئه وه له مردنی یه کمان گرتبی ئه وا به
دلئیا یه وه له زیندوو بوونه وه شی ده بی له گه لی یه ک بگرین﴾ (رؤما ۶: ۵).
ریک به و جوړه ی که مه سیح ژیا نی خووی له چنگی مردن و مرگرته وه،
به هه مان شیوه ئه وان هه ش که شوینکه وتووی ئه ون له مردن هه لئه سینیتته وه.
ئه و په یمانیکی له م چه شنه ده داته هه موو باوه پدارانی: ﴿له رۆژی دوا ییدا
زیندوو ی ده که مه وه﴾ (یوحنا ۶: ۴۰). به م جوړه زیندوو بوونه وه ی ئه و،
ده سته به ری زیندوو به نه وه ی باوه پدارانی ش ده کات. باوه پدارانی ش وه کو ئه و
به شکۆوه ده پاریزرین. ﴿ئیتر ئه وان نامرن، چونه وه ک فریشتن، ئه وان
رۆله ی خودان؛ رۆله ی زیندوو بوونه وه ن﴾ (لوقا ۲۰: ۳۶). ﴿ئه وان هه مردنی
دوو م ده سه لات ی به سه ریاندا نییه﴾ (بینین ۲۰: ۶).

کاتیک که سه په رۆزه هه ستا و ته وا وه کانی مه سیح، به خو شییه وه
ستا یی مه سیح ده که ن، شکۆی مه سیح بۆ خووی ده گه رپته وه؛ شکۆیه که له

هېزى زىندوو يونەۋەى لە مردن بەرەو ژيانى ئەزەلى و دەسەلاتى تەواۋى دەردەكە ۋەيت چ كەسىك لەم ديارى ژيانى ھەميشە يىھ سوودمەند دەبېت؟ عيسا ۋەلامى دا يە ۋە: ﴿من ھەستانە ۋە و ژيانم، ھەركەسىك باۋەر بە من بېنى ..... ھەرگىز نامرېت﴾ (يۇحەنا ۱۱: ۲۵-۲۶).

ۋەكو ھەموو راستىيەكى دىكەى مېژوۋىي، ھەستانە ۋەى مەسىح دەگرېت گوماناۋى بېت. بەلام كاتېك خودا جىمتانە بوۋنى گەواھى دەركان، ئازايەتى وتاردانىان، بېكەلكى دژەكانيان، كارىگەرى ئىنجىل، ھاۋناھەنگى پەيامەكان و جىهانگىرى مەسىحيەت و شكۆى رۇحى مەسىح بە دەستە ۋە دەگرېت؛ كاتېك خودا ھەموو ئەمانە و زۆر شتى دىكەش بە دەستە ۋە دەگرېت، تواناى ئەۋەى ھەيە بىر و ھزرى سەرسەخت ترين كەسى دوۋد بكتە ۋە. كاتېك خودا لە بېھۆشى بېباۋەر پىمان خەبەرمان دەكاتە ۋە بە ﴿رووناكى مزگېنى شكۆى مەسىح﴾ (۲ كۆرنسۇس ۴: ۴، ۶) لە ناۋ ھزerman دەدرەوشىتە ۋە؛ ئەۋەى كە لە تەنىشت درەوشانە ۋەى رەنجى ئەو بەدى دەكەين، شكۆى ھەستانە ۋەى ئەۋە.

نوٲٲر

ئەى باوكى شكۆمەند، ئىمە ستايشت دەكەين كە تۆ بە
هېزەوە مەسىجى كورٲ لە مردن ھەستاندەو. ئىمە ستايشت
دەكەين كە ئەو بەردەى ئەندازيارەكان رەتيان كرددەو، بوو بەردى
بناغە. ئەمانە كارى تۆيە؛ لە چاوى ئىمەدا سەرسورھىنەرن. مردن
نەيتوانى رايوەستىنئىت! كۆتا دوژمنى ئىمە لەبەردەم ھىزى تۆ، لە
سەرگەوتنى عيسا بە سەر مەرگدا، لەناوچوو؛ و ئىمە لە ترسى
ئەو دوژمنە ئازدگراوين. و ئىستا، ئەى خودا پىمان بەخشە كە لە
تەواوى دەولەمەندىيەكەى، كە ماناى ھەستانەوئى مەسىحە، بئىن.
ھەموو دەسلەتئىكى ئاسمان و زەوى بۆ ئەو دەگەرئتەو. ھىچ ھىز و
ھىچ دوژمنئىك تەواناى ئەوھيان نىيە لە دژى بوەستەو. كاتئىك
مەمانەى پىدەكەين، لە كۆتاييدا ھەموو شتئىك بۆ باشى ئىمە
دەبئت. ھىشتا باشترىن شت نەھاتوو كە چاوەرئىن. بۆيە، ئەى
باوك، ترس و نىگەرانى و دوودئى و بئىھىوايى لە ژيانمان
دوووربخەو. سەرئىمان بىخە سەر راستى سەرگەوتنى مەسىح بەسەر
مردندا. ھەرگىز رىگەمان پىمەدە لە ھەستى ئەم شكۆمەندىيە
جىھانىيەدا، كە تۆ ناوئىكت بە عيسا بەخشى كە لە سەرروى ھەموو
ناوەكانەويە، كەم بئىنن يان لەبىرى بكەين. با ئەم كردارە لە
ژيانى رۆژانەماندا رەنگ بەتەو لەكاتئىكدا ھەموو كەسئىك دەبىنن
لە بچووك و گەورە رۆژئىك روبرووى ئەو دادورە زىندوبوودە و
سەرگەوتوئى ھەموو نەتەوكان دەبنەو. لە بەزەيى و ھىزى
مەسىحدا نەترسىيەكى دئشكاومان پىبىبەخشە. ئەى باوك،
دەمانەوئى ژيانمان بە ئاراستەى نىشاندانى گەورەيى ئەو سەرف
بكرئت. نوٲٲر دەكەين كە بە ئاراستەى ئەم مەبەستە بە تەواوى
ھىزت لە ئىمەدا كار بكەيت. بەناوى مەسىح، نامىن.

وهك بروسكه چۆن له ئاسمانهوه گهر له لايه كهوه بيٽ،
لايه كهى تريش رووناك ده كاتهوه و ده بينرى، هاتنه وهى
رۆلهى مروڤيش بهو شيوهيه ده بيٽ.

به لام پيوسته جارى پيش نهوه زۆر نازار بكيشى.

لوقا ۱۷ : ۲۴ - ۲۵

كاتى عيساي خوداوهند له ئاسمان ئاشكرا ده كرى
له گهله فريسته به تواناكانى له ئاگرىكى گردار.

۲ سالونىكى ۱ : ۷

دەرکەوتنی شکۆی خودای گەوره و رزگارکەرمان

دووبارە هاتنەوهی عیسانی مەسیح

یەگەم جار کە عیسا هات، لە جهسته و خویندا هاوبهشی کرد ﴿تا به مردنی خوێ، ئەوه له ناو ببات کە دەسهلاتی مردنی ههیه .... بهمهش ئەوانه رزگار دهکات کە به درێزایی ژيانیان ترسیان له مردنه و ملیان کهچ کردبوو بۆ کۆیلايهتی﴾ (عیرانیهکان ۲: ۱۳-۱۵). ئەو جارێکی تر دەردهکهوێتهوه، بۆ ئەوهی ئەوانهی کە به تامهزرۆییهوه چاوهڕێی دهکەن، رزگار بکات (عیرانیهکان ۹: ۲۸).

ئەو کاته دیت ئەوهی کە به باوهر وەرمان گرتبوو، به چاو دهیبینن. کهواته بۆ ئیستا ﴿به باوهر دەرۆین نهک به بینراو﴾ (۲ کۆرنسۆس ۵: ۷). بهلام کاتی دوا کهرەنا لیدەدری و دەنگ دەداتەوه، مردووان دەلدهستنەوه، ئیمهش له چاو تروکانیکدا دهگۆرین ﴿۱ کۆرنسۆس ۱۵: ۵۲﴾، کاتیك شکۆی مەسیح به شیوهیهکی سهرسورھینەر تیبگهین، ئەوسا بینینی رۆحی و جهستهیی، بهیهگهوه دهبهسرينهوه.

لهبەرئەوه له ئیستادا، مەسیح به ﴿چاوی دلمان﴾ دهبینن (ئەفەسۆس ۱: ۱۸). خودا دلمان رووناك دهکاتهوه بۆ ئەوهی ﴿رووناکی مرگینی شکۆی مەسیح﴾ بدات به ئیمه (۲ کۆرنسۆس ۴: ۴، ۶). ﴿کەس رۆله نانا سیت، باوک نهبیئت﴾ (مهتا ۱۱: ۲۷). کهواته ئەگەر ئیمه ئیستا شکۆی رۆله دهبینن، ئەوهی عیسا به پهترۆسی فەرموو، لهبارەئیمهشهوه راسته: ﴿ئەم زانینه له گوشت و خوینەوه نییه بهلکو لهو باوکەمهوهیه کە له

ئاسمانە ﴿ مەتا ۱۶: ۱۷ ﴾. كاتىك ئەمە روودەدات، ﴿ شكوى خودا دەبىنين ﴾ (۲) كۆرنسۇس ۳: ۱۸).

بەلام شكويەك بوونى ھەيە كە ئىستا ئىمە نايىبنين، پۇئۇس بە (ھىواي پىرۇزى ئىمە) ناوى دەبات. ﴿ دەرگەوتنى شكۆمەندى خوداى مەزن و عىساي مەزنى رزگارگەرمان ﴾ (تیتۇس ۲: ۱۳). لە سەرەتادا ئازارى كورى مرۇف و دەرگەوتنى شكۆگەي تەنھا بە چاوى باهر دەبىنرا (۱ كۆرنسۇس ۱: ۱۸، ۲۳). بەلام لە كۆتايى زەمانەدا، شكويەك دىت كە ھەموو كەسىك بە چاوى ئاساي دەبىنىت. ﴿ وەك بروسكە چۆن لە ئاسمان گەر لە لايەكەوہ بىت، لايەكەي تىرىش رووناك دەكاتەوہ و دەبىنرى، ھاتنەوہى رۇلەي مرۇفیش بە شيوہيە دەبىت. بەلام پىويستە جارى پىش ئەوہ زۆر ئازار بكىشى و ئەم نەوہيەش رەتى بكنەوہ ﴾ (لۇقا ۱۷: ۲۴-۲۵).

نووسەرەكانى كىتېي پىرۇز، لە رىگەي سرووشى رۇحى پىرۇز، چەندىن جار باسى گەرەنەوہى عىسايان كىردوہ. باسى شكۆيان كىردوہ. ﴿ كاتى رۇلەي مرۇف لەگەل فرىشتەكانى بە شكۆمەندى دەگەرپتەوہ، دادەنىشى لەسەر تەختى شكۆمەندى خودا ﴾ (مەتا ۲۵: ۳۱). كورى مرۇف نەك تەنھا لەگەل ژمارەيەك فرىشتە، بەلكو لەگەل ھەموو فرىشتەكان دىت، ﴿ ژمارەيان سەدان ھەزار و ھەزاران ھەزار دەبوو ﴾ (ئاشكراكىردن ۵: ۱۱). تەنانەت يەك فرىشتە لە ئاسمان نامىنىتەوہ.

كاتىك كە كورى مرۇف دىتەوہ، ﴿ لە سەر تەختى شكۆمەندى خوى دادەنىشى ﴾ (مەتا ۲۵: ۳۱). و لەسەر ئەو تەختە پىر شكۆيە، ھوكمپرانى دەكات. ﴿ سەرگرديەتى دەكەوېتە سەر شانى ... گەشەسەندى سەرۆكايەتى و ئاشتىيەكەي بىكۆتا دەبىت ... بۆ چەسپاندنى و بەھىزگردنى بە دادپەرورەي و بە راستودروستى لە ئىستاوہ تا ھەتاھەتايە ﴾ (ئىشاي ۹: ۶-۷).

ئەو شىكۆيە، شىكۆى كورپى مرؤفە (مەتا ۲۵: ۳۱). بەلام چونكە كورپى مرؤف، كورپى خوداشە، و ئەو و باوك يەكن، ئەم شىكۆيە، ﴿شىكۆى باوكىشىەتى﴾ (مەتا ۱۶: ۲۷). هاتنى ئەو پپى دەوترىت دەرگەوتنى ﴿شىكۆى ئەو﴾ (پەترؤس ۴: ۱۳). پەترؤس دەئىت ھەموو باوەرداران، ﴿ھاوبەشى ئەو شىكۆيەن كە رادەگەيەنرئىت﴾ (پەترؤس ۵: ۱).

خۆشى و شادى پىرؤزەكان، كە ﴿دلخۆشن و خوشحالن بە هاتنى﴾ (۱) پەترؤس ۴: ۱۳، دەبىتە خۆشى بەرزگردنەو و ستايشکردنى شىكۆى بينراوى مەسىح. لەبەر ئەمەيە كە دىت، ﴿بۆ ئەوئى لە لايەن خوشك و برا پىرؤزەكانەو ستايش بكرى و ببىتە مايەى سەرسوپمان لە لايەن ھەموو ئەوانەى باوەرپان پىھىناوہ﴾ (۲ سالۆنىكى ۱: ۱۰).

لە دەرگەوتنى ئەو ھەموو شىكۆيە چى روودەتات؟ ﴿دەنگى سەرؤكى فرىشتەكان و بە كەرەنای خودا ... و ئاسمان وەك پەرەيەك لوول كرا، ھىچ چيا و دوورگەيەك لە شويى خۆى نەما﴾ (۱ سالۆنىكى ۴: ۱۶؛ ئاشكراکردن ۶: ۱۴). دەرگەوتنى ئەم شىكۆيە دەبىتە ئاگرى دادوهرى. ﴿عيسى خوداوەند لە ئاسمان لەگەل فرىشتەكانى تواناى خۆى، لە ئاگرىكى گپداردا دەرەكەويت﴾ (۲ سالۆنىكى ۱: ۷). ھەموو خەلكى سەر زەوى لەبەردەم ئەودا كۆدەكرىنەو، و ھەموو بىباوەرەكانىش ﴿بە لەناوچووى تاهەتايى سزا دەدرين، دوور لە ئامادەبووى خوداوەند و شىكۆى تواناكەى (۲ سالۆنىكى ۱: ۹). پاشاكانى دونيا و كۆيلەكان، خۆيان ﴿لەناو ئەشكەوت و بەردى گەورەكانى چيا﴾ حەشاردا، و ھاواريان بۆ بەردەكان كرد، ﴿بكەون بە سەرماندا؛ لە توورپەي بەرخەكە بمانشارنەوہ﴾

(۲ ئاشكراکردن ۶: ۱۵-۱۶). ﴿رؤلەى ياخييوو بە ئاشكرا دەرەكەوئى، بۆيە خوداوەند بە ھەسەيەكى دەمى خۆى لەناوى دەبات﴾ (۲ سالۆنىكى ۲: ۸). ﴿ھەموو كەسك دەبىينى تەنانەت ئەوانەش كە لەخاچيان دا، ھەموو خىلەكانى زەوى شىوہنى بۆ دەگپرن﴾ (ئاشكراکردن ۱: ۷).

بەلام شكۆى هاتنى خوداوەند، رزگاريش دىنىت ﴿هاتنەودى عيسا بۆ جارى دووم بۆ رزگارکردنى ئەوانەيه كه به پەرۆشهوه چاوەرپى هاتنەودى دەكەن﴾ (عيرانيه كان ۹: ۲۸). له ﴿به دەنگى سەرۆكى فریشتەكان و به كەرەنای خودا له ئاسمانەوه دیتە خوارەوه و يەكەم جار مردووان له مەسىح هەلەستەنەوه. ئىنجا ئىمەى زیندوو كه ماوين هەموومان لەگەلئيان له هەوردا دەرڤیندريين بۆ پيشوازی خوداوەند له ئاسماندا﴾ (۱ سالونىكى ۴: ۱۶-۱۷).

﴿به هیزی خووى كه توانای هەيه زال بىت بەسەر هەموو شتىكدا﴾ جەستەى بىنرخمان ﴿دەگورپت﴾ بۆ شیوهى ﴿جەستەى شكۆدارى خووى﴾ (فیلیپی ۳: ۱۲). ﴿له چاوەرپى تروكانىكدا ئىمە دەگورپين﴾ (۱ كۆرنسۆس ۱۵: ۲۵). ﴿خودا هەموو فرمىسكىكى چاویان دەسپریتەوه، ئىتر مردن نابىت. شیوهن و هاوار و ئازار نامین چونكه شتەكانى پيشوو بەسەر چوون﴾ (ئاشكراردن ۲۱: ۴).

لەوانەيه شكۆدارتر له هەمووى، بریتى بىت لهو حەسوودىيهى كه به هۆیهوه بەرەكەتەكەى فراوان دەكات. ئەو بەرەكەت بەخشە، و ئەم شكۆیهش لەگەل كەس دابەش ناكات؛ پەترۆس بە روونى پیمان دەئیت، ﴿با هیواتان له سەر ئەو بەرەكەتە بىت كه له ئاشكراردنى عيسای مەسىحەوه دىت﴾ (۱ پەترۆس ۱: ۱۳). و ئەو بەرەكەتە له چ شتىك دەجىت؟ عيسا بە نمونەیهك دەسفى دەكات: ﴿خۆزگە دەخوازىت بەو كۆیلانەى كه گەوره دیتەوه دەبىنئ بەخەبەرن، راستیتان پیدەئیم ناوقەدى خووى دەبەستىت و داياندەنیشینىت، دىت و خزمەتیان دەكات﴾ (لوقا ۱۲: ۳۷). ئەو بەرەكەتە، بەرەكەتى خوداییه كه خزمەتى ئىمە دەكات، و تاهەتایه خووى بەخشەرى ئەم بەرەكەتەيه.

عيسا له خوانى كۆتاییدا له قوتابیهكانى پرسى، ﴿كى پایەبەرزتره، ئەوهى دانیشتوووه یان ئەوهى كه خزمەت دەكات؟ بەلام من له نیوانتان وهك

ئەووم كە خومەت دەكات ﴿ لۇقا ۲۲: ۲۷). و بۇ ھەمىشە بەو شىۋە دەبىت. بۇچى تاھەتايە بەو شىۋە دەبىت؟ چونكە بەخشەرەكە شكۆ بەدەست دىنيت. مەسىح ھەرگىز گەورەبى بەرەكەتتەك كە تەنھا خۇى خاۋەنەتە نادات بە كەسىكى تر. ﴿ بەدەستى مرؤف خزمەت ناگرىت وەك پىۋىستى بە شتتەك بىت ﴿ (گردارى نىردراوان ۱۷: ۲۵). خودا مرؤقى بەو مەبەستە دروست كىردوۋە، كە سوودى ھەبىت بۇ گەورەبى بەخشىن، و ئەو كە بەخشەرى ھەتا ھەتايە، خۇى كۆتايى بە كات دىنيت، ھەر لە سەرەتاي دروست بوونەۋە، تا كۆتايى، ئامانجى ئەو ھەر ئەمەيە: ﴿ ستايشكردنى شكۆى بەرەكەتەكەى ﴿ (ئەفەسۇس ۱: ۶). وەرن تا سەرى كورنۇش دانەۋىنن، مەسىح بېەرسىتىن، و تامەزرۇى بىننىنى ئەو بىن. ﴿ ئىستا تاجى راستودروستىم بۇ دانراۋە، ئەۋەى خوداۋەند كە دادوۋەرى راستودروستە لەو رۆژەدا دەمداتى، تەنیا بۇ من نىيە بەلگو بۇ ھەموو ئەۋانەشە كە پەرۇشى دەرەكەوتنن ﴿ (۲ تىمۇساۋس ۴: ۸).

نوڤىز

باوكە، بەھۆى بى ئاگىيمان لە ھاتنى كورەكەت لىمان خۆشە. ئىمە چىراى چاۋە چاۋەرۋانەكانمان بە ھەنگراۋدى نەھىشتوتەۋە، يان يۇگەرەنەۋدى زاۋا رۇنى تامەزرۇيىمان بە ئومىدەۋە نەكرپوۋە. ئىمە زەۋىيەكمان كرىۋە و رۇيشتوۋىن بۇ ئەۋدى تەماشاي بىكەين. ئىمە رەشەۋلاخىكمان كرىۋە و رۇيشتوۋىن لە كاتى بۇرە بۇر كىرەنمان كىش و بالايان زىاد دەكەين. زىانى ھاۋسەرگىرمان بىكەين، زىاتر لە ھاتنەۋدى كورەكەت، تامەزرۇى ھاتنەۋدى ھاۋسەرەكەمان دەكەين. خوداۋەند، بمان بەخشە بە ھۆى بىرپىزى كىرەن مەيلى سەرگەردانمان بە تۆ و خزمەتكارەكەت عىساي مەسىح، زۇر شەرەمەزارىن. بەلام ئەى خوداۋەند، ئىمە بە ھەسرەتى گۇرانكارىين، بۇ داۋاي يارمەتىدان، ھانا بۇ تۆ دىنن. مەيلى دلمان بەرەۋ مەسىح بگەرپىنەۋە. چاۋمان بە شكۆى مەسىح بىكەرەۋە. با دەرەكەۋتى خوداي ھەرە بەرز و رزگارگەرمان بىن بە (ھىۋايەكى پىرۇز) لە دلمان؛ ھىۋايەكى شاد، ھىۋايەكى رەزەمانەند. بەپەۋەست بوۋنمان بەۋ جىھانەۋە مەھىلە. بىبە بە ھۆى ئەۋدى كە چاۋمان لە سەر كارۋوبارى ئاسمان بىت، ئەۋ شوپنەى كە مەسىح لە دەستە راستى تۆ دانىشتوۋە. داخۋازىيەكەى پەترۇس با لە ئىمەدا كارىكات كە دەلىت ھىۋاي تەۋاۋى بەرەكەتى خودا، كە لە بىننىنى مەسىح دىت. لەۋ دلتەنگبۋنە ئازادمان بىكە كە سەرچاۋەكەى برىتىيە لە پىشت بەستىن بە بارودۇخەكانى ئەم جىھانە. بمانكە بە دەستەيەكى رادىكالى ئەۋتۆ كە ئامادەبىن لە پىناۋ ئامانچ و مەبەستى خۆشەۋىستى بەخشىن، گىانمان فىدا بىكەين، چونكە دەزانىن ئەم جەستەيەى ئىستامان كاتىيە، رۇژىك دىت ئەزەلىيەت دەپۇشپىت و دەپىتە جەستەيەكى شكۇدار، ۋەكو جەستەى مەسىح. باوكە، تۆمان خۇش دەۋىت. ھاتنى كورەكەتمان خۇش دەۋىت. پىمان بىبەخشە كە لەم ھىۋايەدا بىزىن، لە ئازادى خۇقۇربانى كىرەن بۇ شكۆى بەرەكەتە گەرەكەت. لە ناۋى مەسىح نوڤىز دەكەين، نامىن.

وتەى كۆتايى

چۆن دەتوانىن لەبارەى عيسا دۇنيا بىن؟

لە ناوەرپاستى سەدەى رابردوو نووسەرى بەرىتانى سى ئىس ئويس بەو پەرى متمانەو گەيشتە ئەو راستىيەى گە:

مرؤفنىك كە تەنیا كەسىكى خاكى بىت و ئەو شتانە بلىت كە عيسا وتى، ناتوانىت مامۆشتايەكى گەورەى بەرەوشت بىت. ئەو يان شىتە لە ئاستى ئەو كەسەى كە دەلىت ئەو هىلكەى پاكراوہ يان شەيتانە و جىگەى جەھەنمە. ئىوہ دەتوانن بلىن عيسا كەسىكى گەمژەىە و بەم شىوہىە دەمى بەستەن، و دەتوانن تفى لىبكەن و بە بيانووى ئەوہى كە رۇحى پيسە لە ناوى بىبەن؛ و يان دەتوانن بكەونە سەر پىي و وەكو خوداو خوداوەند بانگى بكەن. بەلام با بەم شىوہىە نەبىن كە بەم قسە پووجە بە مامۆستاي گەورە ناوى بىنن و رىزى بگرين. ئەم ھەلئەزاردنەى بە ئىمە نەداوہ. بە هىچ جۆرئك ئەمە مەبەستى ئەو نەبووہ.

بە واتايەكى دىكە، عيسا دەستەمۆ ناكرىت. بەلام لەگەل ئەوہشدا خەلكى ھەول دەدەن بەو جۆرەى كە خۇيان دەيانەوئى كەسايەتى عيسا دەرىخەن. وادەردەكەوئىت كە ھەر كەسىك لە ئاستى خۇيەوہ لەبارەى مەسىح شتىكى بۆ وتن پىيە. ھەربۆيە كاتىك ئەمانەوئى دەربارەى ئەو بدوئىن وشەكانمان گولئىر دەكەين بۆ ئەوہى نىشانى بەدەين كە مەسىح ھەوادارى ئىمەىە. لە ھەموو دونيا ئەوہ خالىكى باشە كە مەسىح ھەوادارت بىت، بەلام عيسايىك كە سازش نەكات، دەستەمۆ نەكرىت؛ و عيساي راستەقىنە و

ھاوتاي عيساي كتيبي پىرۇز بېت، نابىتە ھۆى ھەژمار كىردنى خال بۇمان. بەلگو عيساي دەستكارى كراونىك بەدلئى ئىمەيە كە لەگەل دىن و سىياسەت و شىۋازى ژيانماندا بگونجىت.

لە دەيەى سالى ۱۹۷۰ دا، كاتى لە ولاتى ئەلمان خەرىكى خويندىنى بالا بووم، كتيبيكەم خويندەو بە ناوى (عيسا بۇ بېدېنەكان) ^k. ئەو كتيبە، بە حىساب، خويندەنەو دەيەكى ماركسىستى لە ژيانى عيسا بوو. بە گوپىرەى ئەو كتيبە، كروكى فېر كىردنەكانى عيسا ھاوارى چالاكى رادىكالى بوو دژى دامەزراوەكان. ھاوارى خۆ تەرخان كىردنى تەواو بوو "بۇ پاشايە تىيەكە"، سەرھەلدانى كۆمەلگەى نوئى، (ماركسىزم).

ئەو شتىكى نامۆيە كە لە نىوان ئەو خەلگانەى دواى عيسا ناكەون وەكو خاوەند و خودايان، ھىچ كەسىك نايەوئى بە خراپە باسى بكات. ھەمان شت لە بارەى خاچەكانىشەو بە راستە: بەكار ھىنانيان لە چوارچىۋەى خىلدا جوانە، بەلام كەس ئامادەى ئەو دەى نىيە لەسەر يەككە لەو خاچانە بمرىت. ئەو خاچانەى خەلك دەيانەوئى خاچى دەستەمۇ و مالىن. ئەو كاتە نىتر دەكرىت كە مەترسىدار بېت باوەر بە كەسىك بېنىت كە ھەموو ژيانى چاوەرپى ئەو بووبىت لە خاچ بەدرىت.

ئاي دەتوانىن بەو شىۋەيە عيسا بناسىن كە بەراستى بوو و ھەيە؟ چۆن دەتوانىن كەسىك بناسىن كە ۲۰۰۰ سال پېش ئىستا ژىابى، ئەو دەى كە بە ژيانىكى نەمرەو لە نىو مردووان ھەستايەو، و لەم روو دەو ئەمپرۇ زىندوو. ھەندىك كەس دەلئىن تۆ ناتوانى ئەو بناسىت. دەلئىن عيساي راستەقىنە لە ناو مېژوودا نىژاوە، و بە ھىچ جوړىك دەستت پېى ناگات. ھەندىكى دىكە بەم رادەيە گومانىان نىيە. ئەوان لەو باوەر دەدان كە تۆمارە ئىنجىلىيەكانى ژيانى عيسا باوەر پىكراون، و وەرگېرە سەرەتايەكانى وەكو پۆلۆسى قوتابى، رابەرى باوەر پىكراوترن لە رەخنەگرەكانى ئەمرو. بەلام چۆن دلتيا دەبىن كە وپنە ئىنجىلىيەكەى عيسا راستە؟ خەلكى دوو رىگەيان

له پيشه له کاتي گهړانيان له سهر زهوى بههيزى ژير پيى باوهردا. ريگايه گيان بريتيه له پشکنيى ميژوويى بو دهرخستنى راستى و درويى توماره ميژوويه کان. نه مه نهو ريگهيه بوو که من به دريژايى ساله گانى خویندنه له پهيمانگهى خویندنى خواناسى و خویندنى بالا و دهرس وتنه ودم له زانکوډا گرتبوومه بهر. سههرراى کيشمه کيشمى باوهرم لهو رۆژگاردا، ههميشه له سهر نهو باوهره بووم که هوکاري زور باشمان له بهر دهستدایه بو نه وهى بتوانين متمانه به بهلگه گانى پهيمانى نوئ بکهين دهربارهى ژيانى عيساى مه سيح. نه مرؤ زور کتیبى برپاوپيکرومان لهم بواردا ههيه؛ ههم گشتى و ههم توپزهرى، که بهرگرى لهو دلتيایيه مان دهکات. ^۱

بهلام ئيستا من قه شه م و ماموستاى زانکو نيم، بهلام هيشتا ريگهى پشکنيى ميژوويى توپزهړانه بهرز دهنرخينم. له راستيدا زوربهى جار پشتيان پیده به ستم. ههرچهنده، ئيستا، زياتر ناگادارم که زوربهى خه لکى ههرگيز نه نهو کاتهيان دهبيت و نه ناميريان ههيه بو نه وهى به دواداچوون بو ههموو بهلگه ميژوويى و باوهرپيکردنى پهيمانى نوئ بکهن. نه گهر عيسا کورپى خودايه، نه گهر له بهر گونا هه کانمان گيانى به خت کردبيت و له ناو مردووان هه نسابيته وه، نه گهر خودا بهو شيويه برپارى دابيت که دواى ۲۰۰۰ سالى دیکه خه لکى به هوئ نهو بهلگانه وه باوهر بهين نهوا نهو کاته دهبا ريگايه کى تر بوونى هه بوايه بو ناسينى عيساى راسته قينه، ريگايه ک زياتر له ليکولينه وهى ميژوويى، زانکوئى.

ريگايه کى دیکه ههيه. نهو ريگايه کى که من لهم کتیبه دا گرتوومه ته بهر. بهو راستيه بههيزه دست پیده کات که راستى خودايى ده توانيت خوى بسه لينت. له راستيدا، سهير دهبوو نه گهر خودا خوى له کوره کهى، عيساى مه سيح ناشکرا بکردبا. و تومارى ناشکرا کردنه که شى له ئينجیلی پيروزدا به سروس بنوسييا. بهلام نهو کاته خه لکى ناسايى به هيچ شيويه ک پييان

نەدەزانى. بە شىۋىيەكى سادە، ناسىنى تەواۋەتى عېساي راستەقىنە ئەمەيە:
 عېسا ھەرۈەك چۆن لە ئىنجىلى پىرۋۇزدا ئاشكرايە، شىكۆدارە، واتە خاۋەنى
 تەواۋى و جوانى رۇحىيە، و ئەم شىكۆيە، دەكرىت بە شىۋەى خود ئاشكرا
 بېيىرئىت. ھەرۈەگو ئەۋەيە خۆر بېيىنى و بزانى كە ئەۋە رووناكيە نەۋەك
 تارىكى يان ۋەگو ئەۋە وايە كە تامى ھەنگوين بىكەيت و بزانى كە شىرینە
 نەۋەك ترش. لە نىۋان ئەۋە گریمانە تاۋەگو ئەنجام، زىجىرەيەكى درىژ لە
 ھۆكار و بەلگە بوۋنى نىيە. روۋنە كە ئەم كەسە راستە و شىكۆمەندىيەكەى
 شىكۆمەندى خودايە.

پۆلۆسى نىردراۋ، لە (۲ كۆرنسۇس ۴: ۴-۶) باسى ئەم رىگەيەى ناسىنى
 مەسىح دەكات و دەئىت:

﴿خوداۋەندى ئەم جىھانە (شەيتان)، مېشكى ئەۋە بىياۋەرانەى وا
 كۆير كىردوۋە نەتوانن رووناكى شىكۆمەندى مەسىح بېيىنن، ئەۋەى
 وئىنەى خودايە. ئىمە مزگىنى بۇ خۆمان نادەين، بەلكو مزگىنى
 عېساي مەسىح دەدەين، كە خوداۋەندە، ئىمەش خزمەتكارى ئىۋەين لە
 پىناۋى خودا. چونكە خودا بوۋ وتى: با لە تارىكى رووناكى ھەئىت،
 ھەر ئەۋە بوۋ دلمانى رووناك كىردەۋە، بۇ رووناك كىردەۋەى زانىارى
 شىكۆمەندى خودا لە روۋى مەسىح﴾

سەرنجى ئەۋە بەدەن كە پۆلۆس قسە لەسەر رووناكىردەۋەى دلمان
 دەكات لەلەيەن خوداۋە (ۋەگو كارى بەدەيەنن) بۇ ئەۋەى "لە روخسارى
 مەسىحەۋە زانىارى شىكۆمەندى خودا تىبگەين". ئەۋە باسى ئەۋە كەسانە
 دەكات كە ھەرگىز عېسا مېژۋويەكەيان نەبىيىۋە. چۆن دەتوانن بىناسن و
 دەربارەى دلتيا بن؟ ئەۋەى كە "دەبىيىنن" لە ئىنجىل، وئىنەى زارەكى
 عېساپە، و يان شوئىنكەۋتوۋەگانى مەسىح دەربارەى قسەيان كىردوۋە. پۆلۆس
 دەئىت ئەۋە وئىنەيە لەگەل ئەۋە رووناكيەى خودا كە "لە ناۋ دلماندايە" بە

شیوهی راسته‌فینهی خوئی دهرده‌که‌وئیت: ((شکوّمه‌ندی خودا له عیساى مه‌سیح)) یان ((شکوّمه‌ندی مه‌سیح له وئینه‌ی خودا)).

ئه‌گەر سه‌رنج بده‌یت، دوو شت هه‌ن که ده‌بنه هۆی ئه‌وه‌ی که ئه‌و ریڭایه له‌به‌رده‌ستدا بئیت. یه‌که‌م بریتیه له راستی شکوّمه‌ندی مه‌سیح، ئه‌م شکوّمه‌ندییه، به هۆی ئه‌و وئینه‌یه‌ی له ئینجیلدا بۆ مه‌سیح کیشراوه دهرده‌وشئته‌وه. ریڭه‌که‌ی دیکه، بریتیه له کاری خودا، که چاوی دلّه کویره‌کانمان ده‌کاته‌وه تا بتوانین ئه‌و شکوّمه‌ندیه ببینین. ئه‌وه زۆر جیاوازه له‌وه‌ی که خودا پیمان بلّی که ئینجیل راسته. به دهربرپینیکی باشر، خودا ئه‌و توانایه‌مان ده‌داتّی که به‌راستی ئه‌و شته ببینین که له کتیبی پیرۆزدا هه‌یه. ئه‌مه‌ه جیاوازییه‌کی گرنگه. ئه‌گەر خودا به گویمانا بچرپاندبا که عیساى ئینجیل راسته، ئه‌و کاته، ئه‌و چرپاندنه ده‌سه‌لاتی کوّتایی ده‌بوو، و هه‌موو شتیکیش پشتی به‌و ده‌به‌ست. به‌لام ئه‌مه نه ئه‌و ریڭایه‌یه که من له ئینجیلدا ده‌یبینم، و نه ئه‌و ریڭایه‌شه که گرتوومه‌ته‌به‌ر. به‌لکو عیسا خوئی و وئینه پیرۆزه‌که‌ی له ئینجیلدا دوا ده‌سه‌لاتیان هه‌یه.

کاریگه‌رییه کردارییه‌که‌ی ئه‌و ریڭایه‌ش ئه‌وه‌یه که من داواتان لئیناکه‌م نوێز بۆ چرپاندنیکى تاییه‌تی خودا بکه‌ن، بۆ ئه‌وه‌ی بتوانن بریاربده‌ن که عیسا راسته یان نه. به‌لکو داواتان لئیده‌که‌م سه‌یری عیساى ئینجیل بکه‌ن. سه‌رنجی بده‌ن. چاوتان له به‌رامبه‌ر ئه‌و هیوایه‌دا دامه‌خه‌ن، و ئومیدخوازی وشه‌ی دنیایی بن. چاوه‌کانتان بکه‌نه‌وه و پرپیان بکه له وئینه‌ی عیسا که له ئینجیلی پیرۆزدا هاتووه. ئه‌گەر وه‌کو خودا و په‌روه‌دگار، باوه‌ر به عیساى مه‌سیح بکه‌یت، ئه‌وه له‌به‌ر ئه‌وه‌یه که تۆ شکوّمه‌ندی خودایی و بیخه‌وشی و ته‌واوی له ئه‌ودا ده‌بینی که به‌روونی، بیگومان، هه‌مان ئه‌و شته‌یه که هه‌یه؛ راست و درووستن.

هه‌ندئ کات، ئه‌م ریڭایه به " گه‌واهی رۆحی پیرۆز" ناوده‌برئیت.

کتیبه‌ کۆنه‌کانی فی‌رکردنی مه‌سیحیه‌ت به‌م شیوه‌یه وه‌سفی ئه‌م گه‌واهییه

دهكەن: "رۆحی خودا له گهڵ كتیبی پیروۆز و له ریگهی كتیبی پیروۆز، كه له دئی مرۆفدا گهواهی دهدات، كه به ته نیایی ئه و توانایهی ههیه كه قه ناعهت به مرۆف بكات كه ئه مانه هه مان وشه ی خودان."^m

تكایه گرنگی به م خاله بدن كه رۆحی پیروۆز، "له گهڵ كتیبی پیروۆز، و له ریگهی كتیبی پیروۆزه وهیه،" كه مرۆفه كان قایل دهكات. رۆحی پیروۆز به لای كتیبی پیروۆزا ناروات تا وهكو بینینه تایبه تییه كان ده باره ی وشه ی خودا له جیگهی كتیبی پیروۆز دابنیت. رۆحی پیروۆز كو پیری دوژمنایه تی و سه ركیشی لاده بات، و به م جوړه چاوی دلمان دهكات وه، بو ئه وه ی رووناکی دانه وه ی نا شكرا و جوانی خودابوونی مەسیح ببینن.

هه ر بویه من له م كتیبه دا هه وئلم داوه كه مەسیح به و شیوه یه نیشان بدهم، كه كتیبی پیروۆز نیشانی دهدات. گهتوگۆی میژوووییم بو نه كردوو. خه لگی دیکه له من با شتر ئه و كار ه دهكەن، و به كار ه كانیان دلشادم.ⁿ من هه وئلم داوه كه ئه مانه تدار به له به رامبه ر هه موو ئه و شته راستیانه ی كه كتیبی پیروۆز سه بارهت به عیسی مەسیح دهیلیت. له گهڵ ئه وه ی كه ئه م كتیبه ی من به به راورد به كتیبی پیروۆز، كتیبیکی زوړ نا ته واوه، به لام هیوام وایه كه خویندنه وه ی ئه م سیژده به شه هه رووه كو سه یركردنی ئه لماسیك بیت به سیژده شیوازی جیاواز. ته نیا كتیبی پیروۆز ده توانیت وه سفی راسته قینه ی ئه لماسی عیسی مەسیح بكات. هیوادارم له كو تایی ئه م كتیبه دا، یه كسه ر به ره و كتیبی پیروۆز برۆیت. هه ر له به ر ئه وه یه كه من ئه م به شه كو رتانه م به نایه ته كانی كتیبی پیروۆز پر كرده ته وه.

ئومیدوارم ئه م كتیبه سوودمه ند بیت بو با وه ردار و بیبا وه ریش. له خودا ده پا رپمه وه كه بیبا وه ره كان هۆشیار بکاته وه بو ئه وه ی گه وره یی و شكۆمه ندیی عیسی مەسیح ببینن. به م جوړه، سه ردیژی كتیبه كه ده بیته راستی: ببین و چه شئی عیسی مەسیح، كاتیك عیسا ده بینن، ئیمه تامی دهكەین. واته به و شیوه یه ی كه راستی و جوان و قایل كه ره، له ناو ئه ودا

خۇشحالئىن، ئەو ھە ئامانجى مەنە. چۈنكى كاتىك عىساي مەسىح بەم شىۋەيە تام دەكەين، ئەو رىزدار دەكرىت، ۋ ئەو شادى ۋ خۇشسىيەى كە دروست دەبىت، ئازادىمان پى دەبەخشىت بۇ ئەۋەى لە رىگەى بارىكى خۇشەۋىستى ھەنگاۋ بىئىن. تا زىاتر لە مەسىحدا دىخۇش بىن، ئەو لە ئىمەدا زىاتر شىۋەى دەبىت؛ ۋ كاتى كە لەۋدا خۇشحالئىن، بە دۇنيا لە خاچ دراۋىن. بەم شىۋەيە بىنن ۋ چەشتنى عىساي مەسىح رەنگدانەۋەى ئامادەۋونى ئەو لە دۇنيادا زىاد دەكات. ھەرۋەك چۇن پۇلۇسى نىردراۋ دەئىت ﴿ئىمە ھەموومان بە روۋىەكى كراۋەۋە تەماشاي شىۋەمەندى خوداۋەند دەكەين، ھەرۋەك لە ئاۋىنەدا، دەگۇرپىن بۇ ۋىنەى ئەۋ. ئەۋەش لە خوداۋەندەۋە دىت كە رۇحە﴾ (۲ كۇرنسۇس ۳: ۱۸). بىننىنى مەسىح رىزگارى دەبەخشىت ۋ پىرۇزى دىئىت.

لەبەرئەۋەى ھەموو ئەمانە ھەرۋەك پۇلۇس دەئىت ﴿لە رۇحەۋە دىت﴾، مەن لە كۇتايى ھەربەشىك نوپۇزىكەم نووسىۋە. كارى رۇحى پىرۇز لە ژيانماندا ھەمىشەيە. مەسىح دەئىت ﴿گەر ئىۋەى بەدكار، بزىان ئاۋا بە مندالەكانتان شتى باش بەن، كەۋاتە دەبى باۋكى ئاسمانى چەند باشترتان پى بدات؟ كە رۇحى پىرۇز دەدات بەۋانەى داۋاى لى دەكەن!﴾ (لۇقا ۱۱: ۱۳). مەنىش دىمە رىزى خۇپنەرە راستەقىنەكانى ئەم كىتەبەۋە، تا رىزەبەكى باشتر ۋ تەۋاتر لە كارى رۇحى پىرۇز لە ژيانماندا داۋابكەين. لە كاتىكدا سەرنجى عىسا دەدەين، با پىمان بەخشىت كە (شكۇى خودا لە روخسارى عىساي مەسىح)دا بىنن ۋ بىچىژىن.

بانگەپىشتان دەكەم كە لەم بەدۋاداگەرانە جىبىيەدا بۇ شادى خۇشەۋىستى ھىنەر ۋ ھەمىشەيى ۋ جىگىر لەگەلم بن. ھەموو شتىك لە تەۋاۋ بوۋندايە. لە ژياندا، شتىك لەمە گرنگتر بوۋنى نىيە كە عىسا بەۋ شىۋەيەى كە ھەيە بىننن؛ ۋ ئەۋەى كە دەبىننن، تامى بكەين؛ ۋ ئەم تامكردنە لە سەروۋى ھەموو شتەكانى دىكەى ژيانمانەۋە دابىنن.

پاشکو

^a خہرہندیکی زور گہورہ و جوان و دلگیرہ لہ ویلاہتی ٹاریزؤنای ٹہمریکا
^b خواناس و وتاریبیژیکی بہناوبانگی ٹہمریکی بوو (۱۷۰۳-۱۷۵۸)
^c گؤرانیبیژی بہناوبانگی مہسیحی ٹینگیزی کہ کومہٹی گؤرانی ستایشی زور جوانی
وتووہ (۱۶۷۴-۱۷۴۷)
^d یہکیک بووہ لہ ریہرہ سہرتایبہکانی کلیسا
^e رخنہگریکی دژ بہ مہسیحیت بووہ
^f خانہدانیکی ٹہلمانی بوو کہ دواى باوہرہینانی بہ مہسیحیت ژیانی تہرخانی مزگینی
دان کرد
^g یہکیک بوون لہ سہرتایبیتین گروپہکانی ہیگرکردنی کلیسای کاتولیک لہ سہدہی
پازدہدا
^h یہکیک بووہ لہ ریہرہ سہرتایبہکانی کلیسا
ⁱ The Internatonal Standard Bible Encyclopedia
^j C.S. Lewis, *Mere Christianity* (New York: Macmillan, 1952),
p. 56
^k Milan Machove, *Jesus für Atheisten* (Stuttgart: Kreuz Verlag,
1972).
^l ٹہمانہی خواروہ ناونیشانی ٹہو کتیبانہنہ کہ نووسہر ٹامازہی پیکردووہ:
F. F. Bruce, *New Testament Documents: Are They Reliable?*
(Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1984); Craig L.
Blomberg, *the Historical Reliability of the Gospels* (Downers
Grove, IL: InterVarsity Press, 1987); Paul Barnett, *Is the New
Testament Reliable A Look at the Historical Evidence*
(Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1993); Gregory A.
Boyd, *Cynic Sage or Son of God?*
Recovering the Real Jesus in an Age of Revisionist Replies
(Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1995); Gary R.
Habermas, *The Historical Jesus: Ancient Evidence for the Life
of Christ* (Joplin, MO: College Press Publishing
Company, 1996); Michael J. Wilkins and James P. Moreland,
eds., *Jesus Under Fire: Modern Scholarship Reinvents the
Historical Jesus* (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing

House, 1996); Luke Timothy Johnson, *The Real Jesus: The Misguided Quest for the Historical Jesus and Truth of the Traditional Gospels* (San Francisco: Harper, 1997); Lee Strobel, *The Case for Christ: A Journalist's Personal Investigation of the Evidence for Jesus* (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1998).
The Institutes of the Christian Religion , I, vii, 4, ed. John^m T. Mc Neill
[Philadelphia: The Westminster Press, 1960], P. 79).

ⁿ سهیری پاشکوی "e" بکه.